

รายงานการทบทวนการดำเนินการ ตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน

ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับชาติ

โดยสมัครใจของไทย

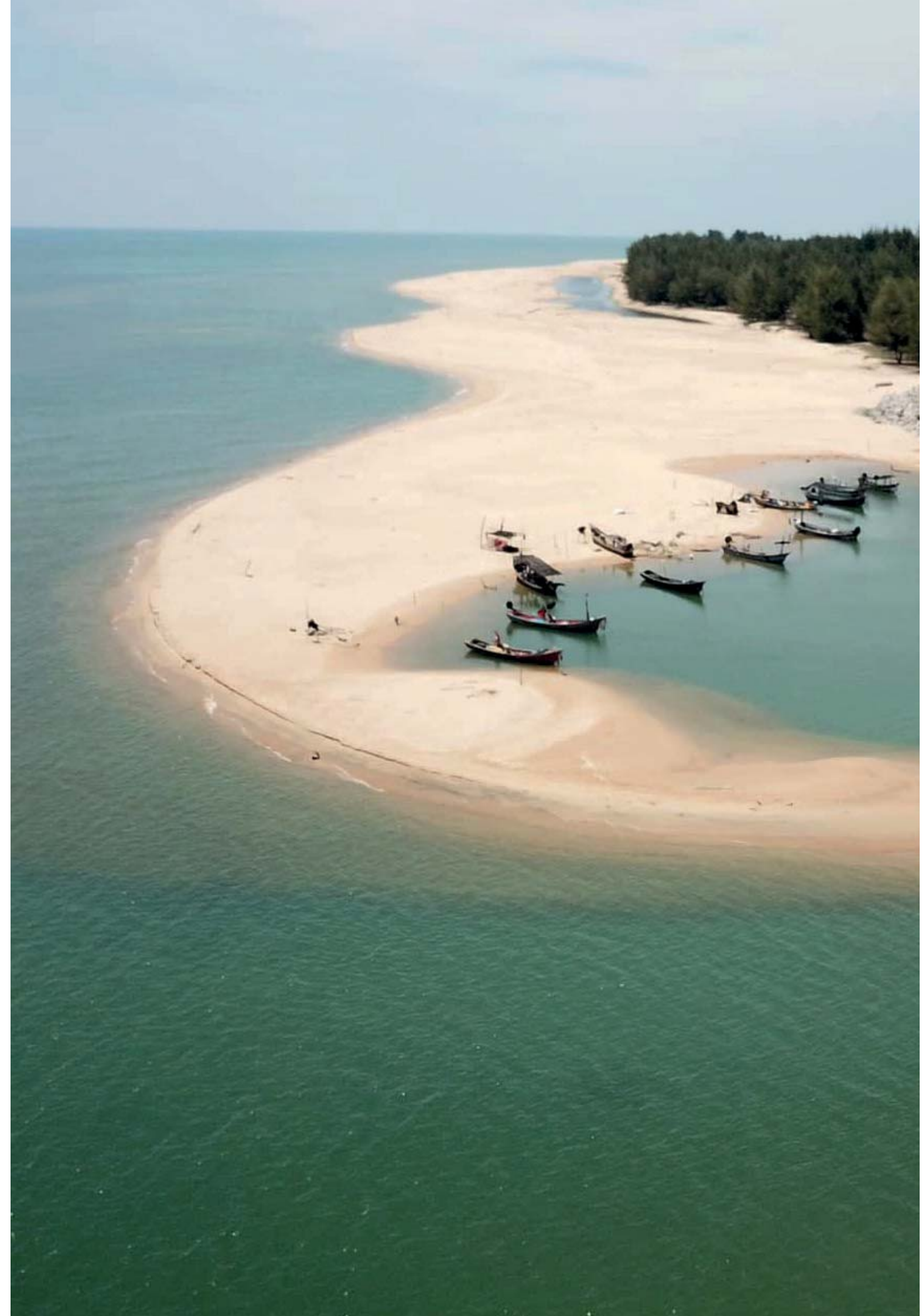

สารบัญ

- ๐๕ | บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
- ๑๓ | ความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยใน ๕ มิติ
- ๘๕ | โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่น
- ๙๗ | การจัดทำรายงานการทบทวนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับท้องถิ่นโดยสมัครใจ และตัวอย่างในประเทศไทย
- ๑๐๓ | บทสรุป และการดำเนินการขั้นต่อไป

บทที่

๑

บทสรุป สำหรับผู้บริหาร

บริบทโลก

ปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖ ถือเป็นช่วงเวลาที่สำคัญยิ่งสำหรับการดำเนินการในระดับโลกเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ เนื่องจากนับเป็นปีที่ ๘ ภายหลังจากที่ประเทศต่าง ๆ ได้ร่วมรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน เมื่อปี ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๒๐๑๕) โดยขณะนี้เหลือเวลาเพียง ๗ ปี ก็จะถึงปี ๒๕๗๓ (ค.ศ. ๒๐๓๐) ซึ่งเป็นกรอบเวลาที่ตั้งไว้สำหรับการบรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) สหประชาชาติจึงได้กำหนดให้ช่วงเวลานี้และต่อจากนี้เป็นทศวรรษแห่งการดำเนินการอย่างจริงจัง (Decade of Action) กล่าวคือ การที่ทุกภาคส่วนและองค์การต่าง ๆ ของสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาควิชาการ จะต้องเร่งรัดการดำเนินการทุกระดับ ทั้งระดับโลก ระดับประเทศ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งระดับพื้นที่ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

ปี ๒๕๖๖ ยังนับเป็นปีสำคัญเนื่องจากตรงกับการประชุมระดับผู้นำว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Summit) ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๘ - ๑๙ กันยายน ๒๕๖๖ ในช่วงการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๘ ณ นครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา การประชุมนี้จะเป็นการทบทวนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับผู้นำเป็นครั้งที่สอง หลังจากที่มีการประชุมในระดับผู้นำไปแล้วเมื่อปี ๒๕๖๒ โดยเป็นการประชุมในช่วงครึ่งวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนฯ เพื่อทบทวนและหารือร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางในการเร่งรัดการขับเคลื่อน SDGs เพื่อโลกและประชาชน ภายใต้ความท้าทายที่ประเทศต่าง ๆ กำลังประสบ อาทิ การฟื้นฟูประเทศจากผลกระทบของวิกฤตโควิด-๑๙ และสถานการณ์ภูมิรัฐศาสตร์ของโลกที่มีความท้าทายมากขึ้น ตลอดจนวิกฤตหลากหลายประการที่เป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

บริบทเรา

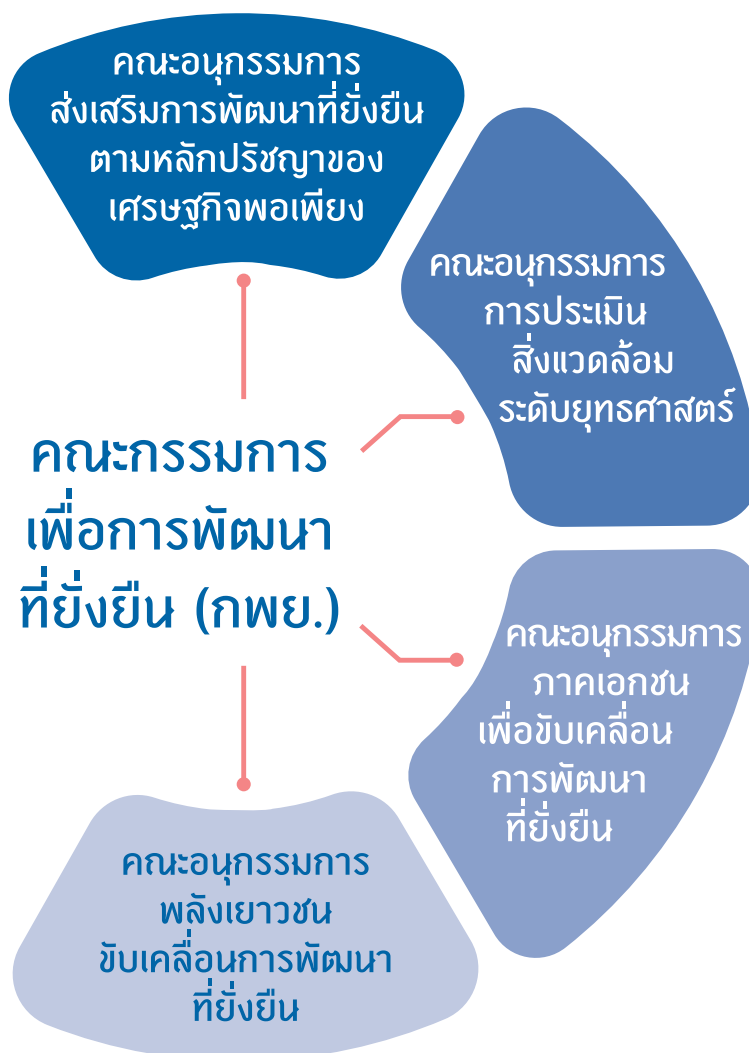
ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนมาอย่างยาวนาน โดยได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการพัฒนาของประเทศตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ และได้บูรณาการวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และ SDGs เข้ากับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี เพื่อพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน รวมทั้งผนวกเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ทั้งนี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ได้กำหนดหลักการและแนวคิด ๔ ประการที่จะช่วยให้ประเทศไทยสามารถก้าวข้ามความท้าทายต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ได้แก่ (๑) หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒) การสร้างความสามารถในการ “ล้มแล้ว ลุกไว” (๓) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติบนพื้นฐานของแนวคิด “การไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง” และ (๔) การพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว โดยส่งเสริมการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การให้บริการ และการบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

ประเทศไทยมีโครงสร้างเชิงระบบเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน และ SDGs โดยมีคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) เป็นกลไกหลักในการกำกับดูแลการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับประเทศ มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านต่าง ๆ รวมทั้งคณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน และคณะอนุกรรมการพลังเยาวชนขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยประเทศไทยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานโดยร่วมกับทุกภาคส่วนของสังคม ผ่านกระบวนการปรึกษาหารือระหว่างภาครัฐ ภาคนิติบัญญัติ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ รวมถึงอาสาสมัครกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถใช้ความเชี่ยวชาญของตนในการให้ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานเพื่อพลิกโฉมประเทศไทยไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

รายงานการทบทวนการดำเนินการ ตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับชาติ โดยสมัครใจ ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

การจัดทำรายงานการทบทวนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับชาติ โดยสมัครใจ (Voluntary National Review: VNR) เป็นหนึ่งในกลไกสำคัญที่สหประชาชาติเห็นว่า จะช่วยสนับสนุนความพยายามของประเทศต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยประเทศไทยจัดทำรายงาน VNR มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี ๒๕๖๐ ซึ่งเป็นปีที่ประเทศไทยนำเสนอ รายงานฯ ต่อที่ประชุมเวทีหารือทางการเมืองระดับสูงว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (High-Level Political Forum on Sustainable Development: HLPF) อย่างเป็นทางการครั้งแรก เนื่องจากประเทศไทย เห็นประโยชน์ของการจัดทำรายงานฯ ในการช่วยติดตามความคืบหน้าการขับเคลื่อน SDGs ภายใน ประเทศ และกระบวนการจัดทำรายงานฯ ยังช่วยบูรณาการการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อน SDGs เป้าหมายต่าง ๆ รวมทั้งการสร้างการมีส่วนร่วมและหุ้นส่วนการดำเนินงานระหว่างทุกภาคส่วน อาทิ ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคม

การจัดทำรายงาน VNR สำหรับปี ๒๕๖๕-๒๕๖๖ ของไทย เน้นการทบทวนการดำเนินงานขับเคลื่อน SDGs ใน ๕ มิติตามที่ระบุในวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ มิติด้านการพัฒนาคน (People) ซึ่งให้ความสำคัญกับการจัดความยากจน ความหิวโหย และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม มิติด้านโลกและสิ่งแวดล้อม (Planet) มิติด้านเศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity) มิติด้านสันติภาพและความยุติธรรม (Peace) และมิติด้านการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนด้านการพัฒนา (Partnership)

แม้ว่าความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนจะไม่สามารถวัดผลได้โดยง่าย แต่ตามรายงาน Sustainable Development Report ค.ศ. ๒๐๒๓ ซึ่งจัดทำโดยเครือข่าย Sustainable Development Solutions Network (SDSN) จะเห็นได้ว่า การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติด้านการพัฒนาคน (People) ของไทยดีขึ้นเป็นลำดับ โดยนอกจากเป้าหมายที่ ๑ เรื่องการจัดความยากจน ซึ่งไทยขับเคลื่อนได้ตามเป้าหมายมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ แล้ว ล่าสุด เป้าหมายที่ ๔ เรื่องการศึกษาที่มีคุณภาพ ก็เป็นอีกหนึ่งเป้าหมายที่ไทยสามารถขับเคลื่อนได้ตามเป้า ซึ่งสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของนโยบายไทยที่มุ่งพัฒนาประเทศโดยยึดคนเป็นศูนย์กลาง (human-centered development)

รายงานฉบับนี้ยังมุ่งสะท้อนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ (SDG Localization) ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่จะช่วยเร่งรัดการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรมภายใน ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยเน้นการใช้และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกในระดับท้องถิ่นที่มีอยู่แล้ว รวมทั้งการริเริ่มจัดทำรายงานการทบทวนการดำเนินการระดับท้องถิ่นโดยสมัครใจ (Voluntary Local Review: VLR) ซึ่งเป็นกระบวนการที่น่าจะช่วยให้ติดตามและเร่งรัดการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่เพื่อต่อยอดไปสู่ระดับประเทศต่อไป

กระบวนการจัดทำรายงาน

การจัดทำรายงานครั้งนี้มีกระบวนการสำคัญ ๒ ประการ คือ (๑) การประเมินผลโดยหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบการขับเคลื่อน SDGs แต่ละเป้าหมาย โดยการหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูลและสรุปสถานะความคืบหน้าของไทยในการดำเนินการตามเป้าหมาย รวมทั้งปัญหาอุปสรรค และความท้าทายที่ประสบ และ (๒) การเน้นการขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่ โดยเฉพาะการนำเสนอตัวอย่างการจัดทำ Voluntary Local Review (VLR) ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช และตัวอย่างโครงการความร่วมมือในระดับพื้นที่อื่น ๆ เพื่อสะท้อนภาพการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อน SDGs อย่างสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

แม้ว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นรายงานฉบับไม่เป็นทางการของไทย แต่มุ่งตอบโจทย์เป้าประสงค์ในการติดตามความคืบหน้า ความท้าทายในการเร่งขับเคลื่อน SDGs ของไทย ภายใต้การดำเนินการของภาคส่วนต่าง ๆ โดยหวังว่าจะเป็นรายงานที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในแง่สาระและความครอบคลุมการมีส่วนร่วมและความเห็นจากภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการจัดทำรายงานและการเสริมสร้างความตระหนักรู้เรื่อง SDGs ในประเทศต่อไป

บทที่

๒

ความก้าวหน้า
ในการขับเคลื่อนเป้าหมาย
การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย
ใน ๕ ปี

ADB

ประเทศไทยให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืน และการเร่งรัดการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ผ่านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม ตลอดจนประชาชน เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ทั้งในระดับประเทศ และระดับพื้นที่อย่างครอบคลุม โดยรัฐบาลไทยตระหนักดีว่า ท่ามกลางความท้าทายของบริบทโลกในปัจจุบัน และความพยายามในการฟื้นฟูจากวิกฤตโควิด-๑๙ การขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง และความร่วมมือร่วมใจกันของทุกภาคส่วนในสังคม

ประเทศไทยมีโครงสร้างในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างเป็นระบบ โดยมีคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน และมี SDG Roadmap เป็นแผนที่นำทาง เพื่อให้การดำเนินโครงการและการจัดการงบประมาณของรัฐบาลตอบโจทย์การบรรลุ SDGs อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ภายใต้ กพย. มีคณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ คณะ ได้แก่ (๑) คณะอนุกรรมการส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (๒) คณะอนุกรรมการการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (๓) คณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน และ (๔) คณะอนุกรรมการพลังเยาวชนขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยในจำนวนนั้นเป็นคณะอนุกรรมการที่ตั้งขึ้นใหม่เมื่อปี ๒๕๖๕ ได้แก่ คณะอนุกรรมการภาคเอกชนเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน และคณะอนุกรรมการพลังเยาวชนขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและเยาวชนในการ

ขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนของไทยอย่างครอบคลุมมากขึ้น นอกจากนี้ รัฐบาลมุ่งส่งเสริมการขับเคลื่อนการทำงานในระดับท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับ SDGs ในทุกชุมชน เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อน SDGs อย่างจริงจังในทุกระดับ ทั้งโดยการดำเนินโครงการนำร่องด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนในชุมชน และจังหวัดต่าง ๆ การนำ SDGs มาเป็นหนึ่งในตัวชี้วัดการดำเนินงานของหน่วยงานระดับท้องถิ่น ตลอดจนการส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานภายใต้องค์การสหประชาชาติในการขับเคลื่อน SDGs ในท้องถิ่น

สำหรับการดำเนินงานในปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๖

ประเทศไทยมีความคืบหน้าในการขับเคลื่อน SDGs ในทั้ง ๕ มิติ (5Ps) ได้แก่ (๑) **People** หรือ **การพัฒนาคน** ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งจากภายใน (๒) **Planet** หรือ **โลกและสิ่งแวดล้อม** ซึ่งเกิดจากการเติบโตและการพัฒนาอย่างสมดุล (๓) **Prosperity** หรือ **เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง** ซึ่งต้องมีรูปแบบที่ยั่งยืนอยู่บนพื้นฐานของความสมดุลของทุกสรรพสิ่ง ทั้งความสมดุลระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติ (๔) **Peace** หรือ **สันติภาพและความยุติธรรม** ซึ่งกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการมีสถาบันที่เข้มแข็งและโปร่งใส เป็นพื้นฐานในการขับเคลื่อน SDGs อย่างครอบคลุม โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และ (๕) **Partnership** หรือ **การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนด้านการพัฒนา** ซึ่งความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในทุกระดับมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อน SDGs ให้บรรลุผล โดยมีผลการดำเนินการดังนี้

มิติที่
๑

การพัฒนาคน
(People)

มิติที่
๒

โลกและสิ่งแวดล้อม
(Planet)

มิติที่
๓

เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง
(Prosperity)

มิติที่
๔

สันติภาพและความยุติธรรม
(Peace)

มิติที่
๕

การส่งเสริมความเป็น
หุ้นส่วนการพัฒนา
(Partnership)

มิติที่ ๑

การพัฒนาคน (People)

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน โดยการขจัดปัญหาความยากจนและความทิวโหยในทุกมิติ ตลอดจนการสร้างโอกาสที่เท่าเทียมในการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ และลดความเหลื่อมล้ำในสังคม โดยการพัฒนาคนมุ่งเน้นที่ SDGs ๕ เป้าหมายแรก ได้แก่ เป้าหมายที่ ๑ - การขจัดความยากจน เป้าหมายที่ ๒ - การขจัดความทิวโหย เป้าหมายที่ ๓ - สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี เป้าหมายที่ ๔ - การศึกษาที่มีคุณภาพ และเป้าหมายที่ ๕ - ความเสมอภาคระหว่างเพศ

เป้าหมายที่

การจัดความยากจน

ก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ สถานการณ์ความยากจนของไทยปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยไทยประสบความสำเร็จในการจัดความยากจนขั้นรุนแรง **เห็นได้จากสัดส่วนของคนไทยที่มีรายได้ต่ำกว่า ๑.๙ ดอลลาร์สหรัฐ ต่อวันมีอัตราเป็นศูนย์ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙^๑** ซึ่งเป็นผลจากการเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายมาตรการให้ความช่วยเหลือจากภาครัฐแก่ผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบาง โดยพบว่า คนไทยส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐานได้แม้ว่าบางครัวเรือนที่ยากจนยังเข้าถึงคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตได้อย่างจำกัด อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา สัดส่วนคนจนที่คำนวณจากคนที่มีความยากจนในการดำรงชีพต่ำกว่าเส้นความยากจน (ต่ำกว่า ๒,๓๖๒ บาทต่อคนต่อเดือน) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๖.๘๔ จากร้อยละ ๖.๒๔ เมื่อปีก่อนหน้า หรือมีจำนวนคนจนเพิ่มขึ้นจาก ๔.๓ ล้านคนเป็น ๔.๘ ล้านคน ซึ่งเป็นผลจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่กระทบต่อเศรษฐกิจและการจ้างงานอย่างรุนแรง โดยเศรษฐกิจไทยหดตัวลงร้อยละ ๖.๑๒ เมื่อเทียบกับการขยายตัวร้อยละ ๒.๓ ของปีก่อนหน้า ทั้งนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า แม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในวงกว้าง แต่จำนวนคนจนที่คำนวณจากคนที่มีความยากจนในการดำรงชีพต่ำกว่าเส้นความยากจนกลับมีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่มากนัก ส่วนหนึ่งเป็นผลจากมาตรการช่วยเหลือเยียวยาที่

^๑ เส้นความยากจนระดับโลก (Global Poverty Line) ก่อนเดือนกันยายน ค.ศ. ๒๐๒๒ คือ ๑.๙ ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อวัน อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่เดือนกันยายน ค.ศ. ๒๐๒๒ ธนาคารโลกปรับเส้นความยากจนเป็น ๒.๑๕ ดอลลาร์สหรัฐต่อคนต่อวัน

รัฐบาลได้ดำเนินการในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ นอกจากนี้รัฐบาลไม่ได้นิ่งนอนใจโดยมุ่งดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อลดและขจัดความยากจนภายในประเทศ โดยสถิติล่าสุดเมื่อปี ๒๕๖๔ ในภาพรวม คนไทยมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็น ๙,๘๔๗ บาทต่อคนต่อเดือน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๔๒ เมื่อเทียบกับปี ๒๕๖๐ ที่คนไทยมีรายได้ ๙,๖๑๔ บาทต่อคนต่อเดือน ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดี โดยรัฐบาลยังคงเฝ้าระวังไม่ให้ช่องว่างความเหลื่อมล้ำเพิ่มมากขึ้น

มาตรการสำคัญของรัฐบาลเพื่อขจัดความยากจนของประชาชนในทุกมิติ ไม่เฉพาะแต่มิติด้านรายได้ คือ **การจัดทำระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า หรือ Thai People Map and Analytics Platform (TPMAP)** ซึ่งได้รับการพัฒนาต่อยอดจากระบบบริหารจัดการข้อมูลคนจนแบบชี้เป้า (Thai Poverty Map and Analytics Platform) เพื่อให้สามารถระบุกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหาความยากจนอย่างครอบคลุมทั้ง ๔ มิติสำคัญ ได้แก่ **การศึกษา สุขภาพ ความเป็นอยู่ และความมั่นคงทางการเงิน** โดยยังคงความสามารถของระบบเดิมในการชี้เป้าความยากจนไว้ด้วย ระบบ TPMAP จึงสามารถระบุปัญหาความยากจนในระดับบุคคล ครัวเรือน ชุมชน ท้องถิ่น/ท้องที่ จังหวัด ประเทศ หรือปัญหาความยากจนรายประเด็น ซึ่งทำให้การแก้ปัญหาตรงจุดมากขึ้น ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๔ รัฐบาลได้ช่วยเหลือ/พัฒนาครัวเรือนเป้าหมายโดยใช้ระบบ TPMAP แล้ว ๖๒๑,๔๔๒ ครัวเรือน จาก ๖๓๑,๑๑๙ ครัวเรือนที่อยู่ในเป้าหมายทั้งหมด หรือคิดเป็นร้อยละ ๙๘.๗๔

ในระดับพื้นที่ ศูนย์อำนวยการจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นระดับจังหวัดหรือระดับอำเภอให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาครัวเรือนเป้าหมายแล้วคิดเป็นจำนวนร้อยละ ๑๐๐ รวมทั้ง

ได้ดำเนินโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน อาทิ **โครงการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง** โดยมีหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียง ระหว่างปี ๒๕๕๒ - ๒๕๖๕ จำนวน ๔๑,๙๙๗ หมู่บ้าน และ**โครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักทฤษฎีใหม่ ประยุกต์สู่ “โคก หนอง นา โมเดล”** เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจท้องถิ่นและชุมชน ผ่านการสร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่เกษตรกร แรงงานและบัณฑิตจบใหม่ และกลุ่มแรงงานที่อพยพกลับท้องถิ่น

รัฐบาลไทยยังมีโครงการอื่นเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในระดับฐานราก อาทิ **การส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนชุมชน** ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการออมภาคประชาชนด้วย**กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต** ซึ่งมีสมาชิกจำนวน ๓,๐๕๖,๘๗๖ คน และมีสมาชิกได้รับประโยชน์จำนวน ๑,๑๗๘,๗๙๗ คน เป็นเงินกว่า ๒๔,๓๓๖ ล้านบาท **โครงการแก้ไขปัญหาความยากจน** โดยมุ่งเป้าหมายที่ครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) โดยการสนับสนุนเงินทุนในระดับหมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๒๘๐,๐๐๐ บาท เพื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนให้ครัวเรือนเป้าหมายยืมไปลงทุนประกอบอาชีพ ทั้งนี้ มีครัวเรือนได้รับประโยชน์จากโครงการดังกล่าว จำนวน ๑,๐๙๘,๕๖๒ ครัวเรือน เป็นเงินกว่า ๗,๖๘๖ ล้านบาท **ศูนย์จัดการกองทุนชุมชน** เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินภาคครัวเรือนของประชาชนผ่านการดำเนินการภายใต้กรอบงาน ๓ มิติ ได้แก่ การจัดการหนี้สิน การจัดการเศรษฐกิจ และการปรับทัศนคติในการใช้ชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านการปรับโครงสร้างหนี้เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินของประชาชน โดยมีครัวเรือนที่ได้รับการปรับโครงสร้างหนี้ (ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕) จำนวน ๖๐,๒๘๒ ครัวเรือน สามารถลดหนี้/ปลดหนี้จำนวนรวมทั้งสิ้นกว่า ๙๖๖ ล้านบาท

นอกจากนี้ ยังมี**กองทุนพัฒนาบทบาทสตรี** เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำแก่สตรี เป็นการเฉพาะ สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ โดยปัจจุบันมีสมาชิกกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี ประเภทบุคคลธรรมดา จำนวน ๑๕.๑๘๓๐ ล้านคน ประเภทองค์กรสตรี จำนวน ๗๕,๘๐๑ องค์กร และมีสตรีที่รวมกลุ่มขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการประกอบอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต รวมเป็นเงินกว่า ๑๖,๔๑๑ ล้านบาท

รัฐบาลไทยขับเคลื่อนโครงการเพื่อกระตุ้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก อาทิ **โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP)** ซึ่งให้คนในชุมชนนำภูมิปัญญามาพัฒนาผลิตภัณฑ์จำหน่ายเพื่อสร้างรายได้ โดยมีผู้ผลิตและผู้ประกอบการ OTOP ที่ลงทะเบียนกับกรมการพัฒนาชุมชนรวมทั้งสิ้น ๙๗,๙๑๓ ราย สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP จำนวน ๒๒๑,๓๐๒ ผลิตภัณฑ์ จำแนกเป็น (๑) ประเภทอาหาร จำนวน ๘๕,๑๒๐ ผลิตภัณฑ์ (๒) ประเภทเครื่องดื่ม จำนวน ๑๑,๖๓๔ ผลิตภัณฑ์ (๓) ประเภทผ้าและเครื่องแต่งกาย จำนวน ๔๒,๓๕๓ ผลิตภัณฑ์ (๔) ประเภทของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก จำนวน ๕๓,๖๓๑ ผลิตภัณฑ์ และ (๕) ประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร จำนวน ๒๘,๕๖๔ ผลิตภัณฑ์ ซึ่งผลการจำหน่ายในปี ๒๕๖๕ มีมูลค่ากว่า ๒๔๔,๑๘๙ ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕)

รัฐบาลไทยดำเนิน**โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี** ในพื้นที่ ๗๖ จังหวัดใน ๕ ด้าน ได้แก่ พัฒนาคนในชุมชนรองรับการท่องเที่ยว (People) พัฒนาภูมิทัศน์/สถานที่ (Place) พัฒนาสินค้า OTOP และบริการด้านการท่องเที่ยว (Product) ดูแลรักษาทรัพยากรที่เป็นอัตลักษณ์ท้องถิ่นชุมชน และสิ่งแวดล้อม (Preservation) และพัฒนาการประชาสัมพันธ์และการตลาดชุมชนท่องเที่ยว (Public Relations/Promotion) โดยมีหมู่บ้าน/ชุมชนได้รับการพัฒนาด้านการจัดการท่องเที่ยว จำนวน

๓,๖๘๐ หมู่บ้าน/ชุมชน นอกจากนี้ รัฐบาลไทยได้ดำเนินโครงการ **“หนึ่งตำบลหนึ่งหมู่บ้านยั่งยืน” (Sustainable Village)** โดยคัดเลือกหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีการพัฒนาน้อยที่สุดหรือมีปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขเร่งด่วนมาเป็นหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมายในการดำเนินโครงการฯ ภายใต้แนวคิดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยสร้างทีมผู้นำอำเภอให้มีองค์ความรู้ สามารถขยายเครือข่ายและแนวคิดไปสู่ทีมตำบล และทีมหมู่บ้าน ซึ่งมีคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นกลไกสำคัญร่วมกับภาคีเครือข่าย โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาพื้นที่ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตในทุกมิติ และเสริมสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง

การอนุรักษ์และสืบสานภูมิปัญญา

ผ้าไทย ผ่านการรณรงค์เชิญชวนคนไทยสวมใส่ผ้าไทยประสบความสำเร็จในการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก โดยกลุ่มทอผ้าในจังหวัดได้รับประโยชน์จากการจำหน่าย (๑) ผ้าไทยและผ้าพื้นเมือง มียอดการจำหน่าย (เดือนมิถุนายน ๒๕๖๓ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) จำนวนกว่า ๔๔,๖๒๘ ล้านบาท มีกลุ่มได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๕,๕๓๓ กลุ่ม (๒) ผ้าลายขอเจ้าฟ้าสิริวัณณวรีฯ มียอดการจำหน่าย (เดือนมกราคม ๒๕๖๔ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) จำนวนกว่า ๑,๖๙๘ ล้านบาท มีกลุ่มผู้ได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๑,๘๐๓ กลุ่ม และ (๓) ผ้าขิดลายนารีรัตนราชกัญญา มียอดการจำหน่าย (เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ - กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) จำนวนกว่า ๓๘๙ ล้านบาท มีกลุ่มผู้ได้รับประโยชน์ จำนวน ๑๑,๓๓๖ กลุ่ม

เป้าหมายที่

การจัดความหิวโหย

2 ZERO HUNGER

สถานการณ์ความหิวโหยในประเทศไทยปรับตัวในทิศทางที่ดีขึ้น เห็นได้จากสัดส่วนประชากรที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อการบริโภคเฉลี่ยต่อเดือนที่ต่ำกว่าเส้นความยากจนด้านอาหาร (Food Poverty Line) ลดลงจากร้อยละ ๐.๕๔ ในปี ๒๕๕๙ เป็นร้อยละ ๐.๓๙ ในปี ๒๕๖๓ อย่างไรก็ตาม **การเข้าถึงอาหารที่มีโภชนาการครบถ้วน ยังเป็นความท้าทายที่สำคัญ** โดยจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่า ในประเทศไทยเด็กอายุต่ำกว่า ๕ ปี ร้อยละ ๑๒.๕ มีภาวะเตี้ยแคระแกร็น ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดสารอาหารที่มีประโยชน์อย่างต่อเนื่องเป็นระยะเวลานาน ในขณะเดียวกัน ร้อยละ ๗.๒ มีภาวะพอมแห้ง และร้อยละ ๑๐.๙ มีน้ำหนักเกิน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ นอกจากนี้ ไทยยังมีความท้าทายเรื่องการจัดทำตัวชี้วัดเรื่องดัชนีการจัดการไนโตรเจนอย่างยั่งยืน (Sustainable Nitrogen Management Index) การขจัดสารตกค้างจากยาฆ่าแมลงที่เป็นอันตรายในอาหาร อีกทั้งการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลให้ประชาชนไทยตกอยู่ในสภาวะขาดยากลำบาก ดังนั้น การสร้างความมั่นคงทางอาหารและการผลิตอาหารอย่างเพียงพอจึงเป็นประเด็นที่ประเทศไทยให้ความสำคัญควบคู่ไปกับการฟื้นฟูประเทศจากวิกฤตการณ์ต่าง ๆ และการส่งเสริมระบบการผลิตอาหารแบบยั่งยืนที่มีความต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ในด้านการพัฒนาภาคเกษตรเพื่อบรรลุความมั่นคงทางอาหาร การเติบโตของมูลค่าทางการผลิตภาคเกษตรต่อหน่วยแรงงานยังอยู่ในระดับต่ำ โดยเติบโตประมาณร้อยละ ๓ ต่อปี

เช่นเดียวกับการขยายตัวของพื้นที่การทำเกษตรกรรมที่ยังยืนที่ยังไม่บรรลุเป้าหมาย โดยในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีพื้นที่ในระบบเกษตรที่ยั่งยืนจำนวน ๑.๗๖ ล้านไร่ ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดให้มีพื้นที่เกษตรกรรมที่ยั่งยืนจำนวน ๗.๕ ล้านไร่ภายในปี ๒๕๖๘ ทั้งนี้ **ภาครัฐมีการลงทุนในภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง** เห็นได้จากดัชนีทิศทางการลงทุนภาครัฐเพื่อการเกษตรที่เพิ่มขึ้น การส่งเสริมให้ประชาชนน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารในระดับครัวเรือนในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ รวมถึง**การจัดตั้งธนาคารทรัพยากรชีวภาพแห่งชาติ**เพื่ออนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพและเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารในระยะยาว นอกจากนี้ รัฐบาลยังช่วยเหลือเกษตรกรในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โดยการให้บริการข้อมูล การให้ความช่วยเหลือเพื่อยุติความยากจน และการสนับสนุนช่องทางจำหน่ายสินค้า เนื่องจากความเป็นอยู่ที่ดีของเกษตรกรมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบรรลุความมั่นคงทางอาหาร

ในระดับพื้นที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เพิ่มองค์ความรู้ด้านการเกษตรให้กับเกษตรกรเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและรายได้ของผู้ผลิตอาหารรายเล็กภายใต้โครงการต่าง ๆ อาทิ โครงการหนึ่งตำบลหนึ่งกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ โครงการส่งเสริมการเกษตรแบบแปลงใหญ่ โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการส่งเสริมการอารักขาพืชเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร โครงการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร โดยดำเนินกิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงด้านอาหารในระดับชุมชน รวมทั้งฟื้นฟูภาคการเกษตรภายหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลให้เกษตรกรกว่า ๖๔,๑๔๔ ราย มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีการจ้างงานเกษตรกรจำนวน ๓๒,๐๗๒ ราย ครอบคลุมพื้นที่ ๔,๐๐๙ ตำบล ใน ๗๕ จังหวัด นอกจากนี้ มีการดำเนินโครงการเกษตรอินทรีย์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัดยโสธร เพื่อให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตจากการทำนาเคมีเป็นการทำนาอินทรีย์ มีพื้นที่สร้างอาหารปลอดภัยกว่า ๑,๕๐๐ ไร่ อีกทั้งมีโครงการพระราชดำริ ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ให้แก่เกษตรกรเพื่อให้มีแหล่งอาหารไว้บริโภคด้วยการฝึกอบรมให้เกษตรกรมีความรู้ในการเลี้ยงสัตว์และขยายพันธุ์สัตว์ การจัดการระบบนิเวศ จนสามารถสร้างอัตลักษณ์ เป็นสินค้าสร้างรายได้ ส่งผลให้เกิดการใช้ การรักษาและการจัดการระบบการผลิตอย่างยั่งยืน สร้างความมั่นคงทางอาหาร นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร โดยส่งเสริมให้โรงเรียนมีกิจกรรมการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โดยเป็นทั้งแหล่งผลิตและแหล่งเรียนรู้แก่นักเรียนในโรงเรียนทุกวัยเพื่อลดปัญหาการขาดสารอาหาร เกิดความมั่นคงทางอาหารเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสามารถจำหน่ายผลผลิตออกสู่ชุมชนได้

เป้าหมายที่

สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี

3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING

วิกฤตโควิด-๑๙ สะท้อนให้เห็นว่า ภัยคุกคามด้านสาธารณสุขสามารถส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจและสังคมในวงกว้าง การมี**ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (Universal Health Coverage: UHC)** ที่เข้มแข็งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ประเทศไทยสามารถรับมือกับการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ได้เป็นอย่างดี โดยในปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยมีความครอบคลุมของระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับร้อยละ ๙๙.๒๗ นอกจากนี้ ไทยยังเป็นประเทศแรกในเอเชียที่ระงับการแพร่เชื้อเอชไอวีและซิฟิลิสจากแม่สู่ลูกได้อย่างมีประสิทธิภาพตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ กอปรกับจำนวนผู้ติดเชื้อเอชไอวีมีแนวโน้มลดลง การเข้าถึงบริการสุขภาพทางเพศและอนามัยเจริญพันธุ์ของผู้หญิงมีแนวโน้มสูงขึ้น เช่นเดียวกับความครอบคลุมของบริการด้านสุขภาพที่จำเป็น ซึ่งสะท้อนถึงความก้าวหน้าของการดำเนินการด้านสาธารณสุขของไทย

ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะของท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งรวมถึงบริการด้านสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว การรักษาพยาบาล และการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ โดย อปท. ได้รับการถ่ายโอนภารกิจสถานีนามัย (สอ.น.) / โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ด้วย

นอกจากนี้ การกระจายตัวของบุคลากรด้านสาธารณสุขทั่วประเทศมีเกณฑ์เพิ่มสูงขึ้น โดยตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ รัฐบาลมีนโยบายพัฒนาและยกระดับความรู้ให้แก่**อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)** ที่ครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ และมีจำนวนมากถึง ๑,๐๔๑,๘๓๙ คน^๒ ให้เป็น อสม. หมอประจำบ้านควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีทางการแพทย์ พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพให้กับระบบการบริการสาธารณสุขในชุมชนผ่านการพัฒนากระบวนการแพทย์ทางไกล (telemedicine) เพื่อให้ประชาชนสามารถดูแลสุขภาพของตนเอง และชุมชนมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดย อสม. ถือเป็นอีกกลไกที่สำคัญอย่างยิ่งต่อระบบสุขภาพปฐมภูมิของประเทศไทย และเป็นบุคลากรที่มีความใกล้ชิดและเข้าถึงประชาชนมากที่สุด เป็นสื่อกลางในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม บทบาทสำคัญของ อสม. คือ การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพอนามัยและด้านสาธารณสุข ให้บริการด้านสุขภาพเบื้องต้นแก่ประชาชน รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการสื่อสารข้อมูลด้านสุขภาพให้กับประชาชน ตลอดจนจัดเก็บข้อมูลด้านสุขภาพ

ของชุมชน ครอบครัว กลุ่มผู้ป่วย กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มเปราะบางในพื้นที่ โดยเชื่อมโยงการทำงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ ทั้งนี้ อสม. ทำหน้าที่เป็นด่านหน้าในการรับมือและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีบทบาทในการแจ้งข่าวสารให้ความรู้การดูแลสุขภาพ แนะนำวิธีสังเกตอาการ สอบถามและคัดกรองผู้ป่วย รวมถึงติดตามผลและประสานงานกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ทั้งนี้ ความท้าทายสำคัญของไทย คือ จำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุบนท้องถนนและการยุติการแพร่กระจายของวัณโรค โดยในปี ๒๕๖๔ มีอัตราผู้เสียชีวิตจากการบาดเจ็บและอุบัติเหตุทางถนนจำนวน ๒๕.๙๒ คน ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน และมีอัตราการเกิดวัณโรคจำนวน ๑๔๓ ต่อประชากร ๑๐๐,๐๐๐ คน นอกจากนี้ ประเทศไทยยังประสบปัญหาหมอกพิษทางอากาศและฝุ่นละออง PM2.5 ซึ่งเป็นภัยคุกคามสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะในเขตเมือง

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ประเทศไทยได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการความปลอดภัยทางถนน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีเป้าหมายในการลดจำนวนผู้เสียชีวิตและบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทางถนนลงครึ่งหนึ่ง รวมทั้งดำเนินโครงการบริหารจัดการความปลอดภัยทางถนนโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based Management for Road Safety) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะขับเคลื่อนชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการความปลอดภัยทางถนน โดยอาศัยหลักการการจัดการชุมชนแบบประชาชนมีส่วนร่วม (Bottom-up Approach) คือ ประชาชนเป็นผู้ร่วมกำหนดทิศทางนโยบายและกระบวนการพัฒนา

^๒ จากฐานข้อมูลระบบสารสนเทศสุขภาพภาคประชาชน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (ณ วันที่ ๑๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๖)

เป้าหมายที่

การศึกษาที่มีคุณภาพ

ในระหว่างที่ผ่านมา อัตราการเข้าถึงการศึกษาและการสำเร็จการศึกษาของคนไทยมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยรัฐบาลส่งเสริมให้คนไทยทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพและเท่าเทียมกันตลอดช่วงอายุ โดยเน้นกลุ่มเด็กที่เสี่ยงต่อการไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาที่เหมาะสมกับช่วงวัยอันเนื่องจากฐานะทางครอบครัว โดยกระทรวงศึกษาธิการดำเนินโครงการจัดทำฐานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผล เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อน SDGs ด้านการศึกษาทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่ โดยมี**คณะกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา** เพื่อกำหนดกรอบแนวทางและเป้าหมายการดำเนินงาน รวมถึงกำกับ ติดตาม รายงานผลการดำเนินงาน และแก้ไขอุปสรรคในการดำเนินงาน และมีการจัดทำแผนที่นำทาง (Roadmap) การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนด้านการศึกษา ทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับจังหวัด

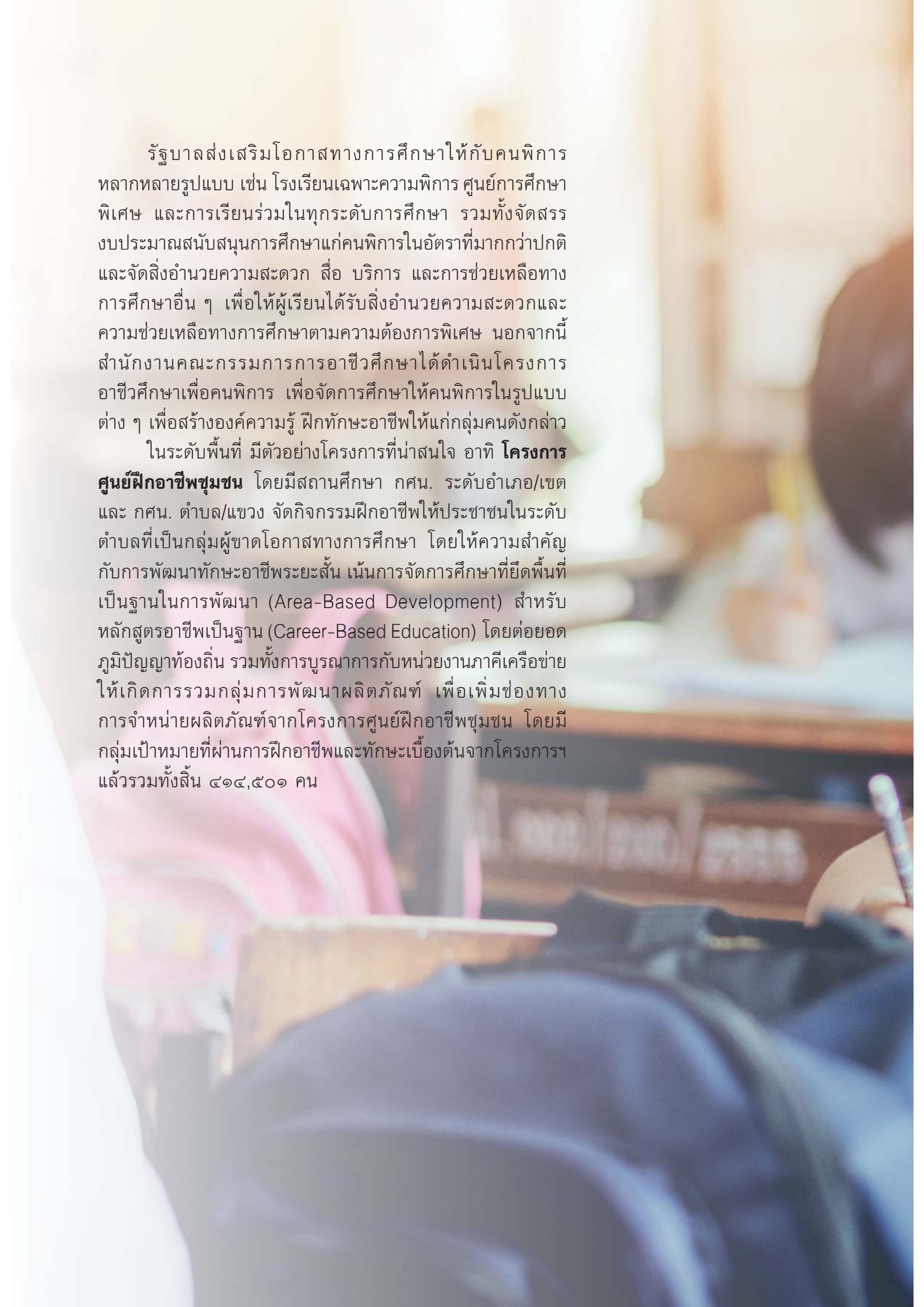

ประเทศไทยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้แก่นักเรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือเรียน ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน และค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งสำหรับผู้ที่อยู่ในและนอกระบบโรงเรียน ซึ่งทำให้ประชากรวัยแรงงานที่ไม่ได้จบการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน ๘๕๔,๕๗๒ คน^๓ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งช่วยยกระดับการศึกษาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ รัฐบาลไทยได้จัดสรรงบประมาณด้านการศึกษาเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๔๙๓,๘๒๒ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔ ของงบประมาณรายจ่ายทั้งหมดของรัฐบาล โดยให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ระดับก่อนวัยเรียน ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา) เป็นอันดับแรกที่ร้อยละ ๖๙.๒๗ ของงบประมาณด้านการศึกษาของประเทศ นอกจากนี้ ประเทศไทยดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะชีวิตเด็กและเยาวชนไทยในศตวรรษที่ ๒๑ โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านสภาเด็กและเยาวชนในระดับชาติ โดยให้การสนับสนุนงบประมาณให้แก่สภาเด็กและเยาวชนทุกระดับ

รัฐบาลไทยมีโครงการเพื่อสร้างโอกาสทางการศึกษา อาทิ **โครงการ “พาน้องกลับมาเรียน”** เพื่อค้นหา ติดตามเด็กที่อยู่นอกระบบการศึกษาให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา โดยบูรณาการความร่วมมือระหว่าง ๑๒ หน่วยงาน และหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และมีการพัฒนาเครื่องมือติดตามนักเรียนตกหล่นด้วย Application “พาน้องกลับมาเรียน” เพื่อให้เกิดการทำงานที่สะดวก รวดเร็ว และยังสามารถเก็บเป็นฐานข้อมูลของนักเรียน รวมถึงสาเหตุของปัญหาได้อย่างละเอียด ซึ่งมีนักเรียน นักศึกษา นักเรียนพิการและคนพิการกลับมาเรียน จำนวน ๑๒๑,๐๕๐ คน จากจำนวนทั้งหมด ๑๒๑,๖๔๒ คน คงเหลือจำนวน ๕๙๒ คน **โครงการ “อาชีวะอยู่ประจำ เรียนฟรี มีอาชีพ”** เพื่อเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ผู้ที่มีฐานะยากจน ขาดโอกาสทางการศึกษาหรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกล รวมถึงนักเรียนที่ตกหล่นจากระบบการศึกษา โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดำเนินการในสถานศึกษาของรัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ๘๘ แห่ง ทั่วประเทศ รองรับนักเรียนที่อยู่นอกระบบการศึกษาจำนวน ๔,๐๗๔ คน **โครงการให้ความช่วยเหลือบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙** เพื่อให้ความช่วยเหลือและบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน และนักศึกษา ครอบคลุมผู้เรียนในสถานศึกษาทุกสังกัด ทั้งภาครัฐและเอกชน รวม ๑๕ หน่วยงาน ในอัตรา ๒,๐๐๐ บาทต่อคน โดยได้ให้ความช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการจำนวน ๙,๘๑๖,๙๖๖ คน

^๓ ข้อมูลการลงทะเบียนเรียน ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๕ จากสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย

รัฐบาลส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาให้กับคนพิการหลากหลายรูปแบบ เช่น โรงเรียนเฉพาะความพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษ และการเรียนร่วมในทุกระดับการศึกษา รวมทั้งจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการศึกษาแก่คนพิการในอัตราที่มากกว่าปกติ และจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และการช่วยเหลือทางการศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลือทางการศึกษาตามความต้องการพิเศษ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินโครงการอาชีวศึกษาเพื่อคนพิการ เพื่อจัดการศึกษาให้คนพิการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ ฝึกทักษะอาชีพให้แก่กลุ่มคนดังกล่าว

ในระดับพื้นที่ มีตัวอย่างโครงการที่น่าสนใจ อาทิ **โครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน** โดยมีสถานศึกษา กศน. ระดับอำเภอ/เขต และ กศน. ตำบล/แขวง จัดกิจกรรมฝึกอาชีพให้ประชาชนในระดับตำบลที่เป็นกลุ่มผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น เน้นการจัดการศึกษาที่ยึดพื้นที่เป็นฐานในการพัฒนา (Area-Based Development) สำหรับหลักสูตรอาชีพเป็นฐาน (Career-Based Education) โดยต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการบูรณาการกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายให้เกิดการรวมกลุ่มการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากโครงการศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน โดยมีกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการฝึกอาชีพและทักษะเบื้องต้นจากโครงการฯ แล้วรวมทั้งสิ้น ๔๑๔,๕๐๑ คน

นอกจากนี้ มีโครงการทุนการศึกษาเด็กสภาวะยากลำบาก **ในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือ** เพื่อจัดสรรทุนการศึกษาให้แก่กลุ่มเด็กบนพื้นที่สูงภาคเหนือที่ศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน กศน. ที่ขาดเงินทุนโดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงาน กศน. ได้มอบทุนการศึกษาให้แก่เด็กด้อยโอกาสในเขตพื้นที่สูงภาคเหนือ ๘ จังหวัด จำนวน ๖,๓๘๕ คน และ**โครงการฝึกอาชีพโรงเรียนพระดาบสจังหวัดชายแดนภาคใต้** เพื่อสร้างโอกาสให้กับเยาวชนยากจน ด้อยโอกาส และเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากความไม่สงบใน ๕ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้ได้รับโอกาสทางการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพผ่านหลักสูตรที่เปิดสอน อาทิ หลักสูตรช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ ช่างซ่อมรถยนต์ช่างซ่อมเครื่องจักรกลการเกษตร และหลักสูตรช่างไฟฟ้าและช่างเชื่อม

เป้าหมายที่

ความเสมอภาคระหว่างเพศ

ประเทศไทยมีแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาสตรี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) และมีแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๖) ที่ระบุสิทธิมนุษยชนของกลุ่มสตรีไว้เป็นการเฉพาะ นอกจากนี้ มีการจัดทำงบประมาณที่คำนึงถึงเพศภาวะ (Gender Responsive Budgeting: GRB) การจัดทำคู่มือ GRB เพื่อให้หน่วยงานใช้เป็นแนวทาง และมีการจัดหลักสูตรธรรมาภิบาลกับการส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศสำหรับผู้บริหาร รวมถึงการอบรมพัฒนาวิทยากรด้านความเสมอภาคระหว่างเพศ การเสริมสร้างศักยภาพเครือข่ายแกนนำในระดับพื้นที่ และการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความตระหนักรู้เรื่องพระราชบัญญัติความเท่าเทียมระหว่างเพศ พ.ศ. ๒๕๕๘

ดัชนีความไม่เสมอภาคระหว่างเพศ (Gender Inequality Index) ของไทยปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากเดิมที่อยู่ที่ย้อยละ ๐.๔๐๘ เมื่อปี ๒๕๕๙ ลดลงเหลือร้อยละ ๐.๓๓๓ ในปี ๒๕๖๔ กอปรกับ**ประชากรเพศหญิงของไทยมีโอกาสทางการศึกษาเท่าเทียมกับเพศชายในทุกระดับ** และผู้หญิงมีแนวโน้มในการถือครองที่ดินเพิ่มขึ้น มีบทบาททางการเมืองและในระบบเศรษฐกิจมากขึ้น จากสถิติเมื่อปี ๒๕๖๓ พบว่า ผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในระบบเศรษฐกิจตลาดทุนของประเทศมากขึ้น โดยประเทศไทยมีสัดส่วนผู้บริหารระดับสูงที่เป็นสตรีคิดเป็นร้อยละ ๓๒ ซึ่งอยู่ในระดับที่มากกว่าค่าเฉลี่ยของโลกและค่าเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก อีกทั้งสตรีสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในอัตราที่เพิ่มขึ้นด้วย

อย่างไรก็ดี ในช่วงวิกฤตการณ์โควิด-๑๙ สตรีได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและประสบกับความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มขึ้น รัฐบาลจึงดำเนินมาตรการเยียวยาทางการเงินต่อสตรีที่ขาดรายได้ สร้างสถานที่พักพิงสำหรับสตรีที่ไม่มีงานทำและไม่มีที่พักพิง รวมถึงกลุ่มแม่เลี้ยงเดี่ยว พร้อมทั้งฝึกอาชีพให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยเริ่มจัดตั้งศูนย์บริการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว โดยในปัจจุบัน มีศูนย์บริการฯ ครอบคลุมพื้นที่ ๑๒ จังหวัดในทุกภูมิภาค ได้แก่ จังหวัดเชียงราย ลำพูน ลำปาง ศรีสะเกษ ขอนแก่น ชลบุรี นนทบุรี สงขลา พิจิตร ภูเก็ต นครราชสีมา สุราษฎร์ธานี และกรุงเทพมหานคร และมีแม่เลี้ยงเดี่ยวเข้ารับบริการจำนวนทั้งสิ้น ๕,๙๔๗ ราย

ประเทศไทยจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อจัดการความรุนแรงต่อสตรี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ตลอดจนดำเนินการเสริมทักษะและสร้างความตระหนักรู้ในการป้องกันตนเองของสตรีในสถานการณ์รุนแรงต่าง ๆ ผ่านการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการและการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ และการพัฒนาแพลตฟอร์มเพื่อนครอบครัวหรือ Family Line เมื่อปี ๒๕๖๔ เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้และให้คำปรึกษาแก่สมาชิกครอบครัวที่ประสบปัญหา ผ่านเว็บไซต์ www.เพื่อนครอบครัว.com และแอปพลิเคชัน Line นอกจากนี้ มีการจัดทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding: MOU) กับหน่วยงานภาคีเครือข่าย ๒๗ หน่วยงาน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงการดำเนินโครงการเพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ด้านเพศภาวะและการยุติความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศกับองค์กรต่าง ๆ ด้วย

สำหรับการดำเนินการในระดับพื้นที่ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์อบรมให้ความรู้ความเข้าใจด้านการเมืองให้กับ

สตรีในระดับชุมชน เช่น การส่งเสริมสตรีอาสาสมัคร พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ใน ๒๑ จังหวัดในภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ และ กรุงเทพมหานคร ให้มีความรู้ ความเข้าใจและทักษะ รวมทั้งมีความมั่นใจในตนเองและสามารถมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจมากขึ้น ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการ สร้างสังคมเสมอภาคและสร้างการมีส่วนร่วมของสตรี ในการจัดทำนโยบายและมาตรการของรัฐบาล และ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนและประเทศ นอกจากนี้ มีการฝึกทักษะอาชีพ ทั้ง On-site และ Online ให้แก่เยาวชนสตรี กลุ่มเปราะบาง รวมถึง ประชาชนทั่วไป เช่น นวดแผนไทย เสริมสวยสตรี ตัดผมชาย ตัดเย็บเสื้อผ้า ซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าเบื้องต้น อาหารและเบเกอรี่ ผ่านกลไกศูนย์เรียนรู้การพัฒนาสตรี และครอบครัว ๘ แห่ง และสถานคุ้มครองและพัฒนา อาชีพ ๔ แห่ง ครอบคลุมทุกจังหวัดของประเทศไทย รวมทั้งสนับสนุนการรวมกลุ่มประกอบอาชีพใน ยุคดิจิทัล เพื่อให้สินค้า/ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ สามารถเข้าสู่ตลาดออนไลน์ ซึ่งเป็นการยกระดับสินค้า ชุมชนและลดความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ รวมทั้ง พัฒนาสมรรถนะด้านการใช้ E-Commerce โดยนำร่อง โครงการ Thailand E-Commerce Sustainability เพื่อพัฒนาชุมชนต้นแบบ E-Commerce พร้อมทั้ง ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมผลิตภัณฑ์ของกลุ่มอาชีพ สตรีและครอบครัวในยุคดิจิทัล ร่วมกับสำนักงาน พัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ และ Shopee ภายใต้แบรนด์ “ทอฝัน by พม.”

นอกจากนี้ กรมพัฒนาชุมชน กระทรวง มหาดไทย มุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่สตรีโดยการ ส่งเสริมองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร รวมทั้งการขับเคลื่อนกองทุนพัฒนา บทบาทสตรี เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนดอกเบี้ยต่ำ เพื่อให้สตรีสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับ การลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ และเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของสตรี

An underwater photograph showing a large school of fish swimming near a coral reef. The water is clear and blue, and the coral is visible at the bottom.

มิติที่ ๒

โลกและสิ่งแวดล้อม (Planet)

สิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการปกป้องและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนส่งเสริมการผลิตและบริโภคที่มีความรับผิดชอบต่อและยั่งยืน เพื่อพลเมืองโลกปัจจุบันและรุ่นต่อไป โดยมีมิติด้านสิ่งแวดล้อมมุ่งเน้นการขับเคลื่อน SDGs ๕ เป้าหมายหลัก ได้แก่ เป้าหมายที่ ๖ - น้ำสะอาดและการสุขาภิบาล เป้าหมายที่ ๑๒ - การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ ๑๓ - การดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมายที่ ๑๔ - ทรัพยากรทางทะเล และเป้าหมายที่ ๑๕ - ระบบนิเวศบนบก

เป้าหมายที่

น้ำสะอาดและการสุขาภิบาล

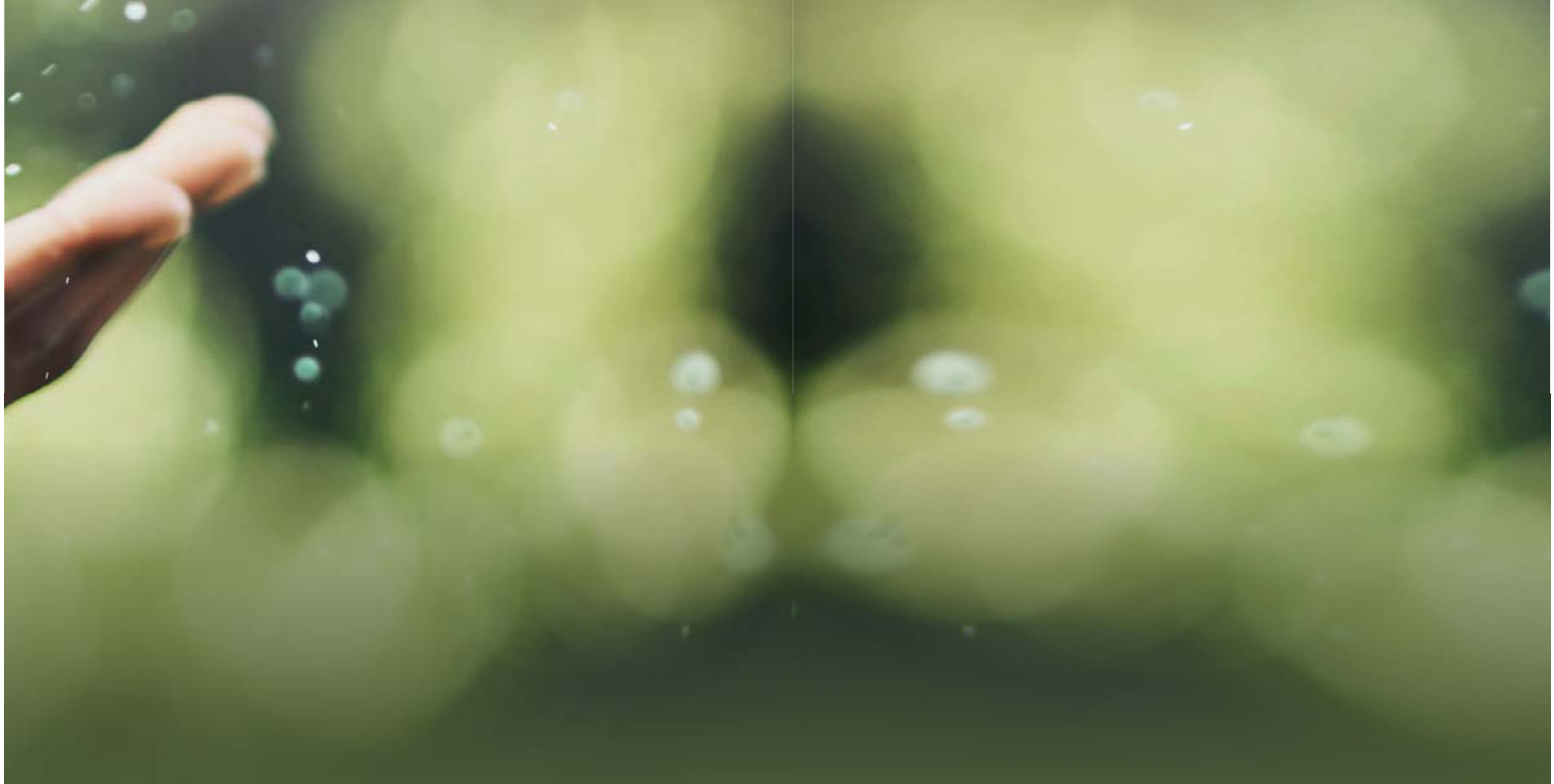

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติเป็นองค์กรกลางในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบ ซึ่งมีหน่วยงานร่วมดำเนินการมากกว่า ๔๐ หน่วยงาน และการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ อีกทั้งไทยยังดำเนินงานร่วมกับอีก ๔ ประเทศในลุ่มน้ำโขงภายใต้ คณะกรรมาธิการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission: MRC) เพื่อบริหารจัดการและพัฒนาแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ประเทศไทย มีค่าคะแนนธรรมาภิบาลน้ำอยู่ที่ ๕๓ ซึ่งเป็นระดับปานกลาง - สูง

ร้อยละ ๙๘ ของประชากรในประเทศไทยสามารถเข้าถึงน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค มีสัดส่วนครัวเรือนที่สามารถเข้าถึงน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น โดยมีค่าคุณภาพน้ำประปาที่ได้มาตรฐานจากการประปานครหลวง ร้อยละ ๑๐๐ คุณภาพน้ำประปาที่ได้มาตรฐานจากการประปาภูมิภาคร้อยละ ๗๘ และคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านที่ได้มาตรฐานจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ร้อยละ ๓๒

ในด้านสุขอนามัย ประเทศไทยมีสัดส่วนสมาชิกในครัวเรือนที่มีสถานที่เฉพาะสำหรับล้างมือซึ่งมีน้ำพร้อมสบู่หรือผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดอื่นร้อยละ ๘๕ และร้อยละ ๙๙.๘ ของครัวเรือนทั่วประเทศมีห้องสุขาใช้ประจำบ้าน โดยเป็นห้องสุขาถูกสุขลักษณะผ่านเกณฑ์ร้อยละ ๙๘ และห้องสุขาสาธารณะผ่านเกณฑ์มาตรฐานด้านความสะอาด เพียงพอ และปลอดภัย (Health Accessibility and Safety: HAS) ร้อยละ ๗๒

ทั้งนี้ คุณภาพน้ำยังเป็นความท้าทายสำคัญ ที่ต้องได้รับการปรับปรุง โดยประเทศไทยมี สัดส่วนน้ำเสียที่ได้รับการบำบัดคิดเป็นร้อยละ ๒๖ อยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยโลก ที่ร้อยละ ๕๖ สำหรับแหล่งน้ำผิวดินที่มีคุณภาพดี และดีมีมากมีจำนวนร้อยละ ๔๒ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ และคุณภาพน้ำทะเลและชายฝั่งอยู่ใน เกณฑ์ดีและดีมีมากมีจำนวนร้อยละ ๕๐ เป็นค่าคงที่ จากปี ๒๕๖๓ สำหรับระดับความเครียดด้านน้ำ (Water Stress) ของประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ ๑๒.๖๔ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของโลก ในส่วนของ ประสิทธิภาพการใช้น้ำ ปรับตัวเพิ่มขึ้นเป็น ๗.๔๙ ดอลลาร์สหรัฐ/ลบ.ม. จากปี ๒๕๖๑ ซึ่งอยู่ที่ ๗.๑๖ ดอลลาร์สหรัฐ/ลบ.ม. ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ย โลก

ในระดับพื้นที่ พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ กำหนดกลไกการบริหารจัดการน้ำ โดยมีคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ และ คณะกรรมการลุ่มน้ำ ๒๒ ลุ่มน้ำ ทำหน้าที่ในการ กำหนดทิศทาง การบริหารจัดการน้ำ การใช้ ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำ การจัดทำแผนแม่บท ลุ่มน้ำ การจัดทำแผนรองรับภาวะน้ำท่วมและ น้ำแล้ง การจัดทำแผนงานและงบประมาณภายใน

พื้นที่ลุ่มน้ำ รวมทั้งศึกษารายละเอียดของปัญหา ในพื้นที่และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาอย่างเป็น ระบบ ผ่านการมีส่วนร่วมในระดับพื้นที่ เพื่อให้การ แก้ไขปัญหาตอบสนองต่อความต้องการของ ประชาชน มีการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถแก้ไข ปัญหาด้านน้ำให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมี ประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการเข้าถึงน้ำ อุปโภคบริโภค และการสุขาภิบาลอย่างทั่วถึง รวมถึงการจัดการน้ำเสียจากต้นทาง และเร่งขยาย ระบบบำบัดน้ำเสียในพื้นที่ต่าง ๆ และนำน้ำเสีย กลับมาใช้ใหม่ การพัฒนาระบบกักเก็บน้ำต่าง ๆ เพื่อลดความเครียดในการใช้น้ำ นอกจากนี้ มีการ เร่งรัดการฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ โดยคำนึงถึง ระบบนิเวศตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ เพื่อบรรลุ วัตถุประสงค์ของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งมีการจัดตั้งองค์กรผู้ใช้น้ำ ประกอบด้วย ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรง คุณวุฒิจากสถาบันการศึกษา และปราชญ์ในพื้นที่ เพื่อบริหารจัดการน้ำและอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ ในพื้นที่ให้สอดคล้องกับภูมิสังคมและระบบนิเวศ ในพื้นที่โดยรักษาวิถีชีวิตของแต่ละชุมชน

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment: LPA) โดยมีตัวชี้วัดด้านน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบคุณภาพน้ำอุปโภคบริโภคให้ครบทุกระบบประปา ณ แหล่งผลิต/แหล่งจ่ายน้ำในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ซึ่งผลการประเมินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๗,๗๗๔ แห่ง มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพน้ำทั้งสิ้น ๖,๑๕๒ แห่ง คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๑๓ พร้อมกันนี้ มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพน้ำประปาในพื้นที่ให้ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ ขณะที่การประสานความร่วมมือและการประสานส่วนภูมิภาคดำเนินโครงการขยายการให้บริการน้ำประปาอย่างทั่วถึง เพียงพอ และมั่นคง โดยมีเป้าหมายในการวางท่อขยายเขตบริการครอบคลุมพื้นที่รับผิดชอบ นอกจากนี้ กรุงเทพมหานครได้ดำเนินการกำกับดูแลการประกอบกิจการด้านน้ำดื่มหยอดเหรียญที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร รวมถึงสนับสนุนเครื่องมือการดำเนินงานสำหรับสำนักงานเขต อาทิ คู่มือ แผ่นพับ ชุดทดสอบน้ำบริโภคอย่างง่าย (อ ๑๑) เพื่อให้สำนักงานเขตใช้ในการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการด้านน้ำดื่มหยอดเหรียญ และให้ความรู้กับผู้ประกอบการเรื่องสุขลักษณะ

ประเทศไทยมีมาตรการเฉพาะเพื่อเตรียมความพร้อมล่วงหน้าสำหรับฤดูแล้ง โดยมีมาตรการต่าง ๆ อาทิ เร่งกักเก็บน้ำในแหล่งน้ำทุกประเภท หาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่เสี่ยง เต็มน้ำในแหล่งน้ำในพื้นที่เกษตร วางแผนการเพาะปลูกพืชฤดูแล้ง เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำ เฝ้าระวังคุณภาพน้ำในแม่น้ำ ติดตามประเมินผลสถานการณ์น้ำ และสร้างความรับรู้ให้แก่ประชาชน สำหรับฤดูฝนมีมาตรการต่าง ๆ ได้แก่ กำหนดพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม บริหารจัดการน้ำในพื้นที่ลุ่มต่ำเพื่อรองรับน้ำหลาก ปรับปรุงเกณฑ์การบริหารจัดการน้ำในแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ซ่อมแซมปรับปรุงอาคารชลศาสตร์และระบบระบายน้ำ ปรับปรุงแก้ไขสิ่งกีดขวางทางน้ำ ขุดลอกคูคลองและกำจัดผักตบชวา เตรียมพร้อมและวางแผนเครื่องมือสำหรับพื้นที่เสี่ยงน้ำท่วม เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำและปรับปรุงวิธีการส่งน้ำ ตรวจสอบความมั่นคงและความปลอดภัยของโครงสร้างด้านแหล่งน้ำ จัดเตรียมพื้นที่อพยพและซักซ้อมแผนเผชิญเหตุ สร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ และติดตามประเมินสถานการณ์

เป้าหมายที่

๑๒

การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

ประเทศไทยมีแผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๘๐ เพื่อวางกรอบการดำเนินงานเพื่อปรับเปลี่ยนสังคมไทยสู่สังคมที่มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และสมดุลกับฐานทรัพยากรของประเทศ

ความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้เป้าหมายที่ ๑๒ อาทิ การบริโภคพื้นฐานต่อการใช้ทรัพยากรของประเทศไทย (Material Footprint: MF) เท่ากับ ๘.๙๑ ตันต่อคน และ ๒.๓๐ ตันต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๕๘ และการบริโภควัตถุดิบในประเทศ (Domestic Material Consumption: DMC) เท่ากับ ๘.๘๕ ตันต่อคน และ ๑.๗๘ ตันต่อดอลลาร์สหรัฐ ในปี ๒๕๖๓ การประเมินความสูญเสียอาหารผลิตภัณฑ์เกษตรและอาหารระดับชาติ เพื่อจัดทำเส้นฐานจําแนกมาตรการลดความสูญเสียตลอดห่วงโซ่คุณค่า ของกรมวิชาการเกษตร ซึ่งคาดว่า ในปี ๒๕๖๖ จะได้ค่าเส้นฐานความสูญเสียอาหารระดับชาติ นอกจากนี้ ไทยอยู่ระหว่างการยกร่างแผนขับเคลื่อนการลดการสูญเสียอาหารในห่วงโซ่การผลิต โดยจะประกาศใช้ในปี ๒๕๖๗ ทั้งนี้ ไทยอยู่ระหว่างการจัดทำร่างกรอบแผนที่นำทางการจัดการขยะอาหารของประเทศไทย (Thailand Food Waste Management Roadmap) ซึ่งมีการศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอยระดับประเทศ ในปี ๒๕๖๔ พบว่า ขยะอาหารมีสัดส่วนร้อยละ ๓๘.๗๖ ซึ่งประกอบด้วยส่วนที่รับประทานได้ (Edible) และส่วนที่รับประทานไม่ได้ (Inedible) จึงประมาณการได้ว่า ในปี ๒๕๖๔ ประเทศไทยมีปริมาณขยะอาหารรวม ๙.๖๘ ล้านตัน หรือคิดเป็น

๑๔๖ กิโลกรัมต่อคนต่อปี โดยร่างกรอบแผนที่นำทางฯ กำหนดเป้าหมายการลดขยะอาหารลงร้อยละ ๒๕ หรือ ๓๖.๕ กิโลกรัมต่อคนต่อปี ภายในปี ๒๕๖๘ และลดขยะอาหารลงร้อยละ ๕๐ หรือ ๗๓ กิโลกรัมต่อคนต่อปี ภายในปี ๒๕๗๓

นอกจากนี้ ไทยมีแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๗๐) เป็นแผนหลักบูรณาการและขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจากแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๔) โดยมีการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนและหน่วยงานสำคัญในการขับเคลื่อนความสำเร็จของการจัดการขยะของประเทศ และมีเป้าหมายที่สำคัญ คือ (๑) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๘๐ โดยจะเพิ่มการคัดแยกขยะจากบ้านเรือนและนำกลับไปรีไซเคิล ร้อยละ ๓๖ การกำจัดจะมุ่งเน้นการนำไปเผาผลิตเป็นพลังงาน เพื่อลดการเทกองและการเผาขยะอย่างไม่ถูกต้อง และลดการนำขยะไปฝังกลบ (๒) เพิ่มปริมาณการนำขยะกลับมาเป็นวัสดุรีไซเคิลในการผลิตให้มากขึ้น ทั้งขยะพลาสติกและขยะบรรจุภัณฑ์ประเภทกระดาษ แก้ว อะลูมิเนียม ตั้งแต่ร้อยละ ๗๔ - ๑๐๐ (๓) ลดปริมาณขยะอาหารเหลือร้อยละ ๒๕ เพื่อลด

ปัญหากลิ่นเหม็นที่กองขยะและลดก๊าซเรือนกระจก (๔) ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง อย่างน้อยร้อยละ ๕๐ และ (๕) มูลฝอยติดเชื้อและกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายต้องจัดการอย่างถูกต้องร้อยละ ๑๐๐ ทั้งนี้ ไทยมีความมุ่งมั่นเพื่อให้ขยะไม่เป็นขยะแต่เป็นทรัพยากรที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และการกำจัดขยะต้องไม่เกิดผลกระทบต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อม โดยมีวิสัยทัศน์ คือ “การจัดการขยะวิถีใหม่เพื่อสิ่งแวดล้อมสะอาด และก้าวสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ยั่งยืน โดยมีการสนับสนุนจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีรูปแบบการจัดการของเสียอันตรายในชุมชนอย่างถูกต้อง ส่วนการจัดการของเสียอิเล็กทรอนิกส์ มีการดำเนินงานในพื้นที่เพื่อติดตามและจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการคัดแยกขยะอิเล็กทรอนิกส์ในจังหวัดบุรีรัมย์ กาฬสินธุ์ และอุบลราชธานี รวมทั้งดำเนินโครงการคนไทยไร้ E-Waste ร่วมกับบริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) เพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะอิเล็กทรอนิกส์ สร้างความตระหนักรู้ และการมีส่วนร่วมจากประชาชน

ในการขับเคลื่อน SDGs เป้าหมายที่ ๑๒ รัฐบาลไทยมีความร่วมมือที่ดีกับภาคเอกชน โดยมีกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก และ**มีการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียว (Green Industry Label)** เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี ๒๕๖๕ มีโรงงานที่ได้รับการรับรองอุตสาหกรรมสีเขียวจำนวน ๙,๓๘๘ โรงงานจากเป้าหมาย ๓๕,๗๑๘ โรงงาน คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๒๘ และ**มีการดำเนินโครงการพัฒนาและยกระดับเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน**ใน ๑๘ พื้นที่ใน ๑๕ จังหวัด รวมทั้งการดำเนินงานตามอนุสัญญาและพิธีสารว่าด้วยสารเคมีต่าง ๆ จำนวน ๔ อนุสัญญา ๑ พิธีสาร^๔

^๔ อนุสัญญาและพิธีสารว่าด้วยสารเคมีต่าง ๆ จำนวน ๔ อนุสัญญา ๑ พิธีสาร ได้แก่ ๑) อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด ๒) อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ ๓) อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน ๔) อนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท และ ๕) พิธีสารมอนทรีออลว่าด้วยสารทำลายชั้นบรรยากาศโอโซน

การบริหารจัดการสถานประกอบการและ ดำเนินมาตรการเพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อม

อาทิจการปรับปรุงกฎหมายด้านมลพิษทางอากาศ เพื่อให้มีการติดตามตรวจสอบการระบายมลพิษของโรงงานที่อาจก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และประชาชนสามารถติดตามผลการควบคุมการระบายมลพิษทางอากาศของโรงงานได้ เพื่อให้ค่าการระบายฝุ่นละอองรวมจากโรงไฟฟ้ามีความเหมาะสมกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้น ตลอดจนควบคุมการระบายสารอินทรีย์ระเหย (Volatile Organic Compounds: VOCs) ซึ่งเป็นหนึ่งในสารมลพิษที่ทำให้เกิดปฏิกิริยาเคมีในบรรยากาศ ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กและมีผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่เขตประกอบการอุตสาหกรรมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการศึกษาและจัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) สำหรับการกำกับดูแลโรงงานอุตสาหกรรมในเขตประกอบการอุตสาหกรรม รวมทั้งจัดทำโปรแกรมประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS Application) โดยเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูลโรงงานของกรมโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อนำไปใช้ประกอบการศึกษาพัฒนาพื้นที่เขตประกอบการอุตสาหกรรมในการส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนและการพัฒนาที่ยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมนวัตกรรม และจัดตั้งกลไกอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยี พัฒนานวัตกรรมเพื่อลดมลพิษภาคอุตสาหกรรม และการขับเคลื่อนมาตรการลดก๊าซเรือนกระจกในสาขากระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และน้ำเสียอุตสาหกรรม

มีโครงการเพื่อสร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนและส่งเสริมสถานประกอบการเข้าสู่การจัดการด้าน

สิ่งแวดล้อมที่เป็นมิตรและยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง อาทิจการยกระดับมาตรฐาน Zero Waste to Landfill สำหรับสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมตามแนวทางสากล เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดของเสีย คิดเป็นมูลค่า ๓๗,๕๖๕,๑๑๕ บาทต่อปี คิดเป็นต้นทุนด้านการจัดการกากอุตสาหกรรมที่ลดลงร้อยละ ๔๓.๓ และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการกากอุตสาหกรรมที่เสี่ยงต่อการลักลอบทิ้ง โดยใช้หลักการ 3Rs และ KAIZEN เพื่อลดปริมาณกากของเสียที่ไปฝังกลบได้ ๔๘๐ ตันต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ เมื่อเทียบกับปริมาณของเสียก่อนการเข้าร่วมโครงการ

REDUCE

REUSE

RECYCLE

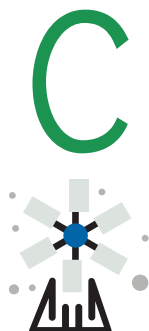

การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยดำเนินการขับเคลื่อนนโยบาย BCG ผ่านการพัฒนาเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ได้รับการรับรองเป็นเมืองอุตสาหกรรมเชิงนิเวศในระดับนิคมอุตสาหกรรม Eco-Champion นิคมอุตสาหกรรม Eco-Excellence และนิคมอุตสาหกรรม Eco-World Class และร่วมกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยพัฒนามาตรฐานโรงงานอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ (Eco Factory) กล่าวคือ มีการปล่อยของเสียเป็นศูนย์หรือมีการเกิดของเสียน้อยที่สุด มีการใช้วัตถุดิบและพลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ (Resources and Energy Efficiency) มีระบบการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environment Management System) ที่ดีและได้มาตรฐาน มีการดำเนินกิจกรรมที่น่าเชื่อถือ (Reliable Production Activities) มีการเชื่อมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือสังคมโดยรอบ (Symbiosis with community) อีกทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีรีไซเคิล เพื่อพัฒนาของเสียเป็นทรัพยากรทดแทนด้านแร่และโลหะของประเทศ และสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหมุนเวียนผ่านโครงการส่งเสริมผู้ประกอบการเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้เข้าสู่มาตรฐานเหมืองแร่สีเขียว และโครงการส่งเสริมอุตสาหกรรมเหมืองแร่และอุตสาหกรรมพื้นฐานให้มีมาตรฐานและความรับผิดชอบต่อสังคม (CSR-DPIM) โดยเชิญชวนเจ้าหน้าที่และสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐานความรับผิดชอบต่อสังคมของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม

Bio Economy
เศรษฐกิจชีวภาพ

Circular Economy
เศรษฐกิจหมุนเวียน

Green Economy
เศรษฐกิจสีเขียว

เป้าหมายที่

๑๓

การดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเทศไทยมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระดับนานาชาติ โดยในการประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change - UNFCCC) สมัยที่ ๒๖ (COP 26) ณ เมืองกลาสโกว์ สหราชอาณาจักร นายกรัฐมนตรี (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) กล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุมระดับผู้นำ (World Leaders Summit) ว่า ประเทศไทยจะยกระดับการแก้ไขปัญหาด้านสภาพภูมิอากาศอย่างเต็มที่และด้วยทุกวิถีทาง เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ในปี ค.ศ. ๒๐๖๕ รวมถึงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกร้อยละ ๔๐ ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ เทียบกับกรณีปกติ หากได้รับการสนับสนุนทางการเงินและเทคโนโลยี รวมถึงการเสริมสร้างขีดความสามารถ โดยไทยได้ทบทวนยุทธศาสตร์ระยะยาวในการพัฒนาแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ (Long-Term Low GHG Emission Development Strategy) และปรับเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contribution: NDC) ให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่นายกรัฐมนตรีประกาศ และได้ส่งให้สำนักเลขาธิการกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change: UNFCCC Secretariat) แล้ว

ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการดำเนินงานตามเป้าหมายการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (Nationally Appropriate Mitigation Action: NAMA) ภายในปี ๒๕๖๓ โดยผลการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทย คิดเป็นจำนวนทั้งสิ้น ๕๖.๕๔ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า (MtCO₂) คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๔๐ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายที่ประเทศไทยกำหนดไว้ตาม NAMA (ร้อยละ ๗ - ๒๐)

นอกจากนี้ มีการกำหนดให้ภาคการเกษตรต้องลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลง 1 MtCO₂eq ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ โดยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ (AgriTech) เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดต้นทุนและใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างนำร่องวิธีการปลูกข้าวทางเลือกแบบปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำ เช่น โครงการ Thai Rice NAMA ที่มีการปรับระดับพื้นที่ด้วยระบบเลเซอร์ (Laser Land Levelling) การปลูกข้าวแบบเปียกสลับแห้ง (Alternate wetting and drying: AWD) การปรับค่าปุ๋ยให้เหมาะสมกับสภาพของดิน ซึ่งภาครัฐจะต้องสนับสนุนกลไกที่เหมาะสมเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีในราคาที่เหมาะสมได้

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยผนวกองค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ และมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐) จำนวน ๓ กลุ่ม ได้แก่ (๑) คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสาระภูมิศาสตร์ (๒) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และ (๓) กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพลศึกษา นอกจากนี้ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจัดทำ

คู่มือกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษา การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งประกอบด้วยองค์ความรู้ เรื่องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่สามารถนำไปใช้ในการสอนสำหรับครู อาจารย์ หรือประชาชนทั่วไปที่มีความสนใจ โดยได้เผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนในเครือข่ายแล้ว

ประเทศไทยขับเคลื่อนนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไปสู่การดำเนินงานในรายสาขาและระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (German International Cooperation: GIZ) ดำเนินโครงการการดำเนินงานด้านนโยบายการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Policy Project) เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไปสู่ระดับพื้นที่ ภายใต้แผนงานความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไทย - เยอรมัน (Thai - German Climate Programme: TGCP) ซึ่งได้ดำเนินโครงการจนแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๔ ซึ่งโครงการดังกล่าวเป็นการดำเนินการต่อเนื่องจากโครงการระยะที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐) โดยได้พัฒนาศักยภาพหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคใน ๖๐ จังหวัด ในการบูรณาการประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่การวางแผนพัฒนาจังหวัด รวมทั้งสร้างเครือข่ายระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการดำเนินงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการดำเนินกิจกรรมจังหวัดนำร่อง “จังหวัดก้าวไกล สู้ภัย Climate Change” เพื่อรับการสนับสนุนทั้งด้านเทคนิคและวิชาการ ในการบูรณาการประเด็นด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่เหมาะสมต่อบริบทการพัฒนาของจังหวัด โดยมี ๑๐ จังหวัดเข้าร่วม ได้แก่

กรุงเทพมหานคร กาญจนบุรี ชลบุรี จันทบุรี ชุมพร ตาก มหาสารคาม ระนอง ยโสธร และ สุพรรณบุรี ซึ่งทั้ง ๑๐ จังหวัดนําร่องได้บูรณาการ ประเด็นการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเข้าสู่ แผนพัฒนาจังหวัดแล้ว

นอกจากนี้ กระทรวงมหาดไทยได้ดำเนิน โครงการถังขยะเปียกกลดโลกร้อนในจังหวัดต่าง ๆ และจัดให้มีการรับรองปริมาณก๊าซเรือนกระจก จากโครงการดังกล่าว โดยให้มีการทวนสอบจาก ผู้ประเมินภายนอก (Validation and Verification Body: VVB) เพื่อทำการตรวจสอบเอกสารใน ภาพรวม โดยผู้ประเมินภายนอกจะลงพื้นที่ใน จังหวัดต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบข้อมูลการจัดทำ ถังขยะเปียกกลดโลกร้อนรายเดือนขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไดรวบรวมและบันทึกไว้ ในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งจะมี การสุ่มลงตรวจครัวเรือนด้วย โดยที่ผ่านมา ผลการทวนสอบในเดือนธันวาคม ๒๕๖๕ พบว่า จังหวัดลำพูนขอรับรองคาร์บอนเครดิต ๘๐๖.๖๔ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า จังหวัดสมุทรสงครามขอรับรองคาร์บอนเครดิต ๒๘๗.๙๒ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า จังหวัดอำนาจเจริญขอรับรองคาร์บอนเครดิต ๕๓๒.๔๔ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า จังหวัดเลยขอรับรองคาร์บอนเครดิต ๑,๕๑๓.๘๘ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า รวม ๔ จังหวัด ขอรับรองคาร์บอนเครดิต ๓,๑๔๐.๘๘ ตัน คาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า เป็นต้น

ด้านการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ประเทศไทยได้ดำเนินการภายใต้กรอบการ ดำเนินงานเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๓ (Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015 - 2030) เพื่อลดความเสี่ยงเดิมและป้องกันความเสี่ยงใหม่

ผ่านมาตรการเชิงเศรษฐกิจ โครงสร้าง กฎหมาย สุขภาพ วัฒนธรรม การศึกษา สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี การเมือง และสถาบันอย่างบูรณาการ และครอบคลุม เพื่อนำไปสู่ความพร้อมรับมือ และการฟื้นกลับเร็วเมื่อเกิดสาธารณภัย โดยมีการ จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เพื่อเป็น เครื่องมือในการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัย ของประเทศเพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน ทั้งนี้ มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ภายใต้อำนาจของแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย แห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ โดยบูรณาการ หน่วยงานภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ ความเสี่ยงจากสาธารณภัยของประเทศ กำหนด แผนงาน/โครงการ/กิจกรรมภายใต้อำนาจของ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ เพื่อขับเคลื่อน งานด้านการจัดการความเสี่ยงจากสาธารณภัยใน ระดับนโยบาย สำหรับระดับพื้นที่ มีการจัดทำ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด ที่มีบริบทสอดคล้องกับแผนการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๗๐ เพื่อใช้เป็นแผนปฏิบัติการของทุก หน่วยงานในระดับพื้นที่อย่างบูรณาการ ปัจจุบัน มีแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดครบทั้ง ๗๖ จังหวัดแล้ว

นอกจากนี้ กรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย ดำเนินโครงการ เสริมสร้างศักยภาพชุมชนด้านการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยตามหลักการจัดการความเสี่ยง จากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (Community Based Disaster Risk Management: CBDRM) เพื่อสร้างชุมชนที่มีผู้นำชุมชนและประชาชนที่มี ชีตความสามารถลดความเสี่ยงภัย และเสริม ภูมิคุ้มกันและชีตความสามารถในการปรับตัว ต่ออันตรายและภัยพิบัติทางธรรมชาติที่เกี่ยวข้อง

กับสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งจัดทำโครงการการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติ : อุทกภัย ภัยแล้ง โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน (CBDRM Plus F) ซึ่งเป็นโครงการ นำร่องเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดูแลภัยและภัยแล้งในระดับชุมชน โดยการบูรณาการหน่วยปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ในการจัดการความเสี่ยงจาก สาธารณภัย โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๑๐ แห่ง จากพื้นที่เป้าหมาย ๑๐ จังหวัด ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย ๑๘๖ หมู่บ้าน รวมทั้งได้พัฒนา แอปพลิเคชัน “THAI DISASTER ALERT” เพื่อแจ้งเตือนสาธารณภัยที่คาดว่าจะ เกิดขึ้นในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ

THAI DISASTER ALERT Application

เป้าหมายที่

ทรัพยากรทางทะเล

ประเทศไทยมีพื้นที่ชายฝั่งทะเลที่มีความยาวประมาณ ๓,๑๕๑ กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ ๒๓ จังหวัด การขับเคลื่อนเป้าหมายที่ ๑๔ จึงเป็นเรื่องที่ประเทศไทยให้ความสำคัญ และได้จัดทำคู่มือการวางแผนเชิงพื้นที่ทางทะเล ซึ่งตั้งอยู่บนหลักการของการจัดการที่มีระบบนิเวศเป็นศูนย์กลาง และมีการดำเนินการร่วมกับทุกภาคส่วนเพื่อแก้ไขปัญหาประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงาน และไร้การควบคุม (Illegal, Unreported and Unregulated (IUU) Fishing) รวมทั้งการจัดตั้ง**ศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** เพื่อแก้ไขปัญหา และมีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมในระดับพื้นที่ เช่น

จังหวัดสมุทรสาคร ปัตตานี และสตูล นอกจากนี้ ประเทศไทยให้ความร่วมมือและความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ ทั้งในด้านการต่อต้าน IUU Fishing และการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ อาทิ การผลักดันการจัดตั้งเครือข่ายอาเซียนเพื่อต่อต้าน IUU Fishing อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีความท้าทายในการใช้ประโยชน์และบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการป้องกันและลดมลพิษทางทะเล และการอนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลและชายฝั่งเพื่อคุ้มครองความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศทางทะเล และสุขภาพมหาสมุทร โดยไทยมีมาตรการต่าง ๆ อาทิ ภาครัฐและภาคเอกชนได้ริเริ่มมาตรการยกเลิกการใช้พลาสติกประเภท cap seal ฝาน้ำดื่ม ซึ่งผลิตจากพลาสติก PVC ฟิล์ม รวมถึงลดพลาสติกที่ใช้ครั้งเดียวลงตั้งแต่ปี ๒๕๖๑ เป็นต้นมา

นอกจากนี้ ยังมีการประกาศเป้าหมาย “30 by 30” หรือการลดภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เพิ่มพื้นที่คุ้มครองบนบก แหล่งน้ำ ทะเลและชายฝั่ง และพื้นที่อนุรักษ์ด้วยมาตรการทางกฎหมายและวิธีการอื่น ๆ อย่างน้อยร้อยละ ๓๐ ให้ได้ภายในปี ค.ศ. ๒๐๓๐ ตามกรอบงานคุณหมิง-มอนทรีออลว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก เพื่อรักษาพื้นที่อนุรักษ์ธรรมชาติให้ได้ร้อยละ ๓๐ ของพื้นที่แต่ละประเทศ ภายในปี ๒๐๓๐

เป้าหมายที่

ระบบนิเวศบนบก

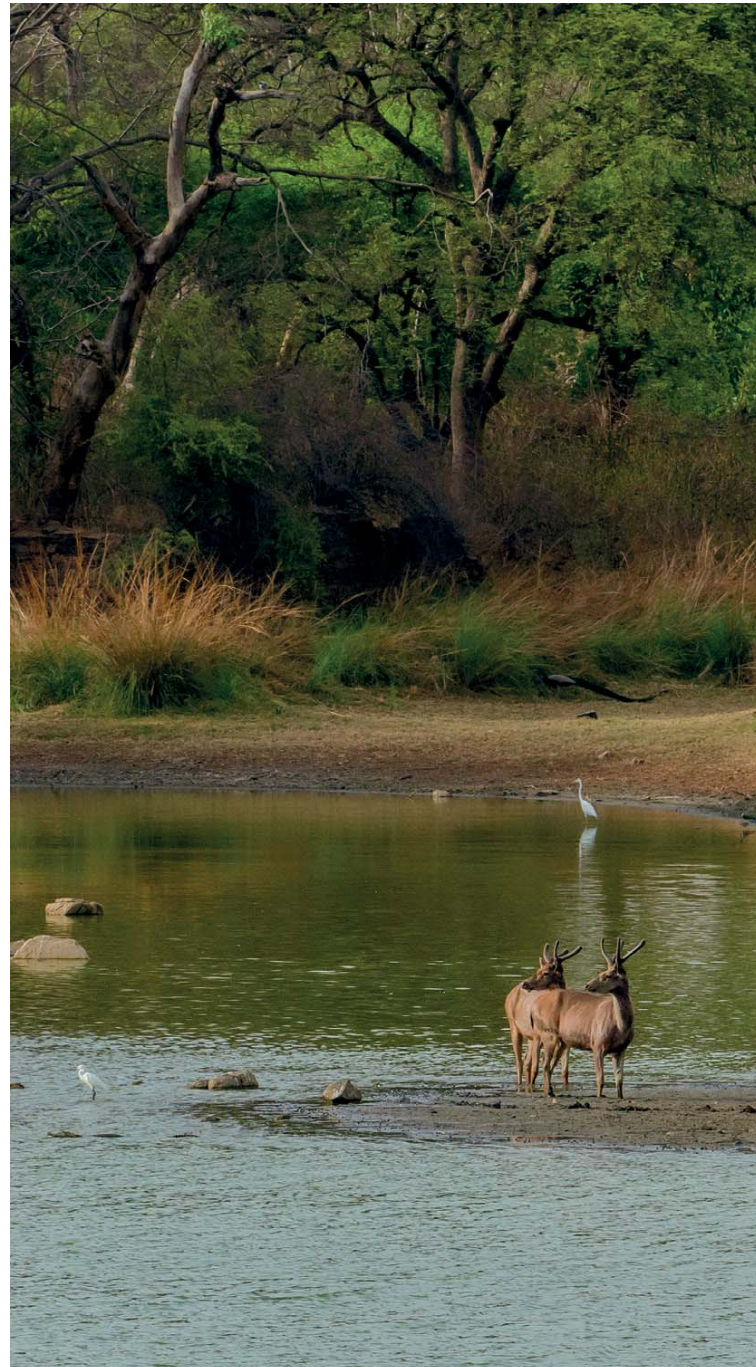
ประเทศไทยมีอัตราการสูญเสียแหล่งที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติ ทั้งพื้นที่ป่าไม้และระบบนิเวศชายฝั่งลดลง โดยพื้นที่ป่าในปี ๒๕๖๑ มีจำนวน ๑๐๒.๔๙ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๖๘ ของพื้นที่ประเทศ เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ เล็กน้อย ส่วนพื้นที่ป่าชายเลนในปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่ป่าชายเลนทั้งหมด ๒.๘๖ ล้านไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๘๖.๓๗ จากปี ๒๕๕๗ พื้นที่แหล่งหญ้าในภาพรวมมีแนวโน้มคงที่และสมบูรณ์ขึ้น แนวปะการังของประเทศไทยมีพื้นที่รวม ๑๔๙,๐๒๕ ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๐.๐๕ จากปี ๒๕๕๘ ขณะที่ในช่วงปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ มีพื้นที่ชุ่มน้ำทั่วไปประมาณ ๓,๖๒๐,๒๐๖ ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๕.๐๖ จากช่วงปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙

นอกจากนี้ มีการบูรณาการประเด็นความหลากหลายทางชีวภาพเข้าสู่แผนพัฒนามาระดับชาติและระดับท้องถิ่น ตามแผนแม่บทบูรณาการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ และแผนปฏิบัติการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ และมีโครงการด้านความหลากหลายทางชีวภาพที่สำคัญ อาทิ โครงการวิจัยเรื่องการประเมินสถานภาพพันธุ์พืชในโครงการพรรณพฤษชาติของประเทศไทย เพื่อจัดลำดับความสำคัญให้แก่พันธุ์พืชที่เสี่ยงต่อการถูกคุกคาม/สูญพันธุ์ โครงการ “The Millennium Seed Bank Project” เพื่อเก็บรักษาพันธุกรรมเมล็ดพันธุ์พืชท้องถิ่นที่มีประโยชน์/พืชถิ่นเดียวของไทย/พืชที่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ โครงการจัดทำและปรับปรุงสถานภาพชนิดพันธุ์สัตว์ที่ถูกคุกคามในประเทศไทย โครงการสำรวจความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่ป่านุรักษ์ โครงการศึกษาคุณภาพถิ่นอาศัยของสัตว์ป่าที่เป็นเหยื่อหลักของเสือโคร่งในผืนป่ามรดกโลกดงพญาเย็น-เขาใหญ่ โครงการศึกษาพืชป่าชายเลนชนิดที่อยู่ในบัญชีแดง และโครงการวิจัยสัตว์ป่าในพื้นที่อนุรักษ์ และการจัดทำแผนปฏิบัติการคุ้มครองดูแลชนิดสัตว์ป่าสงวนและสัตว์ป่าคุ้มครองที่ใกล้สูญพันธุ์ ๑๓ ชนิด

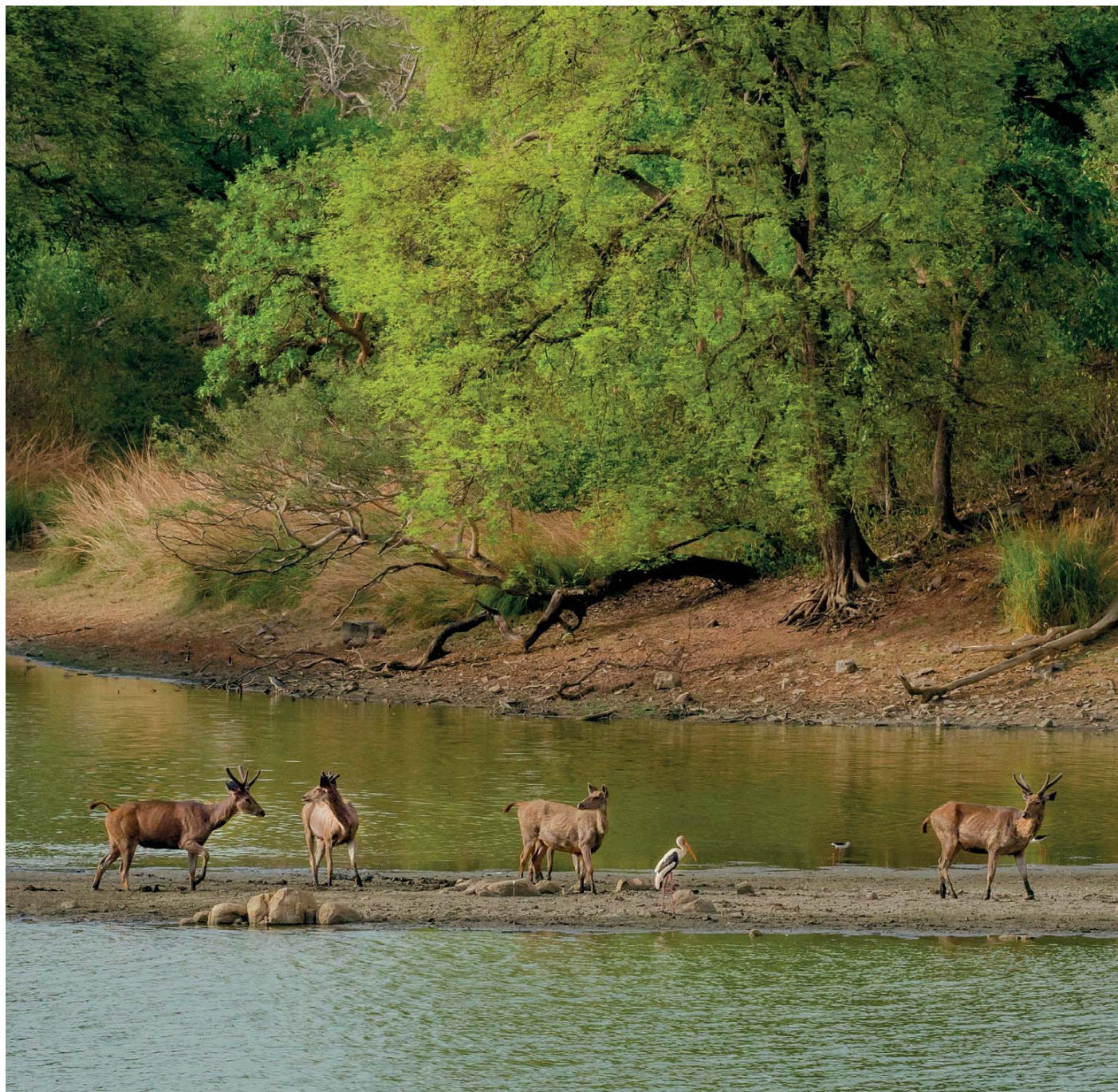
ทั้งนี้ ธนาคารทรัพยากรชีวภาพแห่งชาติ (National Biobank of Thailand: NBT) เป็นโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพนอกถิ่นอาศัย โดยมีพันธกิจหลักในการจัดเก็บรักษาทรัพยากรชีวภาพแบบระยะยาว (Long-term preservation) ประกอบด้วย วัสดุชีวภาพ (Biomaterial) ที่ครอบคลุมทั้งพืชและจุลินทรีย์ และข้อมูลทางชีวภาพ (Biodata) และในระดับนานาชาติ ไทยเข้าร่วมโครงการจัดทำเป้าหมายและตัวชี้วัดความสมดุลของการจัดการทรัพยากรที่ดิน (Land Degradation Neutrality: LDN) เพื่อกำหนดมาตรการจัดการดินเสื่อมโทรม ซึ่งเป็นโครงการนำร่องเพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศภาคีอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (United Nations Convention to Combat Desertification: UNCCD) โดยมีการจัดทำข้อมูลพื้นฐานเพื่อประเมินความเสื่อมโทรม และสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นความเสื่อมโทรมของที่ดิน การจัดทำเป้าหมายและมาตรการที่เหมาะสมในการอนุรักษ์ลดผลกระทบ และฟื้นฟูที่ดิน การขยายผลแนวคิดไปสู่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการติดตามผลการดำเนินงาน โดยตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับความเสื่อมโทรมของดิน เช่น การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน ผลผลิตของที่ดิน และคาร์บอนในดินจะนำมาใช้จัดทำฐานข้อมูลพื้นฐานและการติดตามผลการดำเนินการระหว่างปี ๒๕๕๘ - ๒๕๗๓

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ เพื่อประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และความมั่นคง โดยเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนและชุมชน นอกจากนี้ นโยบายและแผนการบริหารจัดการ

ที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) เป็นพัฒนาการสำคัญที่จะช่วยให้การบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินของประเทศเกิดประโยชน์สูงสุด สมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน โดยครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อย่างหลากหลาย รวมถึงการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน

เศรษฐกิจและความมั่งคั่ง (Prosperity)

ประเทศไทยมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy: SEP) เป็นแผนที่นำทางในการส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยมีคนเป็นศูนย์กลาง และต่อยอดโดยโมเดลเศรษฐกิจ BCG ซึ่งเป็นแนวคิดในการพัฒนาเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในสามมิติ คือ เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) และเศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้ประเทศไทยใช้ข้อได้เปรียบที่มีอยู่ คือ ความพร้อมด้านทรัพยากรจากความหลากหลายทางชีวภาพ และวัฒนธรรม มาสร้างศักยภาพในการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของความสมดุลและยั่งยืน โดยมีความคืบหน้าในการขับเคลื่อน SDGs ใน ๕ เป้าหมาย ได้แก่

- เป้าหมายที่ ๗ - พลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้
- เป้าหมายที่ ๘ - งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ
- เป้าหมายที่ ๙ - อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน
- เป้าหมายที่ ๑๐ - ลดความเหลื่อมล้ำ
- เป้าหมายที่ ๑๑ - เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่

พลังงานสะอาดที่เข้าถึงได้

7 AFFORDABLE AND
CLEAN ENERGY

การส่งเสริมพลังงานหมุนเวียนและการเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน นับเป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญที่สนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและบรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายในปี ค.ศ. ๒๐๕๐ ตามที่นายกรัฐมนตรีได้ประกาศเจตนารมณ์ไว้ในการประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศครั้งที่ ๒๖ (COP26) และมีการวางกรอบทิศทางนโยบายพลังงานของประเทศอย่างสอดคล้องกับกรอบเป้าหมายที่ ๗ ของ SDGs โดยดำเนินการผ่าน ๓ เป้าหมายย่อยที่สำคัญ ได้แก่

หนึ่ง **การสร้างหลักประกันว่ามีการเข้าถึงบริการพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่ซื้อหาได้และเชื่อถือได้โดยถ้วนหน้า** ภายในปี ๒๕๗๓ โดยการพัฒนาและขยายระบบโครงข่ายไฟฟ้า การสนับสนุนการผลิตไฟฟ้าในพื้นที่ห่างไกล ทั้งนี้ จากสถิติเมื่อปี ๒๕๖๕ พบว่า สัดส่วนของประชากรไทยที่สามารถเข้าถึงการใช้ไฟฟ้าอยู่ที่อัตราร้อยละ ๙๙.๙๘ โดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ขยายเขตระบบไฟฟ้าให้ครัวเรือนรายใหม่ จำนวน ๑๕๓,๙๘๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๑๗.๖๗ จากเป้าหมายการดำเนินการขยายเขตระบบไฟฟ้าให้ครัวเรือนรายใหม่ จำนวน ๑๔๑,๙๖๐ ครัวเรือน ภายในปี ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕ ในส่วนของการไฟฟ้านครหลวงมีความสามารถในการจ่ายไฟฟ้าในพื้นที่บริการในปี ๒๕๖๕ เต็มพื้นที่ร้อยละ ๑๐๐ ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการใช้ไฟฟ้าได้ โดยไม่ติดขัดเรื่องความสามารถในการจ่ายไฟจากระบบของการไฟฟ้านครหลวง

สอง การเพิ่มสัดส่วนของพลังงานหมุนเวียนในสัดส่วนพลังงานของโลก (Global Energy Mix) ภายในปี ๒๕๗๓ โดยสนับสนุนให้เกิดการลงทุนในโครงการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนต่าง ๆ ส่งเสริมให้มีการใช้พลังงานหมุนเวียนเป็นเชื้อเพลิงความร้อนในกระบวนการผลิตภาคอุตสาหกรรม รวมถึงส่งเสริมการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพในภาคขนส่ง ได้แก่ ไบโอดีเซล และเอทานอล โดยมีการดำเนินโครงการเพิ่มสมรรถนะด้านการบริหารและจัดการพลังงานครบวงจรในชุมชนระดับตำบลและเครือข่าย โดยในระยะ ๑๖ ปีที่ผ่านมา มีเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ที่เข้าร่วมโครงการจำนวน ๒,๒๔๘ คน ทั้งนี้ ในปี ๒๕๖๔ มีความคืบหน้าต่าง ๆ อาทิ อปท. ๑๑๐ แห่ง จาก ๑๒๐ แห่งที่เข้าร่วมโครงการฯ สามารถบรรจุแผนพลังงานเข้าสู่แผนพัฒนา อปท. ทำให้มีครัวเรือนต้นแบบ ๕,๙๑๘ ครัวเรือนจาก ๖,๐๐๐ ครัวเรือน สามารถลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานได้รวม ๓๘,๐๓๑,๙๗๙ บาทต่อปี และชุมชนสามารถลดการใช้พลังงานได้ ๑๗,๕๔๕,๑๙๐ บาทต่อปี จากการนำเทคโนโลยีพลังงานมาใช้

ในด้านพลังงาน ในปี ๒๕๖๓ กระทรวงพลังงานมีกำลังผลิตติดตั้งพลังงานหมุนเวียนต่อหัวประชากรอยู่ที่ ๑๗๑.๗๙๕ วัตต์ต่อคน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ และปี ๒๕๖๑ ที่มีกำลังผลิตติดตั้งอยู่ที่ ๑๗๐.๒๙๖ วัตต์ต่อคน และ ๑๖๓.๘๒๒ วัตต์ต่อคน ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนถึงแนวโน้มการเข้าถึงบริการด้านพลังงานสะอาดที่เพิ่มขึ้นของประเทศไทย ขณะที่การอุดหนุนพลังงานเชื้อเพลิงฟอสซิลในปี ๒๕๖๓ คิดเป็นจำนวน ๐.๔๒ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยลดลงจาก ๐.๔๓ ๑.๐๕ และ ๐.๘๔ พันล้านดอลลาร์สหรัฐในปี ๒๕๖๒ ๒๕๖๑ และ ๒๕๖๐ ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสัดส่วนของเงินอุดหนุนเชื้อเพลิงฟอสซิลต่อ GDP ซึ่งลดลงจากร้อยละ ๐.๑๙ ในปี ๒๕๖๐ เป็น ๐.๐๙ ในปี ๒๕๖๓

สาม การเพิ่มอัตราการปรับปรุงประสิทธิภาพการใช้พลังงานของโลกให้เพิ่มขึ้นเป็น ๒ เท่า ภายในปี ๒๕๗๓ โดยนำมาตรการอนุรักษ์พลังงานต่าง ๆ มาใช้ ทั้งในรูปแบบภาคบังคับ เช่น การออกกฎกระทรวง การออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน (Building Energy Code: BEC) และมาตรการสนับสนุนด้านการเงินและเทคนิคในการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพพลังงาน โดยมีการดำเนินการผ่าน ๒ โครงการของกรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน (พพ.) คือ (๑) **โครงการกำกับดูแลการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายสำหรับอาคารควบคุมและโรงงานควบคุม** ซึ่งปัจจุบันมีอาคารควบคุม ๓,๒๓๒ แห่ง และโรงงานควบคุม ๖,๓๐๗ แห่ง โดยในปี ๒๕๖๔ สามารถประหยัดพลังงานได้ ๕๓๓.๕๔ ktoe หรือคิดเป็นปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่สามารถลดได้ประมาณ ๑.๖ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี และ (๒) **การบังคับใช้เกณฑ์มาตรฐานอาคารด้านพลังงาน** ซึ่งกำหนดให้อาคารที่จะก่อสร้างใหม่หรือดัดแปลงใน ๙ ประเภทอาคาร^๔ ขนาดพื้นที่ตั้งแต่ ๒,๐๐๐ ตารางเมตรขึ้นไป ต้องออกแบบให้มีการใช้พลังงานเป็นไปตามเกณฑ์ประสิทธิภาพพลังงานขั้นต่ำในระบบต่าง ๆ ได้แก่ ระบบปรับอากาศ ระบบแสงสว่าง ระบบผลิตน้ำร้อน และมีการนำพลังงานหมุนเวียนมาใช้ในอาคาร โดยในการตรวจรับรองแบบอาคารก่อสร้างใหม่ระหว่างปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๔ หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนสมัครใจดำเนินการจำนวน ๖๘๘ อาคาร (ภาครัฐร้อยละ ๖๐ เอกชนร้อยละ ๔๐) ซึ่งช่วยประหยัดไฟฟ้ารวม ๕๗๐ ล้านหน่วยต่อปี คิดเป็นผลการประหยัดพลังงาน ๔๙ ktoe ต่อปี หรือเป็นมูลค่า ๒,๒๐๐ ล้านบาทต่อปี และช่วยลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ได้ ๓๐๐ ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่าต่อปี

^๔ ๑) สำนักงาน ๒) โรงแรม ๓) โรงพยาบาล ๔) ศูนย์การค้า ๕) โรงมหรสพ ๖) สถานบริการ ๗) อาคารชุมนุมคน ๘) อาคารชุด และ ๙) สถานศึกษา

เป้าหมายที่

งานที่มีคุณค่า และการเติบโตทางเศรษฐกิจ

8

DECENT WORK AND
ECONOMIC GROWTH

การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ส่งผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจ สังคม และการจ้างงาน โดยเฉพาะการจ้างงานของแรงงานนอกระบบที่มีฐานะยากจนและไม่มีสวัสดิการรองรับ สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยได้รับผลกระทบโดยตรงจากโควิด-๑๙ โดยการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ที่แท้จริงติดลบร้อยละ ๖ ในปี ๒๕๖๓ เทียบกับอัตราการเติบโตร้อยละ ๒.๓ เมื่อปี ๒๕๖๒ (ข้อมูลจากธนาคารโลก) โดยมีสาเหตุสำคัญ คือ การหยุดชะงักและชะลอตัวของการส่งออกและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะธุรกิจท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี ในปี ๒๕๖๕ สถานการณ์เศรษฐกิจของไทยมีแนวโน้มฟื้นตัว โดยจากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า อัตราการเจริญเติบโตของผลผลิตมวลรวมในประเทศที่แท้จริงต่อประชากร (Growth of real GDP per capita) ของไทยในไตรมาสแรกของปี ๒๕๖๕ (เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑.๘ จากไตรมาสที่ ๔ ของปี ๒๕๖๔) อยู่ที่ร้อยละ ๒.๒ ขณะที่ GDP ของไตรมาสที่ ๒ ของปี ๒๕๖๕ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๒.๕ เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นการขยายตัวของ GDP ต่อเนื่องจากไตรมาสที่ ๑ ทำให้เศรษฐกิจของไทยในครึ่งแรกของปี ๒๕๖๕ ขยายตัวร้อยละ ๒.๔ โดยภาคเกษตรกรรมปรับตัวดีขึ้น ภาคบริการขยายตัวโดยมีปัจจัยบวกมาจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐ รวมถึงการผ่อนคลายมาตรการควบคุมโรคโควิด-๑๙ และการเดินทางทั้งในและต่างประเทศ ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมยังคงชะลอตัว ทั้งนี้ ในด้านเสถียรภาพ

เศรษฐกิจพบว่า อัตราการว่างงานของไทยในไตรมาสแรกของปี ๒๕๖๕ อยู่ที่ร้อยละ ๑.๕๓ ต่ำกว่าไตรมาสก่อนหน้าร้อยละ ๑.๖๔ และต่ำกว่าไตรมาสเดียวกันของปี ๒๕๖๔ ร้อยละ ๑.๙๖

สำหรับข้อมูลสถานการณ์แรงงานของประเทศไทย จากการสำรวจในไตรมาสแรก ของปี ๒๕๖๕ พบว่า การพัฒนาด้านผลิตภาพ แรงงานของไทยอยู่ในระดับที่เหมาะสม ภาพรวม การจ้างงานมีจำนวนทั้งสิ้น ๓๘.๗ ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ ๓ จากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า (เพิ่มขึ้นทั้งในและนอกภาคเกษตรกรรม) ขณะที่ อัตราการว่างงานปรับตัวดีขึ้น โดยอัตราผู้ว่างงาน มีจำนวนทั้งสิ้น ๖๑๐,๐๐๐ คน ลดลงจาก ๗๖๐,๐๐๐ คนในช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า อัตราชั่วโมงการทำงานปรับตัวดีขึ้นเช่นกัน ทั้งในภาครัฐ (๔๐.๘ ชั่วโมง/สัปดาห์) และ ภาคเอกชน (๔๓.๘ ชั่วโมง/สัปดาห์) ซึ่งเพิ่มขึ้น จากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า แต่ยังต่ำกว่า ช่วงก่อนการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙

สถานการณ์ในการส่งเสริมงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคนดีขึ้นตามลำดับ ข้อมูลการทำงานของสตรีในประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของสตรีอยู่ใน ระดับที่ไม่เปลี่ยนแปลงจากปีก่อนหน้า (ปี ๒๕๖๔ อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานของสตรี คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๓) อย่างไรก็ตาม สตรียังคงมี อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานต่ำกว่าชาย ซึ่งมีอัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงานคิดเป็น ร้อยละ ๗๔.๓ ในปีเดียวกัน) เมื่อดูอัตราการ ว่างงานจำแนกตามเพศพบว่า อัตราการว่างงานของ เพศชายกับเพศหญิงมีความใกล้เคียงกันมาก และค่าจ้างแรงงานต่อชั่วโมงการทำงานของ เพศชายและหญิงมีความใกล้เคียงกันเช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า ประเทศไทยมีช่องว่างระหว่างเพศ ในด้านเศรษฐกิจลดลง และมีอัตราการปฏิบัติ ไม่ถูกต้องตามกฎหมายแรงงานในประเทศ

และสัดส่วนแรงงานเด็กลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ส่งเสริมการพัฒนาทักษะอาชีพ แบบครบวงจรที่ตรงกับความต้องการของ กลุ่มเป้าหมายให้แก่สตรี กลุ่มเปราะบาง แม่เลี้ยงเดี่ยว ผู้ประสบปัญหาทางสังคม และ ประชาชนทั่วไปหรือบุคคลในครอบครัว ทั้งใน รูปแบบ On-site และ Online โดยมีทั้งหลักสูตร ระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการส่งเสริมการ จ้างงานคนพิการ ซึ่งดำเนินการร่วมกับภาคี เครือข่าย ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผ่านการ พัฒนาทักษะเดิม (Upskill) เพิ่มเติมทักษะใหม่ (Reskill) ทางวิชาชีพ และสนับสนุนการรวมกลุ่ม ประกอบอาชีพของคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ โดยการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเป็นค่าใช้จ่าย ในการส่งเสริมการรวมกลุ่มประกอบอาชีพ กลุ่มละ ๕๐,๐๐๐ บาท เพื่อใช้ในการจัดฝึกอบรม ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ การศึกษาดูงาน และคำวิสาธุกรรมในการประกอบอาชีพ ให้แก่กลุ่มอาชีพคนพิการทั่วประเทศ

สำหรับเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินโครงการที่สนับสนุนด้านการเพิ่มทักษะเยาวชนเพื่อส่งเสริมการจ้างงานเยาวชน ได้แก่ (๑) โครงการการสร้างอาชีพใหม่หลังโควิด-๑๙ (Reskill - Upskill - New skill) ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรม อาทิ ๑) ฟีสอนน้องคล่องธุรกิจ พิชิตฝัน เป็นการสร้างเด็กและเยาวชนเป็นนักธุรกิจรุ่นเยาว์จำนวน ๒๐๐ คน มีธุรกิจเป็นของตัวเอง หรือต่อยอดธุรกิจเดิม และสามารถพัฒนาเป็นอาชีพในอนาคตได้

นอกจากนี้ มีการจัดกิจกรรม “YEN-D ฟีสอนน้องคล่องธุรกิจ” ให้แก่เยาวชนกลุ่มที่ขาดโอกาสที่อยู่นอกระบบการศึกษา หรือมีฐานะยากจน หรืออยู่ในสถานสงเคราะห์จำนวน ๔๐๐ คน ให้มีทักษะในการเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นความร่วมมือกับเครือข่าย YEN-D (Young Entrepreneur Network Development) ๒) “ปัญญาภิวัฒน์ สานฝัน สู่อาชีพ” เป็นการสร้างโอกาสทางการศึกษาและอาชีพให้แก่เด็กและเยาวชนในสถานรองรับของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นความร่วมมือกับภาคเอกชน โดยการสนับสนุนทุนการศึกษา เบี้ยเลี้ยง และสวัสดิการอื่น ๆ รวมทั้งการฝึกวิชาชีพและสนับสนุนการเข้าทำงานในสถานประกอบการให้แก่เด็กและเยาวชนจำนวน ๒๐๐ คน ๓) “Stronger (Teen) Mom” เป็นการพัฒนาทักษะอาชีพให้แก่แม่วัยรุ่นร่วมกับภาคเอกชนจำนวน ๑,๖๖๙ คน และการพัฒนาทักษะอาชีพตามบริบทท้องถิ่นให้แก่กลุ่มเป้าหมายจำนวน ๓,๖๕๒ คน

ในด้านการเสริมสร้างความเป็นผู้ประกอบการพบว่า ภาพรวมสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Micro, Small and Medium Enterprises - MSMEs) หรือ GDP MSMEs ต่อ GDP รวมในปี ๒๕๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖๓ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ ๐.๔๗๔ อย่างไรก็ตาม การบริโภควัสดุพื้นฐานต่อหัวยังคงสูงขึ้น ซึ่งอาจสะท้อนถึงการใช้ทรัพยากรในการผลิตและการบริโภคที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร อีกทั้งยังได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ด้วย

ทั้งนี้ ในภาพรวม สศช. ซึ่งเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักของ SDG เป้าหมายที่ ๘ คาดว่า **การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายนี้ของไทยมีแนวโน้มเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น** เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่ดีขึ้น พร้อมกับอัตราการว่างงานที่ลดลงและภาคการท่องเที่ยวในประเทศที่เริ่มขยายตัวจากการเปิดประเทศรับนักท่องเที่ยวและการผ่อนคลายมาตรการเดินทางออกนอกประเทศของหลายประเทศทั่วโลก นอกจากนี้ ประเทศไทยควรเร่งยกระดับขีดความสามารถด้านเทคโนโลยีและพัฒนาทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในศตวรรษที่ ๒๑ ทั้งนี้ ข้อมูลในปี ๒๕๖๔ พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนแรงงานนอกระบบน้อยที่สุดในรอบ ๕ ปี (ปี ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) คิดเป็นจำนวน ๑๙.๖ ล้านคน ซึ่งถือเป็นความก้าวหน้าที่สำคัญของประเทศไทยเพื่อกู้มครองแรงงานตามมาตรการคุ้มครองทางสังคม

รัฐบาลไทยดำเนินมาตรการทางเศรษฐกิจเพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการคนละครึ่ง และโครงการเราชนะ รวมถึงมาตรการเยียวยาประชาชนกลุ่มต่าง ๆ กอปรกับการยกระดับทักษะแรงงาน อาทิ โครงการเพิ่มผลิตภาพแรงงานสู่ SME 4.0 พร้อมทั้งการดำเนินการเพื่อปราบปรามการค้ามนุษย์ การจ้างงานที่ไม่เป็นธรรม และการใช้แรงงานเด็กควบคู่กันไป นอกจากนี้ ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ รัฐบาลมีมาตรการดูแลและเยียวยาแรงงาน ลูกจ้างชั่วคราว และอาชีพอิสระที่ไม่ได้อยู่ในระบบประกันสังคม รวมถึงการช่วยเหลือผู้ใช้แรงงานผ่านการลดอัตราเงินสมทบนายจ้างและผู้ประกันตน การนำส่งเงินสมทบ เพิ่มสิทธิประโยชน์กรณีว่างงานเนื่องจากเหตุสุดวิสัย และกำหนดให้นายจ้างที่หยุดกิจการชั่วคราวต้องจ่ายเงินให้ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ของค่าจ้าง ตลอดระยะเวลาที่ลูกจ้างหยุดงาน

สำหรับความท้าทายที่ยังต้องจับตามอง คือ ภาวะความไม่มีเสถียรภาพในโลก อาทิ ผลกระทบจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศที่ส่งผลให้ประชาชนยังมีความกังวลเกี่ยวกับภาวะค่าครองชีพ ทำให้ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคเกี่ยวกับภาวะเศรษฐกิจโดยรวมในไตรมาสแรกของปี ๒๕๖๕ ปรับตัวลดลงจากร้อยละ ๓๘.๙ มาอยู่ที่ร้อยละ ๓๗.๓ ซึ่งอาจเป็นความท้าทายของเศรษฐกิจไทยในระยะต่อไป

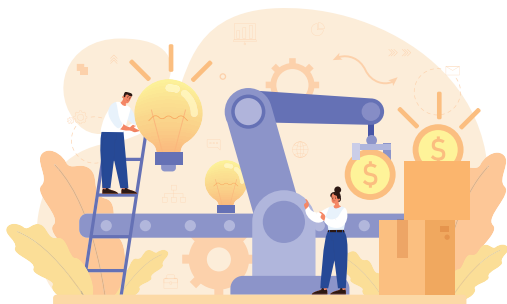

เป้าหมายที่

อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน

9 INDUSTRY, INNOVATION
AND INFRASTRUCTURE

ประเทศไทยกำลังปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยนำ**โมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ - เศรษฐกิจหมุนเวียน - เศรษฐกิจสีเขียว (Bio - Circular - Green Economy Model)** มาใช้เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยสร้างคุณค่าเพิ่มจากฐานความหลากหลายของทรัพยากรชีวภาพและวัฒนธรรม รวมถึงลดปริมาณของเสียที่เกิดจากกระบวนการผลิต เพื่อให้การจัดการทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุด ผลการดำเนินงานที่สำคัญมี อาทิ

การพัฒนาอุตสาหกรรมที่ครอบคลุมและยั่งยืน ผ่านการดำเนินโครงการจัดทำตัวชี้วัดผลิตภัณฑ์มวลรวมสีเขียว (Green GDP) ภาคอุตสาหกรรม ซึ่งมีการจัดทำฐานข้อมูลบัญชีรายการตลอดวัฏจักรชีวิต (Life Cycle Inventory) รายสาขาอุตสาหกรรม เพื่อนำมาประเมินตามตัวชี้วัด Green GDP ภาคอุตสาหกรรม พร้อมปรับปรุงฐานข้อมูลบนเว็บไซต์ ให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ Green GDP และจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ คู่มือสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับตัวชี้วัด Green GDP ภาคอุตสาหกรรม พร้อมทั้งจัดประชุมสัมมนาเชิงวิชาการเพื่อเผยแพร่ผลการศึกษาค้นคว้าตัวชี้วัด Green GDP ภาคอุตสาหกรรม ให้กับหน่วยงานภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และกระทรวงอุตสาหกรรม เพื่อดำเนินงานร่วมกันในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ

ภาคอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยมีการดำเนินโครงการนำร่องสาธิตการใช้ แพลตฟอร์มเซลล์ปดระวางจากโซลาร์ฟาร์มเพื่อ สร้างประโยชน์ต่อชุมชน (Second Life for Better Life) และมีการนำเสนอโครงการนำร่องดังกล่าว ในงาน BCG Business Forum ในโอกาสที่ ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมเอเปคเมื่อ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๕

การพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมรายสาขา

อาทิ การพัฒนาศักยภาพอุตสาหกรรมชีวภาพ โดยการสร้างการรับรู้ถึงความสำคัญของเรื่อง ดังกล่าวให้แก่บุคลากรในภาคอุตสาหกรรม ตลอดจนให้คำปรึกษาแก่สถานประกอบการที่ สนใจการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบอุตสาหกรรม ชีวภาพ พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมในการพัฒนา สถานประกอบการด้วยโมเดลเศรษฐกิจ BCG นอกจากนี้ มีการให้คำปรึกษาแก่สถานประกอบการ ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีความสอดคล้องกับ อุตสาหกรรมชีวภาพ ผ่านการเชื่อมโยงเครือข่าย อุตสาหกรรมชีวภาพ และเครือข่ายผู้ประกอบการ และสถานประกอบการในอุตสาหกรรมชีวภาพ เพื่อสนับสนุนระบบนิเวศในอุตสาหกรรมชีวภาพ ให้มีศักยภาพทั้งทางด้านการผลิต การขนส่ง การบริหารจัดการ และการตลาด

การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) และยกระดับผู้ประกอบการ SMEs เพื่อการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ (มอก.) รายสาขา ผ่านการสัมมนาโครงการพัฒนา ผู้ประกอบการ SMEs ร่วมกับ SMEs Bank เพื่อให้มีความรู้ด้านมาตรฐานและการรับรองมาตรฐาน อุตสาหกรรมเอส (มอก.S) และจัดการฝึกอบรม ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับกระบวนการผลิต และการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์ และให้ ความช่วยเหลือทางวิชาการแก่ผู้ประกอบการที่ เข้าร่วมโครงการ ตลอดจนเตรียมความพร้อมให้ ผู้ประกอบการในการยื่นขอการรับรองคุณภาพ

ผลิตภัณฑ์ตามมาตรฐาน มอก. พร้อมทั้ง ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและ ขับเคลื่อนโมเดลเศรษฐกิจ BCG ผ่านการประกาศ สาขาและจัดทำหลักเกณฑ์สำหรับการให้การ รับรองระบบงานตามมาตรฐานตรวจสอบและ รับรองแห่งชาติ ระบบการจัดการเศรษฐกิจ หมุนเวียนสำหรับองค์กร อีกทั้งดำเนินโครงการ ส่งเสริมการนำมาตรฐานแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียงภาคอุตสาหกรรมสู่ภาคปฏิบัติ ปรับปรุง กระบวนการรับรองระบบงานในประเทศไทย เพื่อรองรับ Next Normal (Single Platform) รวมถึงปรับปรุงกระบวนการกำหนดมาตรฐาน การตรวจสอบและรับรองเป็นระบบดิจิทัล แพลตฟอร์มเพื่อรองรับนโยบาย BCG ของรัฐบาล และรับรองระบบงานด้านการมาตรฐาน (Accreditation) เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรม

ในการดำเนินการระดับพื้นที่ มีแผนขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแนวคิด Circular Economy สู่การพัฒนาในระดับพื้นที่กลุ่มจังหวัด พร้อมทั้งกำหนดมาตรการพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพของไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๗๐ โดยแก้ไขเพิ่มประเภทโรงงานอุตสาหกรรมเคมีชีวภาพ/พลาสติกชีวภาพ ซึ่งจะช่วยให้การกำกับดูแลการประกอบกิจการโรงงานหลักที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมชีวภาพชัดเจนและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งออกมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ชีวภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ตลาดในปัจจุบัน อีกทั้งออกใบรับรองผลิตภัณฑ์พลาสติกย่อยสลายได้ทางชีวภาพแก่ผู้ผลิต (Converter) เพื่อให้ผู้ซื้อผลิตภัณฑ์คนแรกนำไปเป็นหลักฐานประกอบการยื่นขอลดหย่อนภาษีเงินได้นิติบุคคลเป็นจำนวน ๑.๒๕ เท่าของค่าใช้จ่ายที่ซื้อผลิตภัณฑ์ ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้เกิดความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์พลาสติกชีวภาพเพิ่มขึ้น ตลอดจนจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมชีวภาพ ณ ตำบลบางพระ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เพื่อเชื่อมโยงงานวิจัยสู่ภาคอุตสาหกรรม

เป้าหมายที่

๑๐

ลดความเหลื่อมล้ำ

แม้ว่าสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ของประเทศไทยจะมีแนวโน้มดีขึ้น โดยรายได้ต่อหัวของกลุ่มประชากรร้อยละ ๔๐ ที่มีรายได้ต่ำสุด (Bottom 40) ในปี ๒๕๖๒ มีอัตราเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๑ ร้อยละ ๙.๒ แต่ปัจจัยด้านรายจ่ายก็มีแนวโน้มสูงขึ้น โดยค่าสัมประสิทธิ์จินี (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคปี ๒๕๖๓ อยู่ที่ ๐.๓๕๐ (ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก ๐.๓๔๘) เพราะต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตประจำวันสูงขึ้น ขณะที่ประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่ำมีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคปรับตัวลดลง ทำให้ช่องว่างความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของกลุ่มประชากรปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อย โดยเพิ่มขึ้นเป็น ๘.๖๒ เท่าในปี ๒๕๖๓ (ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก ๘.๔๒ เท่าในปี ๒๕๖๒) นอกจากนี้ การที่ประชากรที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดียังคงมีสัดส่วนและระดับการถือครองทรัพย์สินค่อนข้างสูง สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำในการถือครองทรัพย์สินที่ยังอยู่ในระดับสูง

สำหรับสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำในมิติอื่น พบว่า ในด้าน **การศึกษา** โอกาสในการเข้าถึงการศึกษาตามช่วงวัยของนักเรียนในช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเกือบทุกระดับชั้น ยกเว้นระดับอนุบาลที่มีอัตราการเข้าเรียนในปี ๒๕๖๓ ลดลงต่อเนื่องจากปี ๒๕๖๒ อย่างไรก็ดี ผลการสำรวจสถานการณ์การศึกษาจากครูและบุคลากรทางการศึกษาของกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) อิงตามข้อมูลจากภาวะสังคมไทย ไตรมาสที่ ๑/๒๕๖๕ ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติ (สศช.) พบว่า นักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นเป็นระดับชั้นที่ประสบภาวะถดถอยมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๕ มีสาเหตุมาจากการขาดแคลนอุปกรณ์ ไม่มีสมาธิในการเรียนออนไลน์ และมีฐานะยากจน ทั้งนี้ สถานการณ์โควิด-๑๙ มีแนวโน้มทำให้เด็กจากกลุ่มครัวเรือนยากจนมีโอกาสดูแลและการเข้าถึงการศึกษาออนไลน์และหลุดออกจากระบบการศึกษาเพิ่มขึ้น

ด้านสาธารณสุข ในปี ๒๕๖๓ พบว่า แม้ว่าสัดส่วนของประชาชนที่เข้าถึงสิทธิหลักประกันสุขภาพจะอยู่ที่ร้อยละ ๙๙.๙๘ ทว่ายังมีความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการบริการระหว่างพื้นที่จากการกระจุกตัวของบุคลากรทางการแพทย์ในเมืองหลวงและเมืองใหญ่ **ด้านสวัสดิการ** มีแนวโน้มดีขึ้น โดยพบว่า จำนวนเด็กแรกเกิดในครัวเรือนยากจนหรือครัวเรือนที่เสี่ยงต่อความยากจนได้รับการดูแลมากขึ้น ผู้มีรายได้น้อยได้รับความช่วยเหลือค่าใช้จ่ายในครัวเรือนผ่านบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ รวมถึงผู้สูงอายุและผู้พิการได้รับเบี้ยยังชีพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกับ **ด้านการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐาน** ครัวเรือนยากจนเข้าถึงไฟฟ้าและบริการน้ำประปาที่ร้อยละ ๙๙.๒๙ และ ๘๙.๙๒ ตามลำดับ ขณะที่ **ด้านการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม** พบว่าประเทศไทยยังประสบข้อจำกัดต่าง ๆ อาทิ ระยะเวลาการพิจารณาคดีซึ่งส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายและการเสียโอกาส โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย อย่างไรก็ตาม ในไตรมาสที่ ๑ ของปี ๒๕๖๕ พบว่า คดีอาญาโดยรวมลดลง โดยมีการรับแจ้งคดีอาญาทั้งสิ้น ๑๐๕,๔๗๓ คดี ลดลงจากไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ ๒๖.๙

ด้านการถือครองที่ดิน ในปี ๒๕๖๕ เกษตรกรมีแนวโน้มการถือครองที่ดินลดลง และยังไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต โดยเมื่อเปรียบเทียบกับปี ๒๕๖๒ พบว่า ในปี ๒๕๖๔ มีเกษตรกรถือครองที่ดินจำนวนน้อยกว่า ๑๐ ไร่ ร้อยละ ๒๘.๐๓ ซึ่งมีจำนวนลดลงจากร้อยละ ๓๐.๕๓ มีเกษตรกรที่ถือครองที่ดินจำนวน ๑๐ - ๑๙ ไร่ ร้อยละ ๓๒.๗๔ ลดลงจากเดิม ๓๒.๘๔ และมีเกษตรกรที่ถือครองที่ดินจำนวนมากกว่า ๒๐ ไร่ ร้อยละ ๓๙.๒๖ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ ๓๖.๖๔ โดยมีสาเหตุมาจากการกระจุกตัวของการถือครองที่ดินโดยไม่ได้เป็นประโยชน์ และก่อให้เกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินของรัฐและความขัดแย้งระหว่างรัฐกับประชาชน

สำหรับการดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ รัฐบาลไทยมุ่งเน้นการดำเนินมาตรการเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงโอกาสที่เท่าเทียมและการคุ้มครองกลุ่มเปราะบาง รวมถึงสร้างหลักประกันทางสังคม อาทิ โครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ โครงการกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ โครงการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และขยายความคุ้มครองผู้ประกันตนตามมาตรา ๔๐ ที่ทำให้แนวโน้มสัดส่วนแรงงานนอกระบบที่มีหลักประกันปรับตัวดีขึ้น อีกทั้งยังมีการดำเนินมาตรการเพื่อส่งเสริมศักยภาพและขีดความสามารถของผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก เสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีเพื่อยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ อาทิ โครงการเสริมสร้างความรู้เพื่อพัฒนาเกษตรกรสู่การเป็น Smart Farmer ก่อปรกับพยายามใช้พลังกลไกทางสังคมเพื่อทำงานแบบบูรณาการในการสร้างระบบนิเวศเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ อาทิ การดำเนินการของศูนย์อำนวยการขจัดความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยอย่างยั่งยืน (ศพจ.) สภาองค์กรชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชน และการสนับสนุนให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงและนำเทคโนโลยีมาเพื่อส่งเสริมศักยภาพของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนการพัฒนากลไกเชิงสถาบัน และปรับกฎหมายและกฎระเบียบที่จำเป็นให้สอดคล้องกับพันธกรณีและกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

ในการลดความเหลื่อมล้ำด้านการถือครองที่ดิน รัฐบาลมีนโยบายจัดที่ดินทำกินให้ชุมชนในลักษณะแปลงรวม โดยไม่ให้กรรมสิทธิ์ แต่อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นกลุ่มหรือชุมชน ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติกำหนดในรูปแบบสหกรณ์หรือรูปแบบอื่นที่เหมาะสม เพื่อร่วมกันบริหารจัดการที่ดิน รวมทั้งมีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพแก่ประชาชนตามศักยภาพของพื้นที่ โดยปัจจุบัน มีการอนุญาตให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐในเนื้อที่ประมาณ ๑,๕๐๐,๐๐๐ ไร่

เป้าหมายที่

๑๑

เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความครอบคลุม ปลอดภัย ยั่งยืน เตรียมพร้อมรับความเสี่ยงจากภัยพิบัติตามกรอบการดำเนินงานเซนไดเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๗๓ และให้ทุกคนสามารถเข้าถึงพื้นที่สาธารณะและพื้นที่สีเขียวได้ตามวาระใหม่แห่งการพัฒนาเมือง (New Urban Agenda: NUA) โดยมีผลการดำเนินการที่ดีขึ้นหลายด้าน อาทิ การสร้างหลักประกันให้ทุกคนเข้าถึงที่อยู่อาศัยได้ และมุ่งยกระดับคุณภาพชีวิตด้านการอยู่อาศัยของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายและครอบคลุมในทุกมิติ มีการบูรณาการการดำเนินงานกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องภายใต้วิสัยทัศน์ “คนไทยทุกคนมีที่อยู่อาศัยถ้วนทั่วและมีคุณภาพชีวิตที่ดี ในปี ๒๕๗๕ (Housing for All)” โดยมีการดำเนินโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยไปแล้ว ๗๔๗,๒๓๔ หน่วย (ปี ๒๕๑๙ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕) ประกอบด้วยโครงการบ้านเอื้ออาทร ๒๘๐,๕๖๗ หน่วย โครงการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด ๒๓๓,๙๖๔ หน่วย เคหะชุมชน ๑๗๖,๔๒๘ หน่วย โครงการฟื้นฟูเมือง ๓๓๕ หน่วย โครงการอาคารเช่า ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๐ ๑,๗๕๖ หน่วย เคหะข้าราชการ ๕๐,๗๐๘ หน่วย และโครงการอื่น ๆ อีก ๓,๔๗๗ หน่วย

THAILAND'S VOLUNTARY NATIONAL REVIEW

ON THE IMPLEMENTATION OF THE 2030 AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT 2022-2023

ทั้งนี้ ครวเรือนที่มีรายได้น้อยในชุมชนแออัดที่มีความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยมีจำนวนลดลง จำนวนคดีอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับชีวิต ร่างกายและเพศลดลง และจำนวนประชากรที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติลดลง ขณะที่ปริมาณขยะมูลฝอยที่นำกลับไปใช้ประโยชน์และได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องเพิ่มสูงขึ้น โดยเมื่อปี ๒๕๖๔ มีขยะได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องจำนวน ๙.๖๘ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๖ และมีขยะที่ได้รับการนำกลับมาใช้ประโยชน์จำนวน ๘.๖๑ ล้านตัน เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๓ ร้อยละ ๓ สาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดลง เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ ที่ทำให้มีการควบคุมการเดินทางของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ แต่ในขณะเดียวกัน มาตรการปฏิบัติงานจากที่พัก (Work From Home) ทำให้มีการสั่งอาหารผ่านระบบบริการส่งอาหารเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ปริมาณพลาสติกใช้ครั้งเดียว (Single use plastic) เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การใช้ประโยชน์จากที่ดินในเมืองมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ยังมีข้อจำกัดเรื่องการเข้าถึงระบบขนส่งสาธารณะได้โดยสะดวก อีกทั้งสัดส่วนพื้นที่สาธารณะต่อพื้นที่เมืองอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ โดยเฉพาะสัดส่วนของพื้นที่สีเขียว

สำหรับการดำเนินโครงการในระดับท้องถิ่น ไทยยังคงดำเนินโครงการบ้านมั่นคงเพื่อแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยให้กับผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบท และสร้างความมั่นคงในการครอบครองที่ดิน ที่อยู่อาศัย การพัฒนาระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อมชุมชน และการพัฒนาปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้มีความมั่นคงแข็งแรง เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยผ่านการบริหารจัดการ

โดยชุมชน โดยมีหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานในท้องถิ่นให้การสนับสนุน นอกจากนี้ มีการดำเนินโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองเพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดที่ริมคลองลาดพร้าว ปัจจุบันสามารถดำเนินการแล้วใน ๓๕ ชุมชน จำนวน ๓,๕๓๖ ครวเรือน มีบ้านที่สร้างแล้วเสร็จจำนวน ๓,๐๖๕ หลัง

“โครงการบ้านเคหะสุขประชา” เป็นโครงการบ้านเช่าสำหรับผู้มีรายได้น้อยคู่ขนานกับการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน ที่เรียกว่าเศรษฐกิจสุขประชา โดยน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นต้นแบบในการกำหนดทิศทางการดำเนินโครงการ และนำนวัตกรรมเทคโนโลยี และวิถีเกษตรอุตสาหกรรมยั่งยืนมาใช้ เช่น การทำเกษตรอินทรีย์ การทำปุ๋ยสัสด์เพื่อตอบโจทย์การแก้ปัญหาแบบเบ็ดเสร็จ ปัจจุบันมีโครงการนำร่องในกรุงเทพมหานคร ๒ โครงการ จำนวน ๕๗๒ หน่วย ได้แก่ โครงการบ้านเคหะสุขประชาคลองกรุง จำนวน ๓๐๒ หน่วย และโครงการบ้านเคหะสุขประชาร่มเกล้า จำนวน ๒๗๐ หน่วย รวมถึงโครงการเคหะสุขเกษม ซึ่งเป็นอาคารเช่าระยะยาวสำหรับผู้เกษียณอายุภายใต้หลักสถาปัตยกรรมเพื่อทุกคน (Universal Design) มีลักษณะเป็นอาคารชุดสูง ๕ ชั้น (มีลิฟต์ทุกอาคาร) มีพื้นที่สันทนาการ/ออกกำลังกาย คลินิกอายุรกรรม ศูนย์ดูแลสุขภาพ และสวนสาธารณะ โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับผู้อยู่อาศัย มีเป้าหมายการดำเนินงานในปี ๒๕๖๕ - ๒๕๗๑ จำนวนรวม ๔,๐๘๙ หน่วย โดยมีกลุ่มเป้าหมาย คือ ข้าราชการ พนักงานของรัฐ และลูกจ้างเกษียณอายุที่ยังไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง

นอกจากนั้น มีการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้มีรายได้น้อยในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โดยมีชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในเขตเมือง ๒๘๘ โครงการใน ๖๔ จังหวัด และในเขตพื้นที่ชนบท ๑,๕๒๘ โครงการใน ๗๖ จังหวัด โดยเน้นการสนับสนุนให้ชุมชนเป็นหลักในการแก้ไขปัญหาและขับเคลื่อนโครงการ ตั้งแต่กระบวนการสำรวจวางแผน และดำเนินโครงการ ภายใต้การสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานท้องถิ่น โดยแบ่งเป็นกิจกรรมระยะสั้น เช่น การสำรวจข้อมูลครัวเรือนผู้เดือดร้อน และการจัดตั้งครัวกลางเพื่อแจกจ่ายอาหารให้กับผู้ประสบภัย กิจกรรมระยะกลาง เช่น การพัฒนาทักษะในการประกอบอาชีพ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน การฟื้นฟูกองทุน การจัดสวัสดิการชุมชน และการเชื่อมโยงผลผลิตระหว่างชุมชนเมืองและชนบท มีการพัฒนาชุมชนใน ๓ มิติ ได้แก่ มิติด้านผู้นำชุมชน และบริหารจัดการชุมชน มิติด้านเศรษฐกิจ และมิติด้านคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อม โดยขับเคลื่อนกิจกรรมใน ๔ ด้าน ทั้งการมีส่วนร่วมด้านสังคม สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสุขภาพ โดยนำโมเดลเศรษฐกิจ BCG มาปรับใช้ ในด้านเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) โดยการนำวัสดุเหลือใช้ในชุมชนกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด โดยให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) ที่เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการรักษาสีเขียวอย่างสมดุล โดยให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการชุมชนของตนเอง รวมทั้งมีการบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐและเอกชน

โครงการตำบลมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ในจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นโครงการที่สนับสนุนการแก้ไขปัญหาความยากจน ความเหลื่อมล้ำ และความด้อยโอกาสในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ประกอบด้วยกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กระทรวงมหาดไทย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สภาสันติสุขตำบล กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) โดยดำเนินการซ่อมแซมบ้านเรือนให้กับประชาชนกลุ่มเปราะบาง และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้านในพื้นที่เน้นพิเศษในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และอำเภอจะนะ อำเภอ นาทวี อำเภอสะบ้าย้อย และอำเภอเทพาของจังหวัดสงขลา ผ่านการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการซ่อมแซมบ้าน จำนวนหลังละ ๒๐,๐๐๐ บาท เพื่อให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและได้มาตรฐาน

นอกจากนั้น มีการวางแผนและจัดทำผังเมืองให้มีความสอดคล้องกันในทุกระดับตั้งแต่ระดับประเทศ ภาค จังหวัด เมือง/ชุมชน จนถึงระดับพื้นที่เฉพาะ ประกอบด้วย การวางแผนและจัดทำ (๑) ผังนโยบายการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Policy Plan) ได้แก่ ผังนโยบายระดับประเทศ อยู่ระหว่างดำเนินการ ๑ ผัง ผังนโยบายระดับภาค อยู่ระหว่างดำเนินการ ๖ ผัง และผังนโยบายระดับจังหวัด อยู่ระหว่างดำเนินการ ๗๖ ผัง และ (๒) ผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Use Plan) ได้แก่ ผังเมืองรวม ประกาศใช้แล้ว ๓๓๒ ผัง อยู่ระหว่างดำเนินการ ๓๔๖ ผัง และผังเมืองเฉพาะ อยู่ระหว่างดำเนินการ ๕ ผัง ทั้งนี้ การวางแผนและจัดทำผังเมืองเป็นไปตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ ที่คำนึงถึงความสามารถในการรองรับการเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาของพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

ในระดับชุมชน มีโครงการจัดทำและ
ประสานแผนพัฒนาตำบล และโครงการส่งเสริม
และพัฒนาหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน
เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันปัญหาเสพติด
โครงการยกระดับศักยภาพเกษตรกรรุ่นใหม่
และผู้ประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนในการผลิต
สินค้าชุมชน และโครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า
ชุมชน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้ประกอบการ
วิสาหกิจชุมชนในการผลิตสินค้าเกษตรและ
ผลิตภัณฑ์ OTOP โครงการส่งเสริมการพัฒนาก
ลไกและโครงสร้างดูดซับมูลค่าทางเศรษฐกิจและ
การกระจายรายได้กลับสู่ท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมและ
พัฒนาช่องทางการตลาดและพัฒนาเศรษฐกิจ
ฐานรากด้วยภาคีเครือข่าย โครงการส่งเสริม

ช่องทางการตลาดเครือข่ายเกษตรอินทรีย์ และ
โครงการส่งเสริมช่องทางการตลาดเครือข่าย
เกษตรปลอดภัยเพื่อยกระดับและแลกเปลี่ยน
เรียนรู้การพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตร โครงการ
ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และ
วัฒนธรรม ตลอดจนการสร้างเครือข่ายการพัฒนา
ที่ยั่งยืนในหมู่บ้านที่ได้รับผลกระทบจากช้างป่า
ใน ๕ จังหวัดภาคตะวันออก (จันทบุรี ฉะเชิงเทรา
ชลบุรี ระยอง และสระแก้ว) เพื่อเสริมสร้างความ
เข้มแข็งของชุมชน มุ่งเน้นการพัฒนาตาม
ศักยภาพของพื้นที่ การสร้างอาชีพ สร้างรายได้
ทดแทนการทำเกษตรกรรมที่ได้รับผลกระทบ
จากช้างป่า

สันติภาพและความยุติธรรม (Peace)

เป้าหมายที่

๑๖

ความสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง

16 PEACE, JUSTICE
AND STRONG
INSTITUTIONS

ประเทศไทยเป็นประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกที่มีการพัฒนาแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ตามกรอบหลักการเรื่องธุรกิจและสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติ มาตั้งแต่ปี ๒๕๖๒ โดยประเทศไทยมีส่วนร่วมในสถาบันและกลไก ด้านธรรมาภิบาลโลกอย่างแข็งขันมาโดยตลอด อาทิ การได้รับ เลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกคณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคม แห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council: ECOSOC) วาระปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ และการเป็นสมาชิกคณะกรรมการ สหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรม ทางอาญา (Commission on Crime Prevention and Criminal Justice: CCPCJ) วาระปี ๒๕๖๕ - ๒๕๖๗ รวมถึงการร่วมเป็น ภาคีสันธิสัญญาระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการไม่เลือกปฏิบัติ และส่งเสริมความเท่าเทียมอีกเป็นจำนวนมาก

ประเทศไทยมุ่งมั่นที่จะขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ให้หมดสิ้นไป (Zero Tolerance) โดยเมื่อปี ๒๕๖๕ ประเทศไทยได้รับการประเมินและจัดระดับในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ หรือ TIP Report (Trafficking in Persons Report) ซึ่งจัดทำโดยกระทรวงการต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา เป็นประเทศในกลุ่ม Tier 2 จากเดิมที่อยู่ในกลุ่มประเทศ Tier 2 Watch List อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังประสบความท้าทายในเรื่องการลดอัตราการฆาตกรรมและการทรมาน

ประเทศไทยมีบทบาทที่แข็งแกร่งในเวทีระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง โดยได้พัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้ต้องขังหญิงตามข้อกำหนดกรุงเทพ (Bangkok Rules)^๗ ผ่านการดำเนินโครงการกำลังใจ โดยมีกลุ่มเป้าหมายได้แก่ กลุ่มผู้ต้องขังสตรี กลุ่มเด็กติดผู้ต้องขัง กลุ่มเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดและกลุ่มผู้ขาดโอกาสอื่น ๆ ในกระบวนการยุติธรรม เพื่อให้โอกาสทุกคนในการเริ่มชีวิตใหม่

ประเทศไทยมีบทบาทที่สร้างสรรค์ใน **ปฏิบัติการรักษาสันติภาพระหว่างประเทศ** โดยได้ส่งเจ้าหน้าที่ทหารและตำรวจเข้าร่วมในปฏิบัติการรักษาสันติภาพในหลายภูมิภาคทั่วโลก ซึ่งนอกเหนือจากภารกิจลาดตระเวนและดูแลความเรียบร้อยในพื้นที่ปฏิบัติการแล้ว เจ้าหน้าที่ของไทยปฏิบัติหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา อาทิ งานช่างและการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การจัดชุดแพทย์เพื่อดูแลประชาชน รวมถึงการทำแปลงสาธิตเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

สำหรับการดำเนินการภายในประเทศ รัฐบาลไทยมุ่งมั่นการพัฒนาเชิงสถาบัน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้คนไทยสามารถเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและกระบวนการยุติธรรมได้อย่าง

เท่าเทียม โดยอัตราการจดทะเบียนเกิดเพื่อให้ทุกคนมีอัตลักษณ์ทางกฎหมายครอบคลุมร้อยละ ๙๙.๕ ของประชาชนทั้งหมด โดยไทยมีแผนที่จะดำเนินการให้ทุกคนมีอัตลักษณ์ทางกฎหมาย รวมถึงได้รับการจดทะเบียนเกิดภายในปี ๒๕๗๓ โดยการปรับปรุงการดำเนินการในระดับท้องถิ่น การส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและกระบวนการที่ชัดเจนผ่านการประชาสัมพันธ์ข้อมูลดังกล่าวทางเว็บไซต์ การจัดทำคู่มือประชาชนตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ รวมถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้อำนวยความสะดวกแก่ประชาชน เช่น โครงการพัฒนาระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (DOPA-Digital ID) เพื่อสร้างต้นแบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (Digital ID) การจัดทำแอปพลิเคชันจองคิวและนัดหมายสำหรับทำบัตรประจำตัวประชาชน หรือขอเลขที่บ้านผ่านอินเทอร์เน็ต การตรวจสอบข้อมูลตนเองที่หน่วยงานรัฐจัดเก็บผ่านระบบ Linkage Center การตรวจสอบผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการแจ้งเหตุจำเป็นไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การขอย้ายทะเบียนบ้าน และการดำเนินการอื่น ๆ ผ่านระบบออนไลน์ ซึ่งสามารถรองรับการใช้งานของประชาชนทั่วประเทศ มีระบบเปรียบเทียบภาพใบหน้า (Face Verification System) เพื่อยกระดับการอำนวยความสะดวกให้ประชาชนในการเข้าถึงบริการภาครัฐ และมีศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์เพื่อนำข้อผิดพลาดมาปรับปรุงกระบวนการทำงาน นอกจากนี้ มีการให้บริการประชาชนผ่านรถบริการทะเบียนเคลื่อนที่ (Bangkok Mobile Service) และคลินิกการทะเบียนเคลื่อนที่ เพื่อให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำแก่ประชาชนด้วย

^๖ รายงาน Sustainable Development Report ค.ศ. ๒๐๒๓ (SD Report 2023)

^๗ ข้อกำหนดสหประชาชาติสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังหญิงในเรือนจำและมาตรการที่มีใช้การคุมขังสำหรับผู้กระทำผิดหญิง

รัฐบาลพัฒนาช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการให้บริการในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างครอบคลุมและสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น ผ่านการนำเทคโนโลยีมาใช้ อาทิ Thailand's Digital Court หรือ D-Court การจัดตั้งกองทุนยุติธรรมเพื่อให้ความช่วยเหลือด้านการเงินสำหรับผู้ที่มียาได้น้อย มีสายด่วนยุติธรรม “Justice Hotline 1111 กด 77” ทางแอปพลิเคชัน Justice Care การให้บริการตู้อัตโนมัติ Government Smart Kiosk เพื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลและบริการภาครัฐแบบครบวงจรในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย ช่วยลดขั้นตอนการดำเนินการ และช่วยให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้ตลอด ๒๔ ชั่วโมง เพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บข้อมูลให้ง่ายต่อการสืบค้น ลดพื้นที่จัดเก็บเอกสารและช่วยรักษาสິงแวดล้อม นอกจากนี้ ศาลปกครองมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการคดีและสถิติคดีเพื่อให้ประชาชนสามารถติดตามสถานะของแต่ละคดี รวมทั้งห้องพิจารณาคดีและห้องไต่สวนอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมบางขั้นตอนได้

ในระดับพื้นที่ มี “โครงการโรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์” มีกลุ่มเป้าหมาย คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษา ประถมศึกษา และอาชีวศึกษา เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมสำหรับเด็กและเยาวชนในโรงเรียน ไม่ให้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมและไม่เป็นผู้กระทำความผิด โดยการสนับสนุนองค์ความรู้ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เพื่อปลูกฝังจิตสำนึกรักความยุติธรรม มีวินัย ใช้ชีวิตในสังคมอย่างปลอดภัย ภายใต้กรอบเนื้อหาการดำเนินโครงการ ๔ ประการ ประกอบด้วย การป้องกันตนเองจากภัยสังคม การสร้างจิตสำนึกและวินัยในตนเอง การรู้เท่าทันและห่างไกลจากยาเสพติด และการต่อต้านการทุจริต โดยมีโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการแล้ว ๑,๐๒๙ โรงเรียน และในช่วงสถานการณ์โควิด-๑๙ ยังมีการปรับเปลี่ยนการทำกิจกรรมเป็นรูปแบบออนไลน์ (Online) หรือผสมผสาน (Hybrid) ด้วย

นอกจากนี้ กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม อยู่ระหว่าง พัฒนาระบบการเรียนรู้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม (รูปแบบออนไลน์) เพื่อเป็นฐานการเรียนรู้กลางด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม รวมถึงเป็นฐานข้อมูลในการจัดเก็บสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์ ซึ่งระบบดังกล่าวจะสามารถเข้าถึงกลุ่มผู้ใช้งานได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ประเทศไทยขับเคลื่อนการป้องกันอาชญากรรม โดยมีการสำรวจ วิเคราะห์ และสร้างชุมชนต้นแบบด้านการป้องกันอาชญากรรมอย่างยั่งยืน ๕ ชุมชนตามบริบทของพื้นที่ ๕ บริบท ได้แก่ บริบทชุมชนเมือง บริบทชุมชนเกษตรกรรม บริบทชุมชนอุตสาหกรรม บริบทชุมชนท่องเที่ยว และบริบทชุมชนชายแดน โดยใช้ทรัพยากรและกลไกภายในชุมชน รวมทั้งภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาอาชญากรรม ถอดบทเรียน และกำหนดแนวทาง รูปแบบ และแผนงานที่มีความเหมาะสมตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ รวมทั้งขยายผลไปสู่ชุมชนใกล้เคียงหรือชุมชนที่มีความสอดคล้องตามบริบทของพื้นที่ ในอนาคต

ในการส่งเสริมการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย สำนักงานยุติธรรมจังหวัด และศูนย์ยุติธรรมชุมชนทั่วประเทศ จำนวน ๗,๗๘๘ แห่ง ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในระดับ ภูมิภาคหรือระดับพื้นที่จังหวัด ส่งผลให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก ยุติธรรมและลดความเหลื่อมล้ำให้สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้สะดวก รวดเร็ว และครอบคลุมทุกจังหวัด

ในส่วนของการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน ในปี ๒๕๖๕ ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชนและศูนย์ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทชุมชน มีเรื่องเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย จำนวน ๖,๓๔๓ เรื่อง สามารถไกล่เกลี่ย สำเร็จ จำนวน ๕,๒๐๐ เรื่อง คิดเป็นร้อยละ ๘๑.๙๘ ทั้งนี้ มูลค่าของการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายภาครัฐและค่าใช้จ่าย ภาคประชาชน จำนวนกว่า ๖๗๒ ล้านบาท ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวช่วยลดปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาล ลดปัญหาความขัดแย้ง สร้างความสมานฉันท์ในสังคม ลดงบประมาณแผ่นดิน และเสริมสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างเป็นปกติสุข นอกจากนี้ มีโครงการยุติธรรมสร้างสุข ยุติธรรมเชิงรุก สร้างสุขให้ประชาชน (Justice Care) เพื่อช่วยเหลือผู้เสียหาย เหยื่ออาชญากรรม หรือผู้ไม่ได้รับความเป็นธรรมให้เข้าถึงความช่วยเหลือด้วยความรวดเร็วโดยไม่ต้องร้องขอ ภายใน ๒๔ ชั่วโมง โดยมีศูนย์ยุติธรรมสร้างสุข (สำนักงานยุติธรรมจังหวัด) เป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการความช่วยเหลือดังกล่าวในระดับพื้นที่ และ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ เป็นหน่วยรับผิดชอบในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยมีแนวทางและขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เป็นแบบแผนและเป็นมาตรฐาน เดียวกัน

มิติที่ ๕

การส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วน การพัฒนา (Partnership)

ประเทศไทยมุ่งส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนา
กับต่างประเทศ รวมถึงการสร้างแข็งแกร่งของกลไกการดำเนินงาน
และขยายการขับเคลื่อน SDGs ไปยังทุกภาคส่วนและทุกระดับ รวมถึงเยาวชน
และอาสาสมัคร

เป้าหมายที่

๑๗

เสริมความเข้มแข็งให้แก่งlobal การดำเนินงานและฟื้นฟูหุ้นส่วน ความร่วมมือระดับโลกเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

17 PARTNERSHIPS
FOR THE GOALS

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการดำเนินงานเพื่อส่งเสริมความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนทุกรูปแบบ และประสานความร่วมมือกับหุ้นส่วนทั้งภายในและต่างประเทศ ทั้งในรูปแบบของความร่วมมือได้-ได้ และไตรภาคี

ในระดับประเทศ ประเทศไทยมีการดำเนินการเพื่อรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ เสริมสร้างความสอดคล้องเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อน SDGs มาอย่างต่อเนื่อง ปัจจุบันความสามารถในการระดมเงินทุนเพื่อการพัฒนาของไทยในภาพรวมอยู่ในระดับที่เหมาะสม เห็นได้จากสัดส่วนรายได้สุทธิของรัฐต่อ GDP และสัดส่วนงบประมาณภายในประเทศที่จัดสรรจากภาษีภายในประเทศที่สูงกว่าค่าเป้าหมาย ในขณะที่สัดส่วนภาระการชำระหนี้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศต่อรายได้จากการส่งออกสินค้าและบริการลดลงอย่างต่อเนื่องและอยู่ในระดับต่ำกว่าเพดานที่กำหนดไว้

สำหรับความร่วมมือกับองค์การสหประชาชาติเพื่อขับเคลื่อน SDGs ในประเทศไทยนั้น อยู่ภายใต้กรอบความร่วมมือว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน วาระปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙ (United Nations Sustainable Development Cooperation Framework: UNSDCF 2022 - 2026) ซึ่งเป็นกรอบการทำงานของทีมงานสหประชาชาติในประเทศไทยในการขับเคลื่อนการบรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และสนับสนุนความมุ่งมั่นของประเทศไทยในการเป็นประเทศที่มีรายได้สูง มีการพัฒนาที่ครอบคลุม มีภูมิคุ้มกัน และมีความก้าวหน้า โดยมีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และสนับสนุนการพลิกโฉมประเทศไทยสู่การเป็นสังคมแห่งเศรษฐกิจที่ครอบคลุม

สีเขียว ยั่งยืน และคาร์บอนต่ำผ่านโมเดลเศรษฐกิจ BCG อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งตอบสนองต่อความท้าทายในปัจจุบัน และรับมือกับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งผลลัพธ์เชิงยุทธศาสตร์ทั้งสามประการของกรอบความร่วมมือฯ อยู่บนหลักการไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง หลักสิทธิมนุษยชน หลักความเสมอภาคระหว่างเพศ หลักความยั่งยืน และหลักภูมิคุ้มกันต่อวิกฤต

นอกจากนั้น รัฐบาลมุ่งสร้างความตระหนักรู้ต่อ SDGs เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนได้มากขึ้น โดยปัจจุบัน ไทยมีอาสาสมัครภายในประเทศจำนวนกว่า ๑๓ ล้านคน หรือคิดเป็น ๑ ใน ๗ ของจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติต่าง ๆ โดยเฉพาะการขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่ (SDG Localization)

แนวโน้มภาคเอกชนไทย คือ การให้ความสำคัญกับการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน โดยสมาชิกของสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (Global Compact Network Thailand: GCNT) สนับสนุนภาคเอกชนที่เป็นสมาชิกให้ดำเนินธุรกิจอย่างสอดคล้องกับหลัก

สิทธิมนุษยชนและ SDGs และประกาศเป้าหมายการลงทุนในโครงการด้านความยั่งยืน รวมมูลค่ากว่า ๑.๒ ล้านล้านบาท (ประมาณ ๔๓ พันล้านดอลลาร์สหรัฐ) ภายในปี ๒๕๗๓

นอกจากนั้น สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือ กลต. (The Securities and Exchange Commission Thailand) กำหนดให้บริษัทจดทะเบียนทั้งหมดเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนและจัดทำแผนพัฒนาความยั่งยืนเป็นประจำทุกปีด้วย

ความมุ่งมั่นของภาคเอกชนไทยสะท้อนอยู่ในการจัดอันดับโดย Dow Jones Sustainability Index หรือ DJSI ซึ่งในปี ๒๕๖๔ มีบริษัทจดทะเบียนไทย ๑๓ บริษัทที่ได้รับคัดเลือกให้อยู่ในดัชนีความยั่งยืน DJSI ระดับโลก ขณะที่บริษัทจดทะเบียนไทยอีก ๒๕ บริษัทได้รับคัดเลือกให้อยู่ในดัชนี DJSI Emerging Markets ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดในอาเซียนต่อเนื่องเป็นปีที่ ๘ นอกจากนี้ Sustainability Yearbook 2021 ซึ่งจัดทำโดย S&P Global ระบุว่า มีบริษัทไทย ๑๑ บริษัทที่ได้รับรางวัลระดับ Gold Class ซึ่งเป็นจำนวนมากที่สุดในโลก

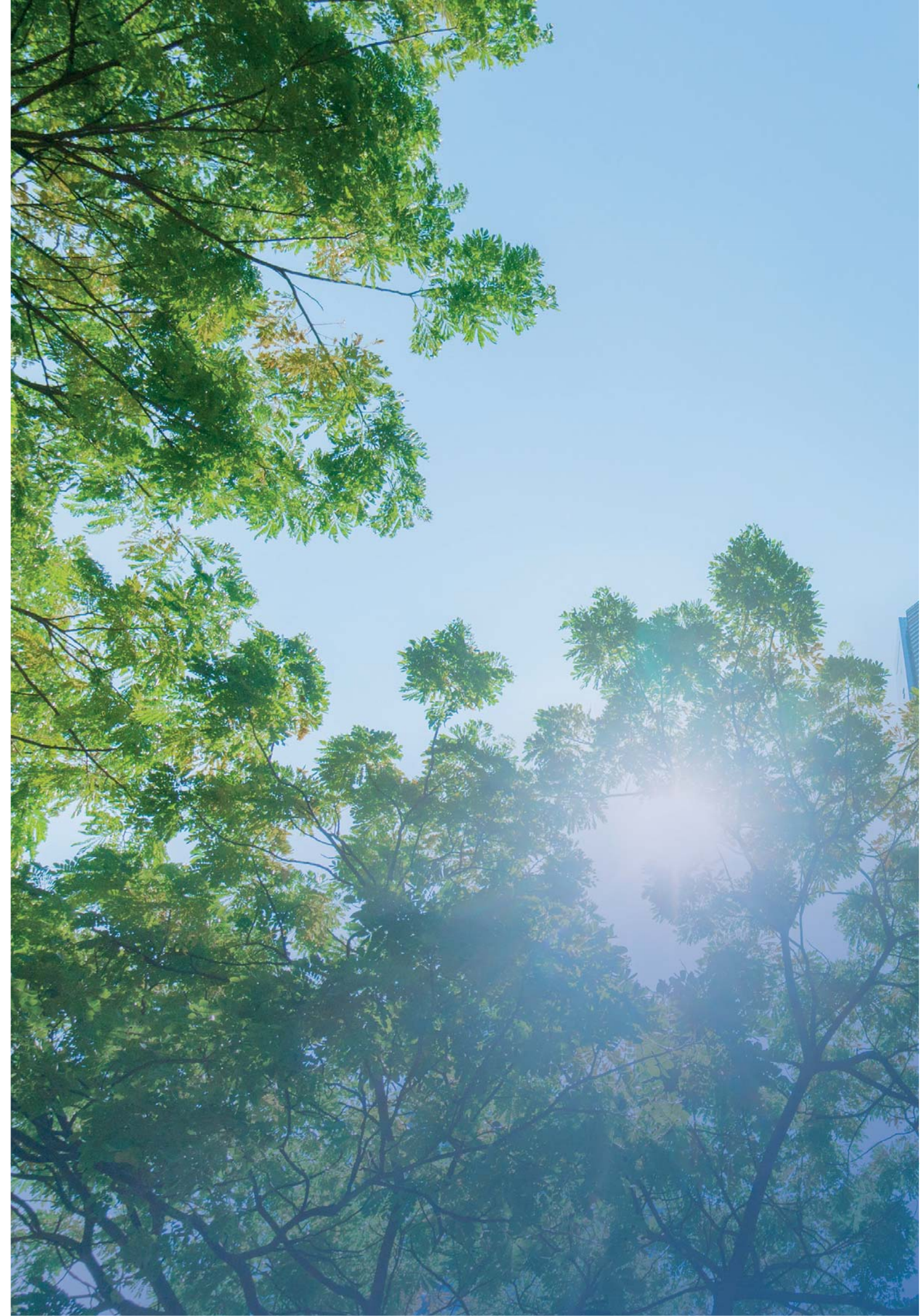

ในการดำเนินความร่วมมือเพื่อการพัฒนา รัฐบาลไทย โดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (Thailand International Cooperation Agency: TICA) กระทรวงการต่างประเทศ เป็นหนึ่งในหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบภารกิจนี้ มีความร่วมมือทางวิชาการกับภาคีด้านการพัฒนา ทั้งในรูปแบบทวิภาคี ไตรภาคี และภูมิภาค โดยมุ่งเน้นโครงการที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy Philosophy: SEP) ไปประยุกต์ใช้เพื่อส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนและขับเคลื่อน SDGs (SEP for SDGs) ซึ่งดำเนินการแล้วใน ๒๖ ประเทศ ทั้งในภูมิภาคเอเชีย อเมริกาใต้ และหมู่เกาะแปซิฟิก และมีสาขาความร่วมมือ อาทิ การศึกษา สาธารณสุข การเกษตร การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ประเทศไทยดำเนินโครงการอาสาสมัครเพื่อนไทย (Friends From Thailand) เพื่อส่งอาสาสมัครไทยไปทำงานด้านการพัฒนาในต่างประเทศ ซึ่งเป็นการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครไทยให้มีประสบการณ์ในการลงพื้นที่จริง โดยอาสาสมัครไทยหลายคนมีบทบาทในการสนับสนุนการรับมือกับโรคโควิด-๑๙ ในประเทศต่าง ๆ และกระชับความร่วมมือในระดับประชาชนให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

เมื่อเดือนกันยายน ๒๕๖๕ ประเทศไทย โดยกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ ร่วมกับคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติสำหรับเอเชียและแปซิฟิก (Economic and Social Commission for Asia and the Pacific: ESCAP) และสำนักงานสหประชาชาติเพื่อความร่วมมือใต้-ใต้ (United Nations Office for South-South Cooperation: UNOSSC) เป็น **เจ้าภาพจัดงาน Global South-South Development Expo 2022 (GSSD Expo 2022)** ภายใต้หัวข้อหลัก “Advancing South-South and Triangular Cooperation for Sustainable COVID 19 Recovery: Towards a Smart and Resilient Future” ณ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็นการจัด GSSD Expo ครั้งแรกในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก โดยมีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีด้านความร่วมมือเพื่อการพัฒนา รวมถึงการหารือเพื่อหาแนวทางฟื้นตัวจากสถานการณ์โควิด-๑๙ อย่างยั่งยืนและมีความต้านทาน

บทที่

๐๓

โครงการขับเคลื่อน การพัฒนาที่ยั่งยืน ในระดับท้องถิ่น

แผนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย (Thailand's SDG Roadmap) ได้กำหนดแนวทางการขับเคลื่อนวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ครอบคลุมการดำเนินการใน ๖ ด้าน ได้แก่ (๑) การสร้างการตระหนักรู้ให้ทุกภาคส่วนมีความรู้ความเข้าใจในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (๒) การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแผน ๓ ระดับของประเทศ (๓) การมีกลไกการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งในระดับนโยบาย และการบูรณาการกับทุกภาคส่วนของสังคม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (๔) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยจัดทำแผนงาน/โครงการที่สำคัญต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนและยุทธศาสตร์ชาติ ขยายผลสู่การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ (SDG Localization) (๕) การสนับสนุนภาคีการพัฒนา ทั้งในระดับประเทศและระหว่างประเทศ และ (๖) การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการดำเนินการในระดับพื้นที่ถือเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการดำเนินการเพื่อเร่งรัดการบรรลุ SDGs ในประเทศในทศวรรษแห่งการดำเนินการอย่างจริงจัง รวมทั้งเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องตามเป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs รวมทั้งช่วยขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

การดำเนินการขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่ของไทยมีมาอย่างยาวนาน โดยมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการขับเคลื่อนในภาพรวม และสะท้อนอยู่ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตั้งแต่ฉบับที่ ๙ เป็นต้นมา หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเน้นการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งจากภายใน เป็นแนวทางสำคัญที่ไทยใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในประเทศ รวมทั้งเป็นแนวทางการพัฒนาซึ่งไทยได้แลกเปลี่ยนกับมิตรประเทศและภาคีการพัฒนาต่าง ๆ เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาของไทยให้เป็นที่รับรู้ในประชาคมโลก ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญที่ไทยให้ความสำคัญต่อการขับเคลื่อน SDGs ในระดับท้องถิ่น โดยคำนึงถึงบริบทและความท้าทายของแต่ละพื้นที่ในการขับเคลื่อนการพัฒนา

กลไกการขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่

การขับเคลื่อน SDGs ในพื้นที่ของไทยเน้นการเสริมสร้างความตระหนักรู้ให้กับหน่วยงานในพื้นที่และภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับความสำคัญของการขับเคลื่อนการบรรลุ SDGs เพื่อเร่งรัดการพัฒนาประเทศ โดยในช่วงปีที่ผ่านมา มีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อน SDGs ในระดับต่าง ๆ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการประกาศเจตนารมณ์เพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน ซึ่งลงนามร่วมกันระหว่างกระทรวงมหาดไทย โดยปลัดกระทรวงมหาดไทย และผู้ว่าราชการจังหวัดทั้ง ๗๖ จังหวัด กับสำนักงานผู้ประสานงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย และหน่วยงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๕ เพื่อเป็นกรอบการดำเนินความร่วมมือเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในมิติต่าง ๆ ของประเทศไทยอย่างเป็นรูปธรรมในทั้ง ๑๗ เป้าหมายหลักภายใต้วาระเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญของความร่วมมือกับสหประชาชาติประจำประเทศไทยใน ๕ ประเด็น ได้แก่ (๑) การถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ (๒) การอนุรักษ์และปกป้องความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ยั่งยืน (๓) การจัดการของเสียอย่างมีประสิทธิภาพตามโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว การแก้ปัญหาการเผาชีวมวลด้วยแนวทางที่อิงธรรมชาติ และการลดมลพิษทางอากาศและพลาสติก (๔) การสร้างระบบอาหารที่ยั่งยืนและลดการสูญเสียอาหาร การพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน และการทำฟาร์มอัจฉริยะ (๕) การเสริมสร้างความยืดหยุ่นให้ชุมชนและระบบนิเวศทางทะเลโดยการปรับตัว และการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติ ทั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (๑) ยกระดับความตระหนักและขีดความสามารถของหน่วยงานระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นในการดำเนินกิจกรรมที่เอื้อต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และขับเคลื่อนเป้าหมายในระดับของภูมิภาคและท้องถิ่น (๒) อำนวยความสะดวกให้เกิดความร่วมมือระหว่างหน่วยงานระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่นกับทีมงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย รวมถึงพันธมิตรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (๓) สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการดำเนินงานให้เกิดขึ้นในทุกจังหวัด จัดสรรทรัพยากรตามความเหมาะสมเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน (๔) ปรึกษาหารือเป็นระยะเพื่อทบทวนแผนงาน การดำเนินงาน และความคืบหน้าของเป้าหมาย

การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งแสดงถึงการตระหนักถึงความสำคัญที่เพิ่มมากขึ้นของการเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับหน่วยงานท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่งของการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งสอดคล้องตามแนวทางการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน วาระปี พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการต่อยอดการประกาศเจตนารมณ์เพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน กระทรวงมหาดไทย ร่วมกับทีมงานสหประชาชาติประจำประเทศไทยได้จัดกิจกรรม Workshop “๗๗ จังหวัด ๑๗ เป้าหมายการพัฒนาเพื่อประเทศไทยที่ยั่งยืน” เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะและความตระหนักรู้เกี่ยวกับการขับเคลื่อน SDGs ให้กับบุคลากรสังกัดกระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการระดับกรมและรัฐวิสาหกิจในสังกัดกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทยส่วนกลาง ผู้แทนจังหวัด ๗๖ จังหวัด และกรุงเทพมหานคร โดยมีการจัดกิจกรรมระดมความคิดเห็นเรื่องแผนงานในระดับจังหวัด เรื่องการปรับเปลี่ยนระบบอาหารและเกษตรให้ยั่งยืนและการส่งเสริมเกษตรดิจิทัล แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนด้านการจัดการขยะชุมชน การสร้างและส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน การนำเสนอเอกสารระดับโลกต่าง ๆ และกระบวนการนำเอกสารเหล่านั้นผนวกกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในระดับชาติ และระดับท้องถิ่นและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติและสร้างเมืองที่มีความต้านทานและสามารถฟื้นตัวจากภัยพิบัติต่าง ๆ รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลแผนงาน และการนำแนวคิด BCG ไปปฏิบัติในระดับจังหวัด และท้องถิ่น เป็นต้น

นอกจากนี้ หน่วยงานท้องถิ่นของไทยได้ดำเนินการส่งเสริมการบรรลุ SDGs ในหลายรูปแบบ อาทิ การรายงานแผนการขับเคลื่อน SDGs ระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ซึ่งประกอบด้วย ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ (๑) **การจัดตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานขับเคลื่อน SDGs ระดับจังหวัด** ในด้านต่าง ๆ เช่น เศรษฐกิจ (Economy) ชีวภาค (Biosphere) สังคม (Society) การดำเนินงานโครงการที่มีนัยสำคัญ (Quick Win) (๒) **กรอบการขับเคลื่อนงาน SDGs ประจำปี ๒๕๖๖ ของจังหวัด** (๓) **แผนปฏิบัติการขับเคลื่อน SDGs ประจำปี ๒๕๖๖ (SDG Action Plan)** และ (๔) **โครงการตามแผนการขับเคลื่อน SDGs ประจำปี ๒๕๖๖**

กรอบการขับเคลื่อน SDGs ของกระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วย ๓ ระดับ ได้แก่ (๑) **การขับเคลื่อน SDGs ร่วมกับหน่วยงานภาคีการพัฒนาในระดับโลก** โดยกระทรวงมหาดไทยร่วมกับองค์การสหประชาชาติ ในการเป็นที่ปรึกษาหน่วยงานส่วนกลาง จังหวัด และท้องถิ่น ในการขับเคลื่อน SDGs (๒) **การขับเคลื่อน SDGs ในระดับภูมิภาค** โดยการสร้างกลไก/คณะกรรมการ/คณะทำงาน ระดับจังหวัด จัดทำแผนการขับเคลื่อน SDGs ระดับจังหวัด/ปรับปรุงแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องตามแนวคิด SDGs ในทุกมิติการพัฒนา และ (๓) **การขับเคลื่อน SDGs เชิงพื้นที่** โดยการประสานภาคีการพัฒนาในพื้นที่ร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ ในการขับเคลื่อนโครงการเชิงพื้นที่ตามนโยบายที่สำคัญของกระทรวงฯ อาทิ โครงการโคก หนอง นา โครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable village) โครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อน โครงการอำเภอบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน เป็นต้น

THAILAND'S VOLUNTARY NATIONAL REVIEW

ON THE IMPLEMENTATION OF THE 2030 AGENDA FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT 2022-2023

แผนปฏิบัติการขับเคลื่อน SDGs ของกระทรวงมหาดไทย (Action Plan) มี ดังนี้

- (๑) **การสร้างการตระหนักรู้เรื่อง SDGs** ได้แก่ การจัด Workshop เพื่อสร้างการตระหนักรู้และการขับเคลื่อน SDGs ร่วมกับทีมงานสหประชาชาติประจำประเทศไทย
- (๒) **การปรับกระบวนการงาน** ได้แก่ การให้จังหวัด/หน่วยงานปรับปรุงความเชื่อมโยงของตัวชี้วัด/เป้าหมาย การจัดทำฐานข้อมูลส่วนกลาง/ส่วนภูมิภาค และการจัดทำแผนขับเคลื่อน SDGs
- (๓) **การดำเนินการพัฒนา** ได้แก่ สร้างภาคีการพัฒนาเพื่อดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อน SDGs และรายงานความคืบหน้าการดำเนินการ
- (๔) **การติดตาม ประเมินผล** เพื่อถอดบทเรียนและนำมาปรับปรุงการขับเคลื่อน SDGs ต่อไป

ตารางแสดงการรายงานแผนขับเคลื่อน SDGs ระดับจังหวัด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

ภูมิภาค	จำนวนโครงการตามแผนฯ
ภาคเหนือ (๑๗ จังหวัด)	๒๘๗
ภาคใต้ (๑๔ จังหวัด)	๑๓๑
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (๒๐ จังหวัด)	๑๒๒
ภาคกลาง (๑๔ จังหวัด)	๘๖
ภาคตะวันออก (๗ จังหวัด)	๖๗
ภาคตะวันตก (๔ จังหวัด)	๔๙
จำนวนโครงการตามแผนฯ	๗๔๒

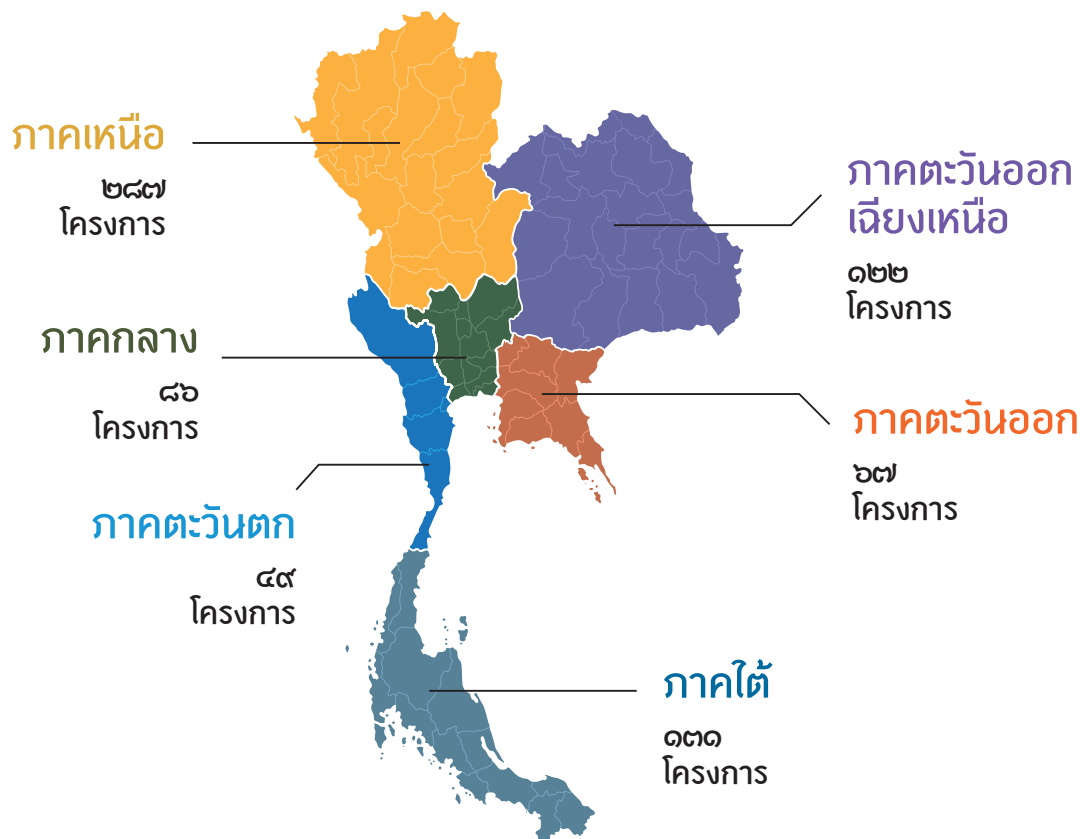
SDGs ที่มีจำนวนโครงการตามแผนขับเคลื่อนฯ มากที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่

- (๑) เป้าหมายที่ ๒ (การขจัดความหิวโหย) จำนวน ๑๐๖ โครงการ
- (๒) เป้าหมายที่ ๘ (การพัฒนาการเติบโตทางเศรษฐกิจ) จำนวน ๙๖ โครงการ
- (๓) เป้าหมายที่ ๑๑ (เมืองและชุมชนยั่งยืน) จำนวน ๖๘ โครงการ

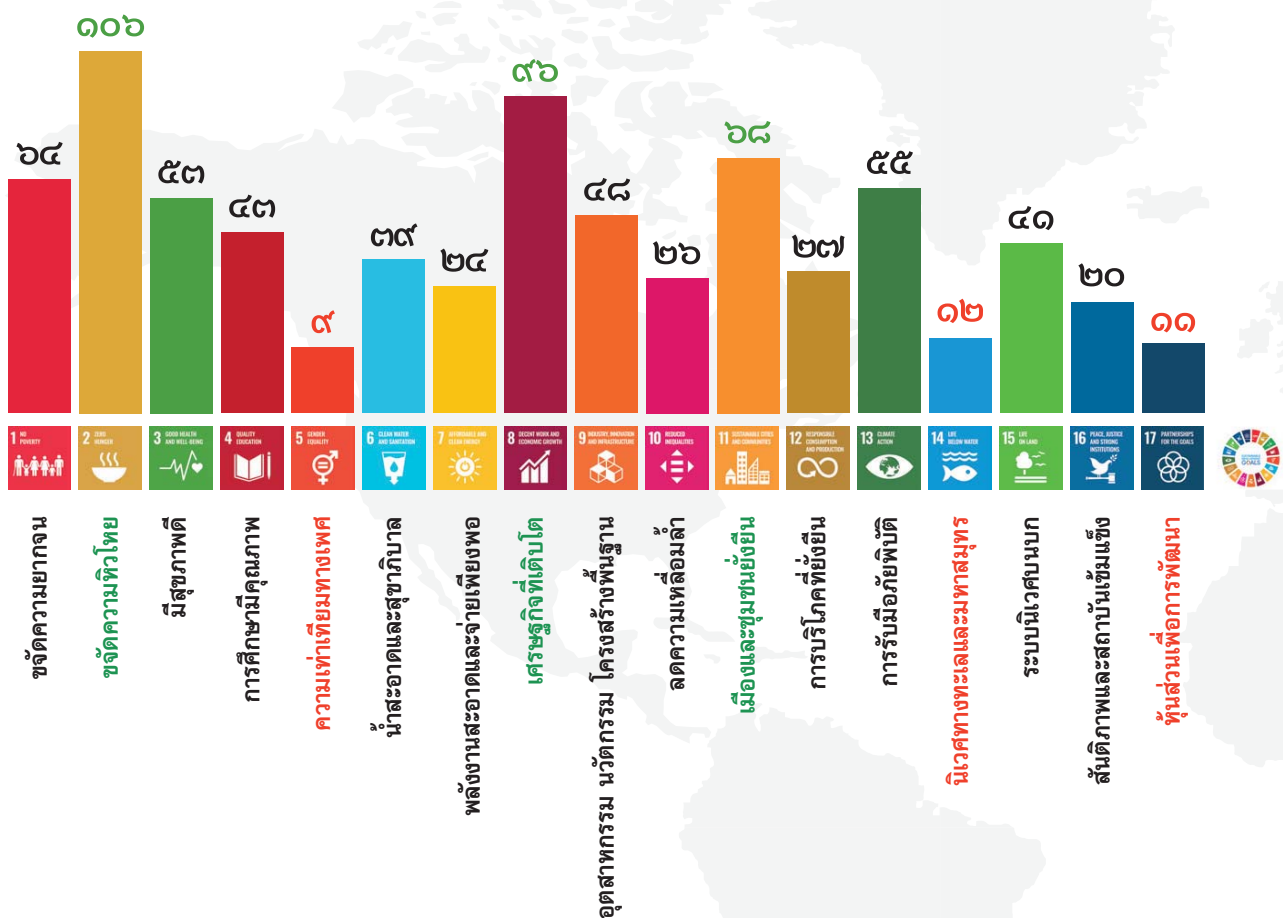
SDGs ที่มีจำนวนโครงการตามแผนขับเคลื่อนฯ น้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่

- (๑) เป้าหมายที่ ๑๔ (นิเวศทางทะเลและมหาสมุทร) จำนวน ๑๒ โครงการ
- (๒) เป้าหมายที่ ๑๗ (หุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา) จำนวน ๑๑ โครงการ
- (๓) เป้าหมายที่ ๕ (ความเท่าเทียมทางเพศ) จำนวน ๙ โครงการ

* จำนวนโครงการตามแผนที่สอดคล้องแต่ละเป้าหมายหลัก SDGs

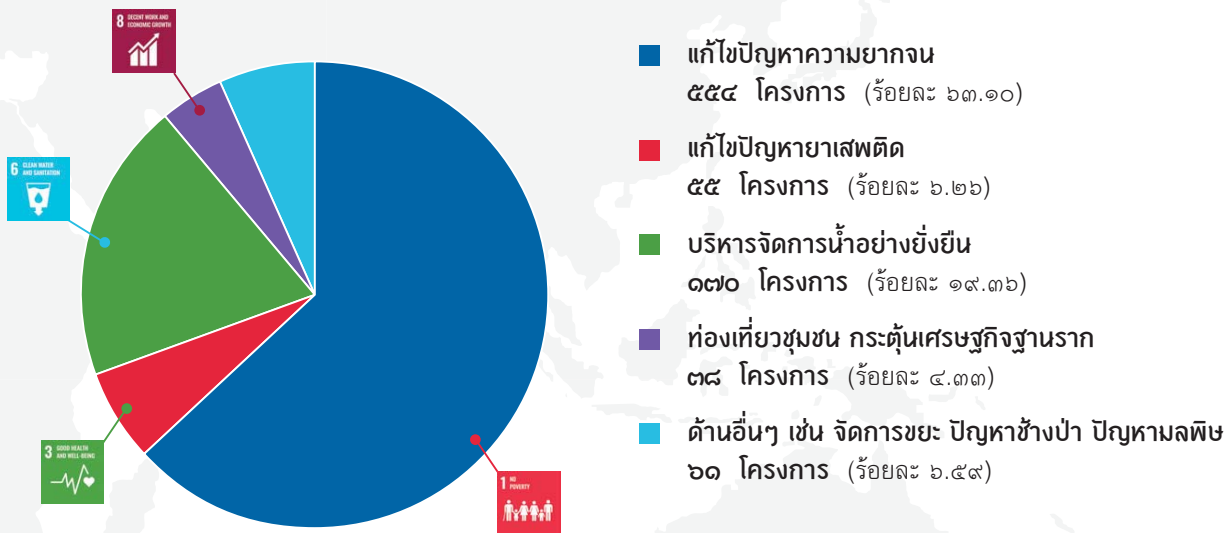
ตัวอย่างหนึ่งของการดำเนินการในระดับพื้นที่โดยหน่วยงานส่วนภูมิภาค ได้แก่ โครงการอำเภอ บำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน ซึ่งดำเนินการโดยกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อสร้างความตระหนักรู้ และขับเคลื่อนการทำงานร่วมกันกับภาคีเครือข่ายทั้ง ๗ ภาคีในระดับพื้นที่ให้เกิดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนา กิจกรรมสาธารณประโยชน์ เพื่อการสร้างสังคมที่เข้มแข็ง โดยฝึกรอบรมกลุ่มเป้าหมายจาก ๘๗๘ อำเภอ ในโครงการ ๕ ประเภท ได้แก่ (๑) โครงการเพื่อแก้ไข ปัญหาความยากจน คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๑๐ (๒) โครงการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน คิดเป็น ร้อยละ ๑๙.๓๖ (๓) โครงการด้านอื่น ๆ เช่น การจัดการขยะ ปัญหาช้างป่า ปัญหามลพิษ คิดเป็น ร้อยละ ๖.๕๙ (๔) โครงการแก้ไขปัญหายาเสพติด คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๖ และ (๕) โครงการด้านการ ท้องเที่ยวชุมชนเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานราก คิดเป็นร้อยละ ๔.๓๓

โครงการอำเภอบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน

ประเภทโครงการ ๕ ประเภท (๘๗๘ โครงการ)

มีโครงการที่เกิดขึ้นจากการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของพื้นที่
โดยกระบวนการภาคีเครือข่าย ๗ ภาคี

การนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติในเชิงพื้นที่: ตัวอย่างการดำเนินความร่วมมือระหว่าง
กระทรวงมหาดไทยกับโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

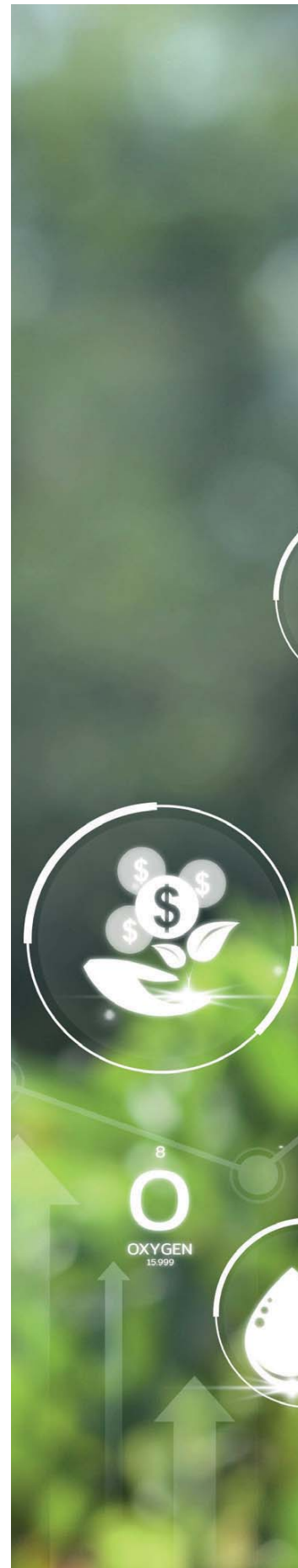
เมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ กระทรวงมหาดไทยและโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำ
ประเทศไทย (United Nations Development Programme: UNDP) ได้เห็นชอบร่วมกันในการกำหนด
จังหวัดนำร่องเพื่อนำ SDGs ไปปฏิบัติในเชิงพื้นที่จำนวน ๑๕ จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงราย
เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก อุตรธานี นครราชสีมา อุบลราชธานี เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี ภูเก็ต สงขลา
ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยกรอบการดำเนินงานประกอบด้วย

(๑) จัดทำฐานข้อมูลการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs Profile) เพื่อให้สามารถวิเคราะห์
ความคืบหน้าของการดำเนินการของจังหวัดและยุทธศาสตร์การปฏิบัติงานของจังหวัดว่าเป็นไปตาม
เกณฑ์มาตรฐานมากน้อยเพียงใด และมีประเด็นใดที่ยังต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานเมื่อเทียบกับตัวชี้วัดสากล
(Global Indicators)

(๒) ให้คำแนะนำในการแก้ปัญหาในประเด็นต่าง ๆ โดยเก็บข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดน่านผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ว่าประชาชนมีความคิดเห็นในแต่ละประเด็นอย่างไร ตัวอย่างเช่น ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ ด้านการบริหารจัดการน้ำ ด้านการจ้างงาน ด้านสิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยมีตัวอย่างของคำถาม อาทิ ประเด็นใดบ้างที่ประชาชนประสงค์จะให้มีการพัฒนาเป็นอันดับแรก และความเห็นของประชาชนต่อการพัฒนาของจังหวัดในประเด็นต่าง ๆ โดยคำถามจะครอบคลุม SDGs ทั้ง ๑๗ เป้าหมาย และมีการใช้ภาษาเป็นแบบง่ายให้ประชาชนเข้าใจได้

(๓) นำข้อมูลมาประมวลผลเพื่อวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหในแต่ละประเด็นให้สอดคล้องตามความประสงค์ของพื้นที่ โดยการใช้การดำเนินการแบบมีส่วนร่วมผ่านภาคีเครือข่าย และการวางแผนบริหารจัดการงบประมาณในการแก้ปัญหา โดย UNDP จะวางแผนจัดทำโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องกับความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ บางโครงการอาจมีขนาดใหญ่ ขณะที่บางโครงการอาจจะเป็นโครงการขนาดย่อมแต่ต้องอาศัยภาคีเครือข่ายหลายภาคส่วน เพื่อบูรณาการไปสู่การแก้ปัญหาในแต่ละพื้นที่

นอกจากนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ในระดับตำบล โดยให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายเพื่อบูรณาการความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาจากทุกภาคส่วนเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา และองค์กรระหว่างประเทศ ซึ่งในปี ๒๕๖๖ ได้เริ่มการดำเนินงานใน ๖ พื้นที่นำร่อง ครอบคลุม ๔ ประเด็นการพัฒนา ประกอบด้วย (๑) ตำบลเกาะยาวใหญ่ จังหวัดพังงา เน้นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเอื้อประโยชน์ต่อชุมชน (๒) ตำบลนาขอม จังหวัดนครสวรรค์ เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับการรวมกลุ่มอาชีพสู่วิสาหกิจเพื่อสังคม (๓) ตำบลบ้านตัน จังหวัดขอนแก่น เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับการรวมกลุ่มอาชีพสู่วิสาหกิจเพื่อสังคม (๔) ตำบลโป่งสา จังหวัดแม่ฮ่องสอน เน้นการส่งเสริมการเกษตรและประกอบอาชีพที่สร้างรายได้ ช่วยรักษาระบบนิเวศ และลดปัญหาการลักลอบเผาป่า (๕) ตำบลนาพู่ จังหวัดอุดรธานี เน้นการแก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย (๖) ตำบลนาข่า จังหวัดอุดรธานี เน้นการแก้ปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย ขณะเดียวกัน ได้ร่วมมือกับจังหวัดกาฬสินธุ์และเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์เพื่อขับเคลื่อน SDGs ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้ประโยชน์จากการผสมผสานพลังความร่วมมือจากภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน โดยได้เริ่มต้นจากการสังเคราะห์ประเด็นความท้าทายที่เร่งด่วนในพื้นที่เป็นอันดับแรก อาทิ ความยากจน สาธารณสุข และการศึกษา

บทที่

การจัดทำรายงาน
การทบทวนการดำเนินการ
ตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน

ค.ศ. ๒๐๓๐

ระดับท้องถิ่น โดยสมัครใจ
และตัวอย่างในประเทศไทย

การจัดทำรายงานการทบทวนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับท้องถิ่นโดยสมัครใจ

การจัดทำรายงานผลการทบทวนการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ระดับท้องถิ่นโดยสมัครใจ (Voluntary Local Review: VLR) เป็นเครื่องมือในระดับจังหวัดและในระดับท้องถิ่นในการติดตามความก้าวหน้า รวมถึงชี้ให้เห็นโอกาสในการเร่งรัดการดำเนินการตามเป้าหมายและเป้าประสงค์ของ SDGs เนื่องจากการเสริมสร้างความตระหนักรู้ ความเป็นหุ้นส่วน และการสนับสนุนการดำเนินงานในระดับท้องถิ่น จะช่วยเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ท้องถิ่นเข้ากับวาระสำคัญของประเทศและของโลก และเป็นการนำกระบวนการติดตามและประเมินผลเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงาน ทั้งนี้ การจัดทำรายงาน VLR จะช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ของเมืองในระดับนานาชาติในมิติด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและสร้างการรับรู้ของประชาชนในท้องถิ่นที่มีต่อการพัฒนาเมือง ซึ่งจะนำไปสู่การร่วมมือขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยทุกภาคส่วนในสังคม

การจัดทำรายงาน VLR ในระดับท้องถิ่นไม่ได้เป็นกลไกทางการดังเช่นการจัดทำรายงาน VNR ระดับชาติ โดยสหประชาชาติสนับสนุนให้เมืองต่าง ๆ ทั่วโลกจัดทำรายงาน VLR ในระดับชุมชนและท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานในระดับชาติ และสอดคล้องกับแนวทางตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. ๒๐๓๐ ซึ่งสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกทบทวนความก้าวหน้าในระดับชาติและระดับท้องถิ่นเป็นประจำและอย่างครอบคลุม (“conduct regular and inclusive reviews of progress at the national and subnational levels, which are country-led and country-driven”) ซึ่งตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ เมืองต่าง ๆ ทั่วโลกกว่า ๗๐ เมือง ได้จัดทำรายงาน VLR และได้เผยแพร่รายงานดังกล่าวทางเว็บไซต์ขององค์การสหประชาชาติแล้ว

conduct regular and inclusive reviews
of progress at the national
and subnational levels,
which are country-led and
country-driven

ในส่วนของไทย จังหวัดต่าง ๆ เห็นความสำคัญของการจัดทำรายงาน VLR เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน และได้แสดงความสนใจที่จะจัดทำรายงาน VLR โดยล่าสุดเทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นแห่งแรกที่ได้นำร่องจัดทำรายงาน VLR แล้วเสร็จ โดยเป็นรายงาน VLR ประจำปี ๒๕๖๕ และเป็นรายงาน VLR ฉบับแรกของประเทศไทย

การจัดทำรายงาน VLR มีความยืดหยุ่น และไม่มีรูปแบบการรายงานที่ตายตัว มีเพียงแนวทางการจัดทำรายงาน จึงสามารถศึกษาตัวอย่างรายงานของเมืองต่าง ๆ และนำมาประยุกต์เป็นแนวทางจัดทำรายงาน VLR ที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละเมืองได้ สำหรับการกำหนดตัวชี้วัดไม่จำเป็นต้องตอบตัวชี้วัดตาม SDGs ทั้งหมด แต่สามารถเลือกกำหนดประเด็นที่เมือง/ท้องถิ่นต้องการเน้นย้ำ

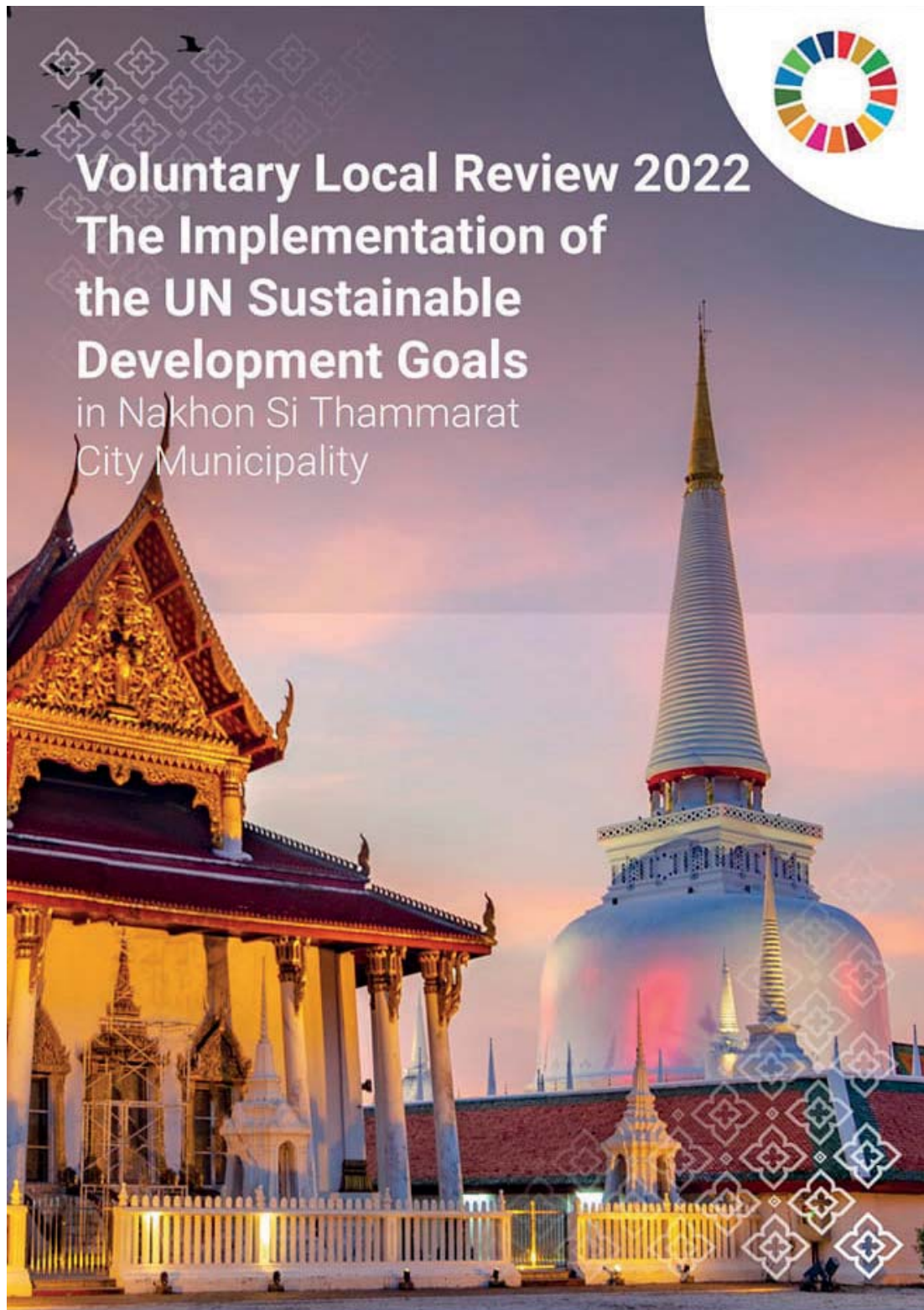
ตัวอย่างการจัดทำ VLR ในประเทศไทย

องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจำนวนมากในประเทศไทยต่างมีความตระหนักรู้เกี่ยวกับ SDGs และความสำคัญของการขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าวในระดับพื้นที่ และบางพื้นที่ได้ริเริ่มโครงการจัดทำรายงาน VLR แล้ว เพื่อเชื่อมโยงการดำเนินการขับเคลื่อน SDGs ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเป็นองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นแห่งแรกในไทยที่มีการนำร่องจัดทำรายงาน VLR โดยเนื้อหาของรายงานฯ ฉบับปี ๒๕๖๕ มุ่งเน้นการทบทวนความคืบหน้าของการดำเนินการตาม SDGs เป้าหมายต่าง ๆ โดยมีการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ตลอดจนโอกาสและความท้าทายของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช และกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนซึ่งจะเป็นจุดเน้นของการทบทวนการดำเนินงาน โดยเลือกทบทวนการดำเนินงานในเป้าหมาย SDGs ที่เป็นทั้งจุดแข็งและจุดอ่อนของเทศบาลนครนครศรีธรรมราช ได้แก่ เป้าหมายที่ ๔ (การศึกษาที่มีคุณภาพ) เป้าหมายที่ ๖ (น้ำสะอาดและการสุขาภิบาล) เป้าหมายที่ ๘ (งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ) เป้าหมายที่ ๙ (อุตสาหกรรม นวัตกรรม และโครงสร้างพื้นฐาน) และเป้าหมายที่ ๑๑ (เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน) เนื่องจากเทศบาลนครนครศรีธรรมราชมีจุดแข็งในด้านการศึกษา (เป้าหมายที่ ๔) มีอำนาจตัดสินใจและอำนาจการบริหารงบประมาณเพื่อปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ที่รับผิดชอบ (เป้าหมายที่ ๙) ขณะเดียวกันก็ยังมีจุดอ่อนในด้านการเข้าถึงแหล่งน้ำ (เป้าหมายที่ ๖) การบริหารจัดการขยะและน้ำบนดิน (เป้าหมายที่ ๑๑) และยังมีโอกาสในการสร้างงานและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (เป้าหมายที่ ๘) จากการสร้างงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

รายงาน VLR ของเทศบาลนครนครศรีธรรมราชระบุถึงวิธีการดำเนินการให้บรรลุผล ทั้งในแง่ของงบประมาณ เทคโนโลยี การเก็บข้อมูล และการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และมีบทสรุปเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา/ปรับปรุงวิธีการดำเนินการดังกล่าว การจัดลำดับความสำคัญของ SDGs เป้าหมายต่าง ๆ เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีโครงการความร่วมมือที่สำคัญอื่น ๆ อาทิ ความร่วมมือกับโครงการตั้งถิ่นฐานมนุษย์แห่งสหประชาชาติเพื่อขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่โดยเทศบาลนครอุดรธานี โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาให้เป็นพื้นที่ต้นแบบของประเทศไทย โดยเทศบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำ SDGs ไปปฏิบัติในระดับพื้นที่ เพื่อเป็นเมืองแห่งเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Cities) โดยโครงการความร่วมมือเหล่านี้น่าจะช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนการบรรลุ SDGs ในระดับท้องถิ่นด้วย

บทที่ ๐๕

บทสรุป และการดำเนินการขั้นต่อไป

ประเทศไทยมุ่งมั่นที่จะเสริมพลังให้แก่ชุมชนผ่านการสร้างหุ้นส่วนทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ โดยไทยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการพัฒนาประเทศ และขับเคลื่อนการบรรลุ SDGs ซึ่งต่อยอดโดยโมเดลเศรษฐกิจชีวภาพ-เศรษฐกิจหมุนเวียน-เศรษฐกิจสีเขียว (Bio-Circular-Green Economy Model) โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างสมดุล เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และมีคนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านการพัฒนาในระดับระหว่างประเทศ

แม้ว่าการดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตาม SDGs จะมีความก้าวหน้าเป็นลำดับ แต่ก็ยังมีอุปสรรคและความท้าทายอยู่มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริบทของการฟื้นฟูประเทศจากผลกระทบจากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-๑๙) และวิกฤตด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รวมทั้งผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จึงจำเป็นที่จะต้องเร่งรัดขับเคลื่อนการดำเนินการตาม SDGs ทุกเป้าหมายเพื่อบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

หัวใจสำคัญของการเร่งรัดการดำเนินการตาม SDGs ยังคงเป็นเรื่องของการสร้างความตระหนักรู้และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในกระบวนการพัฒนา ไม่เฉพาะแต่ภาครัฐ แต่รวมถึงภาคเอกชน ภาคประชาสังคม เยาวชน และกลุ่มวิชาชีพเพื่อสังคม เพื่อให้ทุกภาคส่วนร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างบูรณาการ เนื่องจากการดำเนินการหลายด้านมีความคาบเกี่ยว และอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของหลายหน่วยงานและหลายภาคส่วน การทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วนในสังคมแบบเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจึงนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับโลก เพื่อคนรุ่นปัจจุบันและคนรุ่นต่อไป เพราะเรามีโลกเพียงใบเดียว

